

Број: 02/24

*ПРЕТХОДНА ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА НА
ЖИВОТНУ СРЕДИНУ*

Инвеститор: „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи

*Лежиште архитектонско- грађевинског камена
кречњака „РУДИНЕ“ општина Берковићи,
површине експлоатационог поља од 32,3 ха*

Приједор, јун 2024. године

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

НАРУЧИЛАЦ „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи

СЈЕДИШТЕ Брштаник бб, Берковићи

**ВРСТА
ЗАХТЈЕВА**

Подаци за претходну процјену утицаја на животну средину

НАМЈЕНА

Експлоатација архитектонско-грађевинског камена кречњака на лежишту „РУДИНЕ“, општина Берковићи, површине експлоатационог поља од 32,3 ha

**ЛОКАЦИЈА
ЛЕЖИШТА**

Земљиште означено као к.п. бр. 25/1 и 25/66д к.о. Љубљаница, општина Берковићи

**НОСИЛАЦ
ИЗРАДЕ**

„Рударско-технолошки завод“ д.о.о. Приједор

МАРИЈО ДЕЈАНОВИЋ, дипл.инж.техн. _____

Мр МЛАДЕН М. ДАЛМАЦИЈА дипл.инж.зашт.жив.сред. _____

РАДНИ ТИМ

ТАТЈАНА СТИЈЕПИЋ, дипл.инж.зашт.жив.сред. _____

ОЉА ЂАКОВИЋ, МА биолог _____

ИВАНА ЦРНОГОРАЦ, дипл.инж.руд. _____

ДИРЕКТОР ЗАВОДА:

Далмација Јадранка, дипл.инж.маш.

САДРЖАЈ

УВОД.....	4
ОПШТИ ПОДАЦИ	5
а) ОПИС ПРОЈЕКТА, УКЉУЧУЈУЋИ ОПИС ФИЗИЧКИХ И ТЕХНИЧКО ТЕХНОЛОШКИХ КАРАКТЕРИСТИКА ЦЈЕЛОВИТОГ ПРОЈЕКТА СА ШЕМАТСКИМ ПРИКАЗОМ ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЦЕСА, ПРИ ГРАДЊИ, РУШЕЊУ И УКЛАЊАЊУ ОБЈЕКТА, КАО И ОПИС ЛОКАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА, А ПОСЕБНО ОСЈЕТЉИВОСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ГЕОГРАФСКОГ ПОДРУЧЈА НА КОЈЕ БИ ПРОЈЕКАТ МОГАО ИМАТИ УТИЦАЈ.....	6
б) ПОДАЦИ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОЈЕКТА СА ПЛАНСКИМ АКТОМ И ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКОГ АКТА.....	45
в) ОПИС ЕЛЕМЕНАТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА КОЈЕ БИ ПРОЈЕКАТ МОГАО ИМАТИ УТИЦАЈА	54
г) ОПИС ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, У СМИСЛУ ОЧЕКИВАНИХ ЕМИСИЈА И ПРОИЗВОДЊЕ ОТПАДА КАО И ИСКОРИШТАВАЊА ПРИРОДНИХ ДОБАРА, ПОСЕБНО ЗЕМЉИШТА, ВОДЕ И БИЛОШКЕ РАЗНОЛИКОСТИ (БИОДИВЕРЗИТЕТА), У ТОКУ ЊЕГОВЕ ИЗГРАДЊЕ ИЛИ ИЗВОЂЕЊА И У ТОКУ ЊЕГОВОГ РАДА ИЛИ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ	57
д) ОПИС МЈЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, СМАЊИВАЊЕ ИЛИ УКЛАЊАЊЕ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	72
ђ) КРАТАК ПРЕГЛЕД ОПЦИЈЕ КОЈЕ ЈЕ НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА РАЗМАТРАО И НАВОЂЕЊЕ РАЗЛОГА ЗА ОДАБРАНО РЈЕШЕЊЕ, С ОБЗИРОМ НА УТИЦАЈЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	83
е) НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ	85
Приложена документација.....	93

УВОД

Почетком 20. вијека почиње интензивни развој индустрије, са порастом броја становништва мијења се и однос човјека према животној средини. До тог времена животна средина је имала одржива обиљежја, што значи да су се различити отпадни токови настали природним активностима успјешно разградили, рециклирали и искористили за нови раст и развој живог свијета. Тако на примјер, природни пожари шума остављају за собом опустошено жариште али и на земљишту бројне елементе корисне за нови развој вегетације, а гасна компонента угљен-диоксида доспијева у атмосферу, ношен гибањем ваздушних маса учествује у фотосинтези или се апсорбује на морској површини. Други примјер би био опадање лишћа на земљиште у јесен и природна разградња до једноставних елемената, који затим доспијевају до корјења биљака, које их поново користи за даљи раст и развој. Појавом индустријског раздобља стање у животној средини поприма неодрживе карактеристике. Свеукупна људска активност (индустрија, градња, саобраћај, интензивна пољопривреда, експлоатација руда) ремети природну равнотежу и уништава поједине екосистеме, а штете изазване у биосфери пријете заустављањем одрживог развоја. Проблеми у животној средини настали под утицајем човјека су сљедећи:

- негативни утицаји на земљиште, подземне и површинске воде и ваздух;
- уништавање шума, повећање пустињских предјела, ерозија земљишта;
- промјена климе (ефекат стаклене баште);
- смањење озонског слоја у атмосфери,
- смањење биолошке разноврсности због изумирања врста.

Немогуће је набројати и описати све врсте негативног утицаја која доспијевају или могу доспјети у животну средину, њихову интеракцију с животном средином и посљедице тога. Потребно је нагласити да нека врста негативног утицаја не дјелује само на један екосистем већ су утицаји испреплетени.

Према Правилнику о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу ("Сл.гласник РС" бр. 124/12) и Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину ("Сл.гласник РС" бр. 124/12) и члану 64. Закона о заштити животне средине ("Сл.гласник РС" бр. 71/12, 79/15, 70/20), уз захтјев за претходну процјену прилажу се подаци који су наведени у садржају овог документа.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

ОПШТИ ПОДАЦИ:

Табела бр. 1.

1.	Носилац пројекта:	„КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи
2.	Сједиште:	Брштаник бб, Берковићи
3.	Објекат:	Експлоатација архитектонско-грађевинског камена кречњака на лежишту „РУДИНЕ“, општина Берковићи, површине експлоатационог поља од 32,3 ha
4.	Врста захтјева:	Претходна процјена утицаја на животну средину
5.	Локација лежишта:	Земљиште означено као к.п. бр. 25/1 и 25/66д к.о. Љубљаница, општина Берковићи
6.	Шифра дјелатности:	08.11
7.	ЈИБ:	4402828580006
8.	Одговорно лице:	Маринко Пуљић, директор
9.	Контакт телефон:	063/322-470 i 063/427-451

ПОДАЦИ О ПРАВНОМ ЛИЦУ АНГАЖОВАНОМ НА ИЗРАДИ ПРЕТХОДНЕ ПРОЦЈЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Назив друштва: "Рударско-технолошки завод" д.о.о. Приједор

Адреса: Занатска 9, Приједор

е-маил: rtzavodpd@gmail.com

Тел/фах : +387 52/212-379, моб: 065/667-530,

Друштво има запослен тим мултидисциплинарних стручњака и овлаштено је за израду података за претходну процјену утицаја на животну средину, а на основу лиценце коју је издало Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске број: 17-Е/09, од 02.04.2021. године.

а) ОПИС ПРОЈЕКТА, УКЉУЧУЈУЋИ ОПИС ФИЗИЧКИХ И ТЕХНИЧКО ТЕХНОЛОШКИХ КАРАКТЕРИСТИКА ЦЈЕЛОВИТОГ ПРОЈЕКТА СА ШЕМАТСКИМ ПРИКАЗОМ ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЦЕСА, ПРИ ГРАДЊИ, РУШЕЊУ И УКЛАЊАЊУ ОБЈЕКТА, КАО И ОПИС ЛОКАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА, А ПОСЕБНО ОСЈЕТЉИВОСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ГЕОГРАФСКОГ ПОДРУЧЈА НА КОЈЕ БИ ПРОЈЕКАТ МОГАО ИМАТИ УТИЦАЈ

Носилац пројекта „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи посједовао је Рјешење о еколошкој дозволи број: 15-04-96-27/15, од 15.04.2019. године, издато од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске.

Предметно рјешење се односило на лежиште „РУДИНЕ“, општина Берковићи, површине експлоатационог поља 14,88 ха, са сљедећим погонима и постројењима:

1. Површински коп „РУДИНЕ“ са објектима,
2. Приступни пут површинском копу,
3. Мобилна дробилица за дробљење техничко-грађевинског камена.

У међувремену, Носилац пројекта „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи обавјестио је Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске да је од 15.04.2019. године тј. дана обнављања еколошке дозволе бр. 15-04-96-27/15 дошло до сљедећих промјена у раду ПК „РУДИНЕ“ Берковићи:

- Дана 11.05.2022. године рјешењем бр. 05.04/310-311-1/22 Министарство енергетике и рударства одобрило је предузећу „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи извођење рударских радова по Допунском рударском пројекту изградње постројења и кориштење опреме за прераду камена на ПК „РУДИНЕ“, код Берковића.
- Дана 06.07.2023. године рјешењем број 05.04/310-393-1/23 Министарство енергетике и рударства одобрило је Концесионару „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи проширено експлоатационо поље, површине 32,3 ха.

Након што је надлежни орган за издавање еколошке дозволе прегледао обавјештење, донесен је закључак да је у складу са чланом 96, став 4) Закона о заштити животне средине потребно да одговорно лице постројења достави мишљење овлашћеног правног лица које испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине, о могућим утицајима предложене промјене на животну средину и мјере и услове утврђене еколошком дозволом.

Након прегледа мишљења овлаштеног правног лица о могућим утицајима предложене промјене на животну средину, надлежни орган за издавање еколошке дозволе је утврдио да је промјена значајна и у складу са чланом 96, став 6), обавјестио је и позвао одговорно лице да поднесе нови захтјев за издавање еколошке дозволе који ће садржавати податке о постојећем и новом дијелу постројења.

Стога је носилац пројекта „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи покренуо процедуру процјене утицаја на животну средину за ПК „РУДИНЕ“, општина Берковићи (број 02/23, јун 2024. године), на основу члана 64. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске, бр. 71/12, 79/15 и 70/20) и члана 2. Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обима процјене утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Српске“, бр. 124/12).

Лежиште архитектонско-грађевинског камена кречњака „РУДИНЕ“ налази се у источној Херцеговини, на подручју општине Берковићи, у близини села Брштаник. Ваздушна удаљеност лежишта од административног центра општине Бековићи износи око 19 km у смјеру сјеверозапада.

Експлоатација на предметном лежишту изводи се од 2014. године.

Комуникативне прилике лежишта „РУДИНЕ“ су повољне. Лежиште се налази на скоро истој удаљености од Невесиња и Стоца (око 16 km ваздушне линије). Ваздушна удаљеност од центра града Мостара је близу 20 km.

Уже подручје лежишта је ненасељено, а најближе село је Горњи Брштаник, које се налази јужно од лежишта на растојању од 1 km.

Берковићи су повезани са Стоцем релативно добрим магистралним путем дужине 7 km. Овај путни правац се даље наставља према Билећи (22 km), има карактер регионалног пута и у доста добром је стању. Макадамски пут Берковићи - гранично подручје општине Невесиње, дужине 75 km, такође је регионалног карактера.

На лежиште се долази преко магистралне саобраћајнице Мостар - Столац - Неум. Ту се у насељу Ходово скрене према сјеверу на уски асфалтни пут до извора Добровић у дужини од 8 km, а онда даље према насељу Брштаник у дужини од око 3 km. Од Берковића до лежишта „РУДИНЕ“ може се доћи и преко насеља Дабрица.

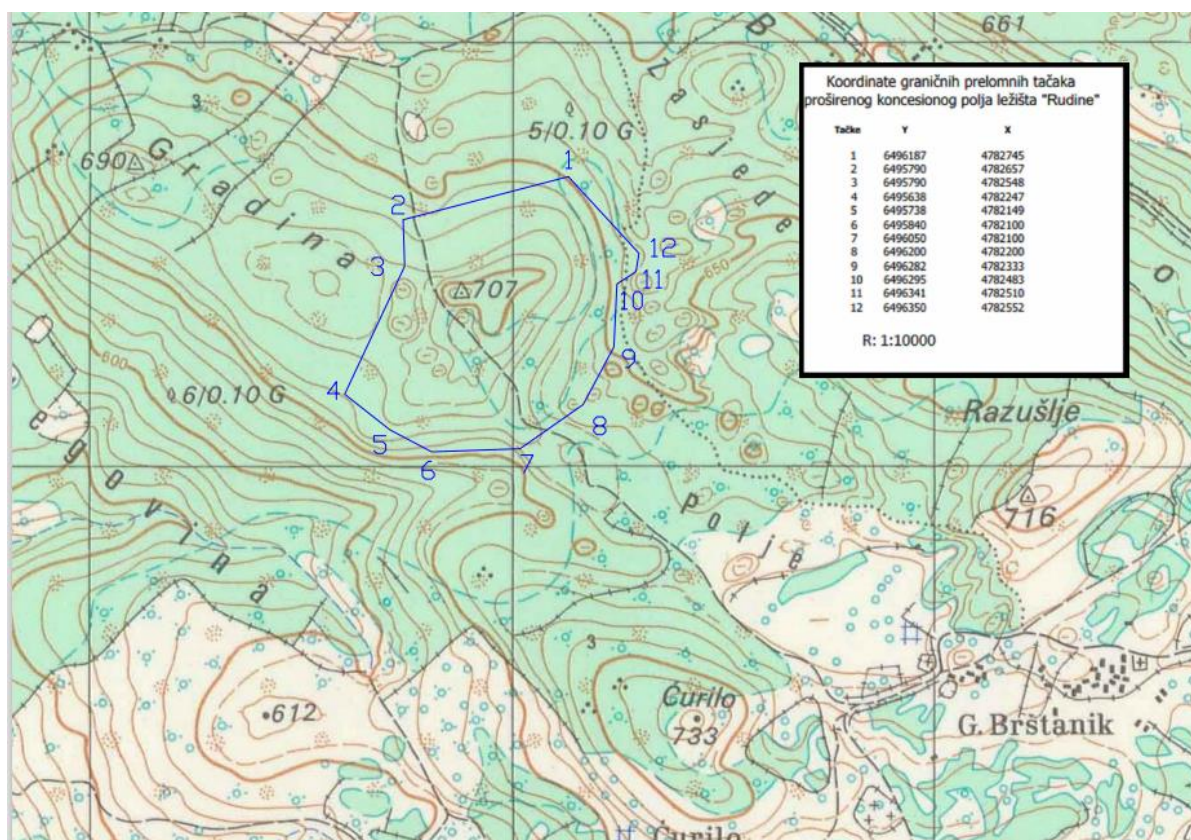

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

Слика бр. 1. Приказ експлоатационог поља „РУДИНЕ“ на топографској карти
(размјера 1:10 000)

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

Положај експлоатационог поља лежишта „РУДИНЕ“ дефинишу граничне тачке са сљедећим координатама:

Табела бр. 2. Координате граничних преломних тачака експлоатационог поља

Тачка	X	Y
1	6 496 187	4 782 745
2	6 495 790	4 782 657
3	6 495 790	4 782 548
4	6 495 638	4 782 247
5	6 495 738	4 782 149
6	6 496 840	4 782 100
7	6 496 050	4 782 100
8	6 496 200	4 782 200
9	6 496 282	4 782 333
10	6 496 295	4 782 483
11	6 496 341	4 782 510
12	6 496 350	4 782 552

Површина експлоатационог поља износи 32,3 ha.

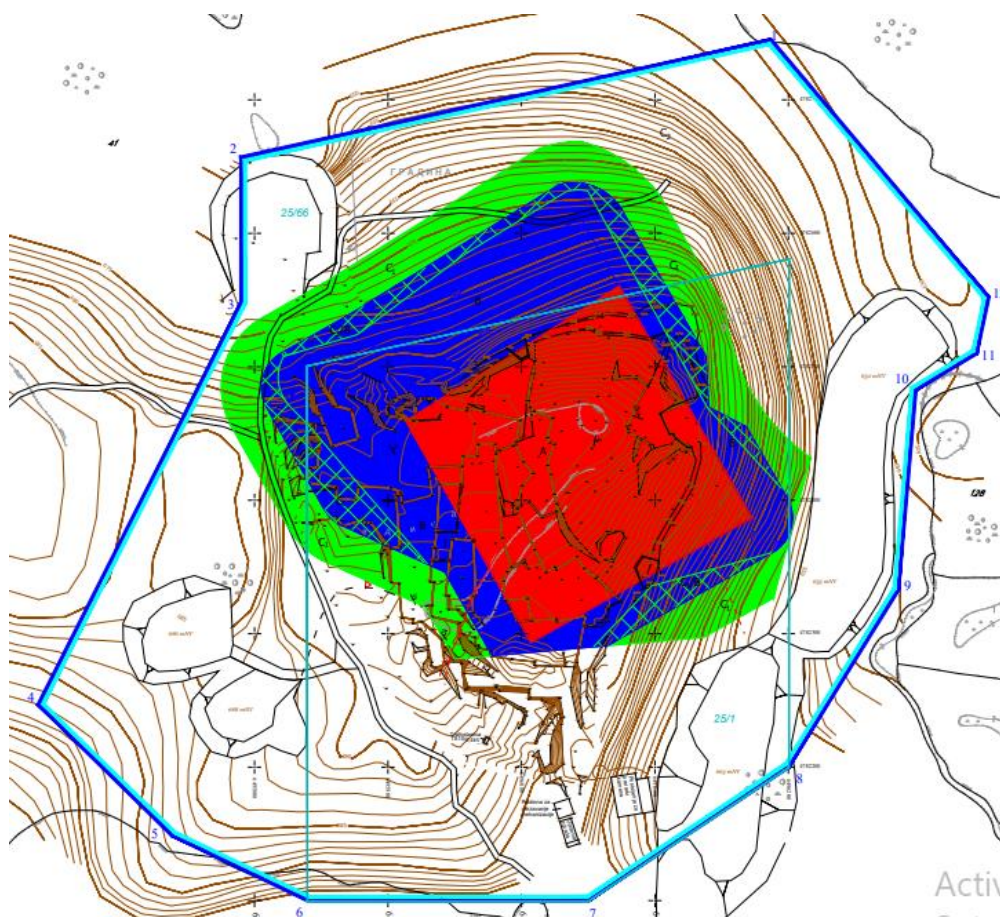
а1) Билансне, ванбилансне и експлоатационе резерве

Количине билансних, ванбилансних и експлоатационих резерви са стањем 31.12.2023. године дате су у сљедећој табели:

Табела бр. 3. Билансне, ванбилансне и експлоатационе резерве

КАТЕГОРИЈА		УКУПНЕ РЕЗЕРВЕ, m ³			ЕКСПЛОАТАЦИОНИ ГУБИЦИ, m ³ , (20%)	ЕКСПЛОАТАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ, m ³
		БИЛАНСНЕ	ВАНБИЛАНСНЕ	УКУПНЕ		
A	Количина, m ³	269,700	0	269,700	53,940	215,760
B	Количина, m ³	1.407,984	0	1.407,984	281,597	1.126,387
C ₁	Количина, m ³	337,292	0	337,292	67,458	269,834
Укупно A+B+ C ₁		2.014,976	0	2.014,976	402,995	1.611,981

Напомена: Стање резерви је урађено од стране привредног друштва „ГРИД“ д.о.о. Бања Лука.

Слика бр. 2. Приказ резерви А, В и C₁ категорије

а2) Основне карактеристике и квалитет камена

До показатеља квалитета камена на лежишту "РУДИНЕ" дошло се стандардним методама испитивања. Рађена су лабораторијска, хемијска, минералошко – петрографска, физичко хемијска и технолошка испитивања, а поједини подаци и показатељи квалитета камена ће бити предочени даље у тексту.

Хемијска испитивања

Одређивање хемијског састава стијенске масе кречњака извршено је са 1 комплетном анализом на сљедеће компоненте: CaO , MgO , SiO_2 , Fe_2O_3 , Al_2O_3 , SO_3 , хлориди и губитак жарењем.

Утврђена је средња заступљеност испитиваних компоненти у процентуалним износима како је приказано у табели бр. 4.

Табела бр. 4. Хемијски састав архитектонско-грађевинског камена кречњака

Испитиване компоненте	Средњи садржај, %
CaO	56,03
MgO	0,20
SiO ₂	0,11
Fe ₂ O ₃	0,00
Al ₂ O ₃	0,06
K ₂ O	0,00
Na ₂ O	0,03
SO ₃	0,00
Хлориди	0,0035
Губитак жарењем на 1000 °C	43,57

У табели су приказани резултати испитивања урађени 2007. године. Резултати хемијских анализа су показали да кречњак лежишта "РУДИНЕ" има висок садржај CaO (56,03 %), док је садржај осталих компоненти практично занемарљив.

На основу резултата хемијске анализе прорачунат је минерални састав, а заступљени су калцит (CaCO_3) са 98,11% и доломит ($\text{MgCO}_3\text{CaCO}_3$) са 0,91%.

Физичко-механичка испитивања

Средње вриједности резултата испитивања физичко - механичких карактеристика дате су у табели бр. 5.

Табела бр. 5. Средње вриједности физичко-хемијских карактеристика архитектонско-грађевинског камена кречњака

Испитивана карактеристика		Јединица мјере	Средња вриједност
Притисна чврстоћа	- у сувом стању	МПа	116,99
	- у водозасићеном стању	МПа	108,60
	- после смрзавања	МПа	96,30
Савојна чврстоћа		МПа	13,70
Упијање воде		%	0,04
Запреминска маса		kg/m ³	2 671
Густоћа		kg/m ³	2 690
Степен густоће		%	0,995
Апсолутна порозност		%	0,58
Постојаност на дејство мраза		-	постојан
Отпорност према кристализацији соли (Na ₂ SO ₄)		%	0,32
Отпорност ма хабање (Böhme)		cm ³ /50 cm ²	18,13
Отпорност на дробљење и хабање (L. Angeles)		%	23,50
Укупан садржај сумпора SO ₃		%	0,00
Укупан садржај хлорида		%	0,0035

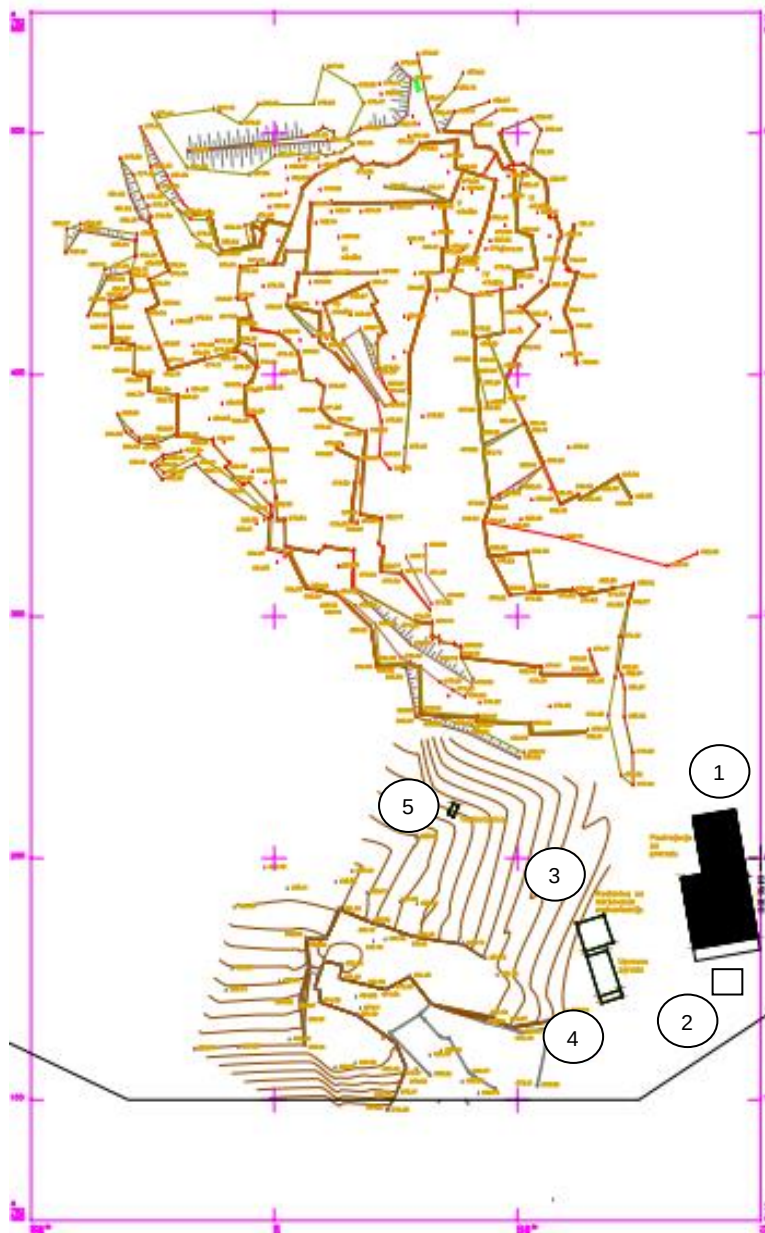
Могућност примјене кречњачког материјала за добијање квалитетних плочица за вањско и унутрашње вертикално и хоризонтално облагање зависе од његових физичко-механичких карактеристика. Упоређујући резултате испитивања физичко-механичких карактеристика кречњачког материјала може се закључити да је масив кречњака уједначених карактеристика у физичко-механичком погледу.

На основу средњих вриједности може се закључити да се ради о квалитетном кречњаку који према важећим стандардима задовољава прописане критеријуме као архитектонско-грађевински камен за производњу плочица за вањско и унутрашње вертикално и хоризонтално облагање.

Објекти на лежишту

На ситуационој карти приказани су објекти који се налазе у оквиру експлоатационог поља „РУДИНЕ“:

Слика бр. 3. Карта лежишта „РУДИНЕ“ са објектима

Легенда:

1. Постројење за прераду камена
2. Депонија готових производа
3. Радионица за одржавање механизације
4. Управна зграда
5. Трафостаница

Постројење за прераду камена

Предметни објект је спратности П, неправилне основе, доминантно правоугаоне, са максималним правоугаоним осним габаритом сса 26.50x54.00 m и максималне висине –мјерено између кота горње површи подне аб плоче приземља до највише тачке у покривеном сљемену од сса 9.35 m.

Објект се састоји од двије конструктивне цјелине. Главни дио објекта је хала осног правоугаоног габарита 18.00 m x 30.00 m око које се изводи челична надстрешница која у основи има Л-облик, површине 620 m².

а3) Опис технолошког процеса производње са шематским приказом технолошког процеса рада

Експлоатација архитектонско-грађевинског камена кречњака је површинска, која се одвија методом дисконтинуалне технологије и има неколико сегмената рада. На лежишту постоје двије врсте откривке, једна у виду трошног деградираног покривача који долази преко архитектонско-грађевинског камена и други тип откривке који се састоји од (испуцалог) камена и јавља се између слојева архитектонско-грађевинског камена. Камени покривач и растрошени-испуцали камен се одстрањују машински и одлажу на посебно одлагалиште. Технолошки процес вађења блокова на експлоатационој етажи се изводи у фазама, и то:

- острањивање откривке,
- машинско сјечење и вађење блокова (ослобађање блока од њиховог лежишта), одваљивањем или обарањем блока и формирањем блокова.
- прерада блокова.

Радови на откривци

Технолошки процес одстрањивања откривке подразумева скидање откривке и утовар у камионе са којима ће се одвозити на унутрашње одлагалиште. По завршетку експлоатације лежишта одложена откривка ће се употребити за рекултивацију деградираних површина. Радови на откривци изводили су се на почетку рада лежишта (прва и друга година) и обухватају радове на копању, гурању и депоновању откривке на локацији одлагалишта.

На слици бр. 4. приказан је положај одлагалишта јаловине означен зеленом бојом.

Слика бр. 4. Положај одлагалишта јаловине на лежишту „РУДИНЕ“

Одлагалиште јаловине је позиционирано на етажама 696 mnn, 692 mnn и 686 mnn.

Машинско сјечење и вађење блокова

Радна средина у којој се изводе радови на добијању архитектонско-грађевинског камена представља монолитан стијенски масив, на коме су евидентирани системи пукотина. Одвајање блока од масива подразумијева да се сваки примарни блок одвоји од масива засебно са што мање оштећења. Одвајање блокова подразумијева технолошки процес којим се врши подсјецање и засјецање сваког блока из масива. Подсијецање блока подразумијева одвајање блока од масива са доње стране и наведени поступак се изводи са подсјекачицама. Засијецање блока из масива изводи се дијамантском жичном пилом.

Слика бр. 5. Машина за резање камена са дијамантном жичном пилом
“SKYSTONE“

Одвојен блок од стијенског масива је неопходно уклонити како би се могло наставити са одвајањем следећих блокова. Одвајање се изводи помоћним алатима, тако што се блок услед дејства притиска или гурања радном машином превали на плато на коме је подсјечен.

Димензије блока који се сјече из масива је 1,5x5x10 m, те је запремина једног блока који се извади из масива 75 m³.

Рад подсјекачице - Подсјекачице представљају машине које као радни орган користе бесконачни ланац на коме су постављени зуби као резни органи. Машина је намјењена за подсјецање камених блокова, мада се у пракси користе као машине са којима се изводе вертикални резови у стијенском масиву. Основни дијелови

подсјекачице су погонски мотор, хидропумпа, хидромотор, резни кран на коме је бесконачни ланац са резним органима, систем за посмак машине по шинама.

Радни циклус подсјекачице се састоји из двије опрације, и то:

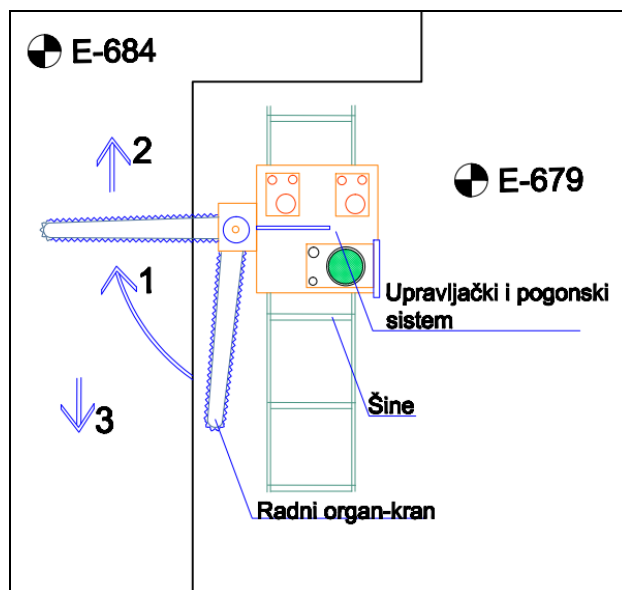
- подсјецање и
- помјерање шина из крајњег у почетни положај.

Подсјецање представља поцес којим се хоризонтална плоха блока одваја од стијенског масива. Технологија подсјецања се изводи по сљедећем редослиједу: подсјекачица се постави на шине које су чврсто везане за подлогу, резни кран је у паралелном положају у односу на шине и његовим пуштањем у рад прво се обавља радна операција усијецања у масив.

Слика бр. 6. Подсјекачица "MARBLE CHAIN SAW"

На слици бр. 7. је приказана технологија усијецања, тј. смјер 1 кад се резни кран усјече до краја, до цијеле своје дужине, наставља се подсијецање у смјеру 2 до границе блока који се подсјеца. По завршетку подсијецања блока по смјеру 2 наставља се подсијецање блока у смјеру 3.

Слика бр. 7. Технологија усијецања подсјекачице

Рад дијамантске жичане пиле - Кориштење дијамантске жичане пиле произашло је из чињенице да се њеним радом амортизују удари и тренутна напрезања која се дешавају приликом рада са подсјекачицом код које је систем за резање доста крут и не флексибилан.

Дијамантна жична пила се састоји од погонског дијела са замајцом и командног дијела, док је резни елемент перле које су нанизане на челично плетено уже (сајлу), а између перли се налазе еластичне опруге. Погонска јединица се налази у кућишту на полуосовини унутар оквирне конструкције смјештене на четири метална котача. Дијамантна жица је резни и вучни елемент постројења па врста и квалитет жице, уз својства стијене, има пресудан утицај на ефикасност пиљења. Својства дијамантне жице одређује у првом реду, њена конструкција и то: врста и квалитет ужета, врста и облик перли, затим број перли односно њихов корак, врста и број раздјелних опруга, осигурача (стопера), заштитних прстенова и спојница.

Дијамантна перла представља основни резни дио жице па о њиховој конструкцији зависи учинак и потрошња алата. Перлу карактерише сам облик (конични или цилиндрични) и врста, тј. начин на који су дијаманти нанесени на метални носач електролитички или синтетизирањем.

Строј се креће уздуж шина положених у смјеру пиљења, пренос енергије између замајца и дијамантске пиле се изводи трењем пиле од гумене облоге које

представљају потрошни материјал. Најчешћи погон је преко зупчаника и зупчасте летве која је монтирана на шинама.

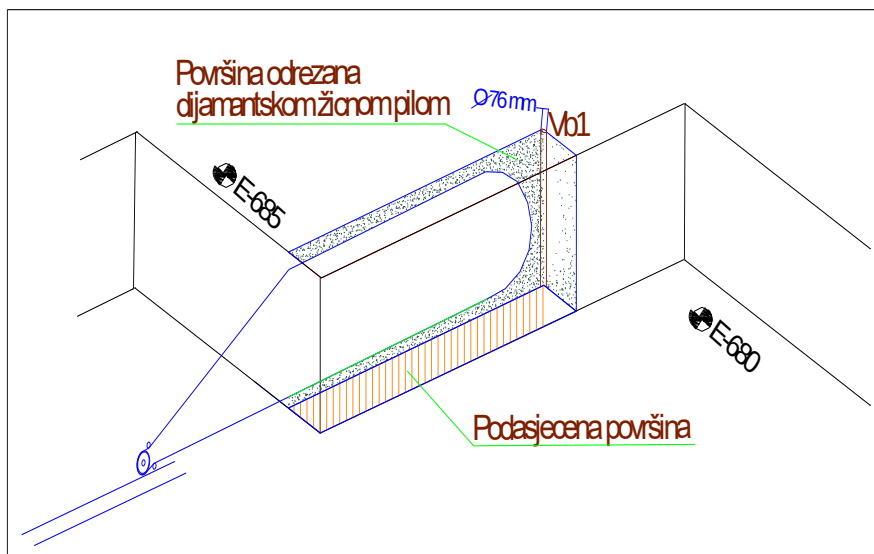
Рад дијаматске пиле је аутоматизован, тј. аутоматска регулација напнијања жице зависи од напрезања у резу. Пила се аутоматски прилагођава оптерећењима што значи да ће код великих отпора пиљења (посмак строја) бити спорији, али с већом силом и обрнуто, тако да ће погонски мотор увијек радити на истом оптималном режиму без икаквих преоптерећења. Уз то се прилагођава и регулација ободне брзине дијамантне жице, тј. броја окретаја погонског замајца директно је зависна од оптерећења и регулације посмака строја.

Бушење вертикалних бушотина -Бушење бушотина у фази експлоатације архитектонско-грађевинског камена-блока представља помоћну фазу у односу на пиљење и подсјецање. Бушотине се буше како би се могла провући дијамантска жична пила и на тај начин обавити блок који се пили. За одвајање једног блока неопходно је избушити једну бушотину.

Слика бр. 8. Покретна компресорска бушилица

На слици бр. 9. дат је положај бушотине и подсјеченог блока и начин резања дијамантском жичном пилом провученом кроз бушотину.

Слика бр. 9. Положај бушотине и подсјеченог блока и начина резања дијамантском жичном пилом

Обарање блокова - Основне блокове који су одвојени од масива треба одвалити и оборити тако да се могу даље пилити и обликовати све док се не добију завршни блокови. Након одваљивања, блок се обора на предњу плоху (чело). Димензије предње плохе су око 5,0x10 m. Блок се одваљује од масива и преврће кориштењем хидрауличних јастука и намјенског алата инсталираног на багеру као замјена за багерску кашику.

Хидраулични јастуци – Водени (челични) јастуци се производе од лима дебљине 0,5 до 0,6 mm, тако да укупна дебљина јастука са шавним варом износи 2 mm. Раде се са димензијама 80x80 cm, 100x100 cm, 120x120 cm, у конкретном случају димензије јастука су 50x100 cm. Јастуци се пуне водом са малом пумпом. Пумпа се са јастуком спаја са вискотлачним цријевом на положају потискивања. Дијеловањем притиска јастука на стијенски масив и блок долази до помјерања блока, што представља и најтежи дио при одвајању блока. Даље се блок уз помоћ багера преваљује на постељицу од камене ситнежи.

Рад са хидрауличним багером на обарању блокова - Поред хидрауличних јастука за обарање блокова користи се и хидраулични багер са обрнутом кашиком. Приликом обарања блокова на багеру се умјесто стандардне багерске кашике монтира посебан радни алат у облику клина.

Слика бр. 10. Хидраулични багер са монитраним клином

На мјесту гдје се очекује превртање блока, израђује се постељица (тампон) у ширини, најмање 6x12 m. Пosteљица се израђује од каменог отпада и ситнежи, које неће недостајати у непосредном окружењу. Гранулација материјала није строго одређена, али не смије бити већих стршећих комада стијене јер би исти узроковали пуцање блока при његовом паду на избочине. Дебљина постељице се креће од 0,3 m на мјесту пријањања доњег руба до 0,6 m, на мјесту пријањања горњег руба блока.

На обарању одсјечених камених блокова користи се поменути багер са монтираним радним органом у облику клина, због лакше манипулације са блоковима. Након обарања блокова, врши се утовар и транспорт блокова до погона за прераду.

Технологија прераде

У циљу повећања искоришћења резерви архитектонско-грађевинског камена на лежишту „РУДИНЕ“, блокови који не задовољавају критерије за отпрему на страно тржиште (некомерцијални блокови), прерађују се у постројењу за прераду које се налази у склопу концесионог поља. На овај начин добија се коначни производ – камени елементи за вањско и унутрашње облагање, разних врста обрада и димензија.

Након припреме и допреме блокова у постројење за прераду, врши се сама прерада у три степена:

- Примарна - формирање камених фета чија висина се креће од 40 cm до 60 cm,
- Секундарна - формирање камених плоча и плочица те камених греда,
- Терцијарна - коначна обрада формираних плоча (полирање, штоковање, шпицање),
- Вансеријска израда камених елемената.

Комерцијални блокови намијењени за продају и извоз могу досезати запремину и до $9,27 \text{ m}^3$, што представља масу од 25 тона. Димензије таквог једног блока износе $A=300$, $B=200$ и $C=180$, а максимална маса и димензије блока су условљење захтјевима превоза у бродским контејнерима. Димензије стандардног 20-стопног контејнера изражене у cm су $585 \times 235 \times 235$.

Уколико се за формирани комерцијални блок испостави да не задовољава стандарде тржишта те се као такав не може сматрати комерцијалним каменим блоком, из разлога да има превише зјапехих пукотина или је превелика површина блока покривена пукотинама испуњених калцитом, те осталим врстама дисколорација и појава сочива које имају негативан утицај на естетску вриједност коначног производа, приступа се припреми таквог блока за прераду.

Примарна прерада – распилавање блокова - Примарна прерада блокова, формирање фета висине 40 cm до 60 cm врши се помоћу сљедећих машина:

- машина за резање камена са кружном пилом,
- машина за резање камена дијамантном жичном пилом,
- машина са више сјечива (тестера).

Слика бр. 11. Кружна пила

Слика бр. 12. Машина за резање камена дијамантском сајлом

Први степен прераде може се поједноставити употребом гатера – машине за резање камена са више сјечива, која блок распилава на камене плоче без претходне припреме принципом клатна са тестерама за резање камена.

Слика бр. 13. Машина за резање камена са 8 пила – клатна тестера

Након завршеног распилавања блока приступа се преносу формираних фета на сљедећи процес прераде. Након завршеног распилавања блокова на фете исте се преносе виљушкарком или утоваривачем на сљедећи процес прераде.

Секундарна прерада – формирање камених плоча, камених греда и плочица

Сврха секундарне прераде представља формирање коначних димензија камених елемената за облагање. Секундарна обрада камена се врши кружним пилама. Димензије камених плоча се дефинишу на основу захтјева тржишта и радних параметара кружних пила с тим да је највећа висина реза 1100 mm.

У току рада користе се сљедеће кружне пиле:

- Машина за резање камена са кружном пилом,
- Машина за резање камена кружном пилом,
- Машина за резање камена кружном пилом,

Димензије камена који се обрађује машином за резање камена изражене у cm максимално износе: 200x200x80, а резултат резања су камене плоче дебљине 2, 3, 5, 8 cm или камене греде попречног пресека 40x20 cm (за цијепање).

Максимална висина реза за машину за резање камена кружном пилом износи 45 cm, те се помоћу ове машине врши сјечење камених фета на камене плоче или греде (дим. 120x40x20 cm), које се даље цијепају на камене блокове или плочице за зидање и облагање. Формирање камених плочица врши се употребом машина са кружном пилом. Претходно испилане камене плоче се режу на плочице чије најчешће димензије износе 30x60 cm, варирајућих дебљина (висина) од 2, 3, 5 до 8 cm.

Слика бр.14. Машина за резање камена

Терцијарна прерада – коначна обрада каменних елемената - Формиране камене плочице и греде су након процеса секундарне прераде спремне за коначну обраду: полирање, штоковање и/или четкање, шпицање и цијепање.

Коначна прерада камена може се вршити на сљедећих 5 начина:

- Полирање,
- Штоковање и/или четкање,
- Цијепање камена,
- Шпицање,
- Обрада камена ЦНЦ машином.

Полирање - Полирани камен може бити у различитим политурама, од грубо брушеног до високог сјаја. Једна од његових врлина је то да је лак за одржавање те се из овог разлога најчешће користи приликом унутрашњег облагања. Најчешће димензије полираних каменних плочица су 2х30х60 см.

Радни орган представља ротирајућа глава на коју се постављају брусни папири гранулација од 50 до 6000 (од веће према мањој грубоћи полирања), у зависности од жељеног крајњег сјаја, те се ручно врши полирање камена. Такође се по потреби врши премазивање камена синтетичком смолом – резином, чиме се врши импрегнација постојећих пукотина и продужава животни вијек коначног производа.

Полирање се врши машинама за полирање.

Слика бр. 15. Машина за полирање

Штоковање - Због својих карактеристика се најчешће користи за екстеријерне подове због високог коефицијента трења (сигурнији за ходање од полираног камена), иако налази своју примјену и као фасадна облога. Стандардне димензије износе: 3x30x60 cm, 5x30x60 cm и 8x30x60 cm. Радни орган машине представља фиксирана глава, са три назубљена абразивна ваљка, која се ротирају и заједно са главом крећу по x, y оси, механички правећи удубљења у камену. Поред назубљених ваљака на орган у виду ротирајуће главе која се крећу по x, y оси могу се поставити наставци за штоковање, полирање и четкање камена. По потреби се штоковани камен може четкати употребом челичних четки постављених на ротирајућу главу машине, чиме се ублажавају настала удубљења у камену.

Слика бр. 16. Машина за штоковање камена

Цијепање камена – Претходно припремљене камене греде димензија 60x40x20 cm цијепају се на блокове димензија 40x20x20 cm. Добијање камених блокова за зидање и плочице за облагање врши се употребом хидрауличких преса.

Слика бр. 17. Хидраулична преса за цијепање камених греда на камене блокове

Шприцање - Шпицани камен се добија искључиво ручном обрадом, због тога га краси уникатан изглед на фасадама, али и у интеријеру. Могуће су изведбе у више различитих обрада које се разликују по грубоћи, смјеру обраде као што су линијско шпицање, тачкасто и вишесмјерно. Шпицање се врши употребом ручних бушачих чекића са длијетом, погођен компримираним ваздухом, а изглед коначног производа зависи од димензија врха длијета, те смјером шпицања.

камена.

Обрада камена ЦНЦ машином - У случају потребе за израдом вангабаритних каменних елемената посебног облика као што су стубови, клупе, столови, постоља, олтари, крстови и слично приступа се резању каменних блокова ЦНЦ машином са дијамантном жицом која врши резове по x,y,z осама.

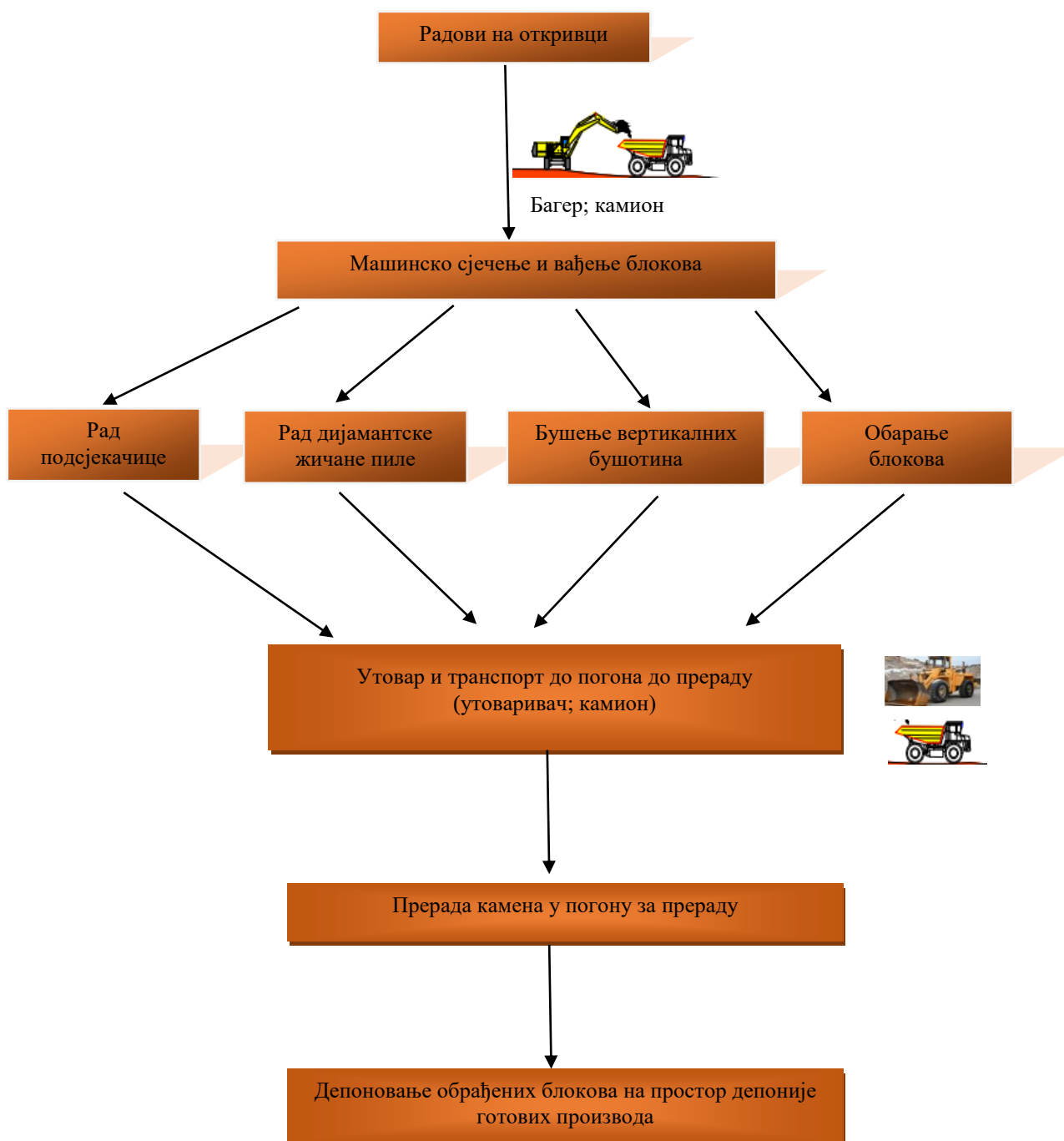

Слика бр. 18. Изглед ЦНЦ машине

Након завршене технологије обраде камена, обрађени камен се складишти на депонију готових производа.

Годишњи капацитет лежишта износи 3.000 m³ архитектонско-грађевинског камена-блока и 10.606 m³ техничко-грађевинског камена као додатног производа који ће се појављивати приликом експлоатације, припреме терена за експлоатацију као и у процесу прераде (резања) архитектонско-грађевинског камена.

Технички-грађевински камен ("камени остатак") добијен приликом експлоатације блокова и томболана архитектонско-грађевинског камена, због повољних физичко-механичких карактеристика, користити се за производњу агрегата за прављање различитих врста бетона.

Слика бр. 19. Шема технолошког процеса експлоатације

Помоћне фазе експлоатације

Помоћне фазе експлоатације су сљедеће:

- одржавање путева, одлагалишта и радног круга,
- одводњавање лежишта и одлагалишта,
- одржавање механизације и опреме,
- снабдијевање питком водом и канализација,
- снабдијевање дизел горивом,
- снабдјевање електричном енергијом,
- снабдјевање компримованим ваздухом,
- снабдјевање експлозивним средствима,
- рекултивација оштећеног земљишта и др.

Одржавање путева

Одржавање путева састоји се из сљедећих операција:

- скидање неравина приликом равнања планума,
- равнање површине пута;
- одстрањивање блата, насталог трошењем пута,
- допремање и разастирање материјала на оштећеној подлози пута,
- ваљање разастртог материјала.

Одводњавање лежишта и одлагалишта

У хидрогеолошком смислу лежиште „РУДИНЕ“ је једноставне грађе-чини га само један тип стијена: добро водопрпусне карбонатне стијене-горњокредни кречњаци.

Један дио оборинских вода се инфилтрира у подземље дуж предиспонираних пукотина и прслина, док други дио оборинских вода површински отиче.

У том смислу све етажне равни и платои на ширем подручју воде се под благим нагибом (1 - 2 %) у правцу слијевања воде природним падом.

Одржавање механизације и опреме

На самом лежишту у монтажної радионици радионици се обављају само превентивни прегледи и евентуално отклањање мањих непланираних кварова - мањих оправки. Све друго подразумијева извођење тих радова у специјализованој радионици од стране трећих лица.

Снабдијевање водом и канализација

За нормалан рад на локацији предметног лежишта за све запослене мора се обезбједити нормално снабдјевање водом за пиће, као и водом за потребе санитарног чвора. Због немогућности тренутне изградње водоводне мреже, постројење се водом снабдјева из три цистерне укупне запремине 90 m^3 које се допуњују у сарадњи са надлежним предузећем.

Радницима је потребно обезбједити снабдјевање довољним количинама здравствено исправне воде за пиће према Правилнику о здравственој исправности воде намјењеној људској потрошњи („Сл. гласник РС“, број 88/17).

Збрињавање санитарних отпадних вршити према одредбама смјерница које су дате Правилником о одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације („Сл. гл. РС“, бр. 68/01).

Приликом извођења радова на подсјецању и пиљењу блока како у масиву тако примарних и секундарних блокова неопходно је кориштење воде у циљу хлађења резних алата и смањења емисије прашине. Количина воде која се користи за подсјецање је 500 l/h и 150 l/h приликом пиљења.

Вода за хлађење резних алата обезбјеђена је помоћу резервоара који су инсталирани непосредно уз лежиште.

Резервоари су капацитета 30 m^3 и 13 m^3 .

Слика бр. 20. Резервоари за воду

Снабдијевање дизел горивом

На лежишту „РУДИНЕ“ ради се у дневној смјени, а фазе рада технолошког процеса се обављају механизацијом на дизел гориво. Свјетла на рударским машинама омогућавају несметан рад при смањеној видљивости.

Допремање нафте до лежишта врши се цистернама, са уграђеним мјерачем-бројчаником на којем се читавају издате, односно запримљене количине дизел горива. Ове радње обавља лиценцирано предузеће за транспорт запаљивих течности. Цистерна мора бити опремљена неопходним апаратима за гашење пожара.

Годишња потрошња дизел горива износи у просјеку од 1110 тона.

Снабдјевање електричном енергијом

На предметном лежишту налази се трафостаница 10/0.4 kV, 10000 kVA.

Напајање трафостанице електричном енергијом остварено је преко далековода DV 10 kV Градина који пролази у непосредној близини трафостанице.

Рекултивација оштећеног земљишта

На лежишту "РУДИНЕ" неопходно је по завршетку експлоатације извршити рекултивацију терена који је деградиран рударским радовима. То је простор завршне контуре површинског копа и одлагалишта односно експлоатационо поље. Рекултивација се по својој структури састоји из два основна дијела и то:

- техничке рекултивације и
- биолошке рекултивације.

Техничка рекултивација представља физичко обликовање терена деградираног рударским радовима као припрему за биолошку рекултивацију.

Ова врста рекултивације обухвата и анализира сљедеће услове:

- конфигурацију околине,
- услове примјењене технологије експлоатације,
- услове ерозионог дјеловања,
- будућу намјену терена.

Конфигурација околине намеће се као потреба да се обезбједи уклапање у окружење лежишта. Примјењена технологија експлоатације третира се са становишта радова на експлоатацији који истовремено могу бити и радови на техничкој рекултивацији. Нагиб терена који треба обликовати и обликовано стање неопходно је сагледати и са аспекта ерозионог дјеловања. Техничка рекултивација, уопште када је

ријеч о површинским коповима кречњака представља проблем због физичко-механичких карактеристика материјала, тако да се реализује само неопходан обим радова на физичком обликовању косина и етажних равни. У овом случају како ће се јаловина остављати на платоима завршних косина, а у којој има биолошке материје биће лакше извршити рекултивацију.

Биолошка рекултивација, као друга и коначна фаза рекултивисања, представља скуп биолошко-техничких мјера које имају за циљ нарочито:

- заштиту земљишта од ерозије,
- спречавање површинског отицања и испирања минерала и храњивих материја из земљишта,
- стварање веома повољног водног и ваздушног режима и у микро и у макро размјерама,
- побољшавање структуре земљишта и обогаћивање земљишта органском материјом у циљу повећања производних потенцијала земљишта,
- подизањем намјенске шумске културе.

Напријед наведене, као и многе друге циљеве, могуће је постићи мјерама ревегетације - пошумљавањем земљишта одговарајућим врстама шумског дрвећа. Значај вегетације је немјерљив у заштити земљишта од ерозије. Ова заштитна улога вегетације састоји се у покривању земљишта надземним дијеловима који непосредно примају на себе удар кишних капи, као инцијалну фазу плувијалне ерозије. Да би биолошка рекултивација земљишта површинског копа дала позитивне ефекте, неопходно је дефинисати основне елементе биолошког рекултивисања, као што су:

- Циљеви биолошког рекултивисања;
- Подјела простора по облицима биолошког рекултивисања;
- Избор биолошких срастава за рекултивацију;
- Избор технологије биолошког рекултивисања;
- Утврђивање динамике радова;
- Нормативи радне снаге и материјала;
- Спецификација садног материјала и травних смјеса;
- Спецификација потребне опреме и алата и
- Предмјер радова и предрачун трошкова.

Биолошка рекултивација представља мјере на избору културе након завршетка техничке рекултивације. Биолошка рекултивација деградираног дијела експлоатационог поља "РУДИНЕ" ће се обавити у сагласности са околином, тј. на рекултивисаном дијелу ће се засадити биљне врсте које доминирају у околини експлоатационог поља, а то је шумско растиње. Подизањем шумских екосистема извршила би се у већем дијелу трајна биолошка рекултивација на пројектованим локацијама. Треба обавезно узети узети у обзир тренутно стање аутерекултивисаности. То значи да се на локацијама гдје се развијају шумске врсте не треба планирати пошумљавање или евентуално извршити правилније допуњавање. При пошумљавању косих површина користиће се комбинација сљедећих шумских врста (четинари и лишћари):

- Бор - Pinus sp.
- Јела - Abies sp.
- Багрем - Robinia sp.
- Храст - Quercus sp.
- Граб - Crapinus sp.
- Бријест - Ulmus sp.
- Јасен - Fraxinus sp.
- Орах - Juglans sp.

Послије завршене техничке фазе рекултивације и припреме површина може се извршити затрављивање истих. Технолошке операције приликом затрављивања су сљедеће:

- сјетва травно-легуминозне смјеше;
- њега заснованог усјева.

При избору травно-легуминозне смјеше мора се водити рачуна о врстама које улазе у њихов састав. Травно-легуминозне смјеше треба да су састављене од вишегодишњих трава и легуминоза, да су компатибилне, да имају могућност раста у смјеси са другим врстама. За површине намјењене затрављивању препоручује се сљедећа травно- легуминозна смјеша: од трава јежевица и француски љуљ, а од легуминоза жути звјездан. Количина сјемена потребна за сјетву је:

- Жежевица 10 kg/ha,
- Француски љуљ 14 kg/ha,
- Жути звјездан 6 kg/ha.

Концесионар је обавезан извршити рекултивацију деградираног земљишта у складу са Пројектом рекултивације земљишта деградираног експлоатацијом минералних сировина.

Опис микролокације

Лежиште архитектонско-грађевинског камена кречњака "РУДИНЕ" налази се на земљишним парцелама означеним као к.п. бр. 25/1 и к.п. бр. 25/66д К.О. Љубљаница, општина Берковићи, посједник ЈПШ „ШУМЕ РС“ АД СОКОЛАЦ.

Предметна локација архитектонско-грађевинског камена-кречњака налази се у ненасељеном подручју.

Слика бр. 21. Микролокација агк-кречњака на лежишту „РУДИНЕ“

Лежиште архитектонско-грађевинског камена - кречњака "РУДИНЕ" представља дио кречњачког масива горњокредне старости који је развијен на простору од преко 50 km².

Лежиште кречњака морфолошки се налази на јужном дијелу брда Градина. Пробна етажа копа је усјечена на нивоу 684 mnn и развија се према центру горњокредног масива. Кречњаци залијежу према сјевероистоку. Кречњаци су дебело банковити са уједначеним саставом и квалитетом.

На предметном лежишту врши се експлоатација архитектонско-грађевинског камена од 2014. године.

Слика бр. 22. Лежиште агк-кречњака „РУДИНЕ“

Пројектовани параметри лежишта:

- висина етажа 10 m (укупно VII етажа),
- минимална ширина радне етаже 12 m,
- минимална ширина утоварно-транспортне равнине 22 m,
- угао нагиба радне етажне косине 90°,
- угао нагиба радне косине 30°,
- угао нагиба завршне косине 45°.

Геолошка грађа лежишта

Лежиште припада седиментима који су дио туронско - сенонског литофацијалног комплекса ($K2^{2,3}$), од чега је истражним радовима обухваћена површина од око 32 ha. Скоро по цијелом истражном простору, осим у његовом мањем јужном дијелу заступљени су дебелоусложени, банковити или масивни кречњаци сиве боје. Различито су карстификовани, али углавном јаког интензитета. То је у ствари млађи пакет турон-сенонских наслага. Конкордантно долазе преко свјетлосивих кречњака нижег старијег пакета турон-сенона.

Билансне резерве су доказане у млађем пакету, у њему су изведени сви истражни радови тако да се и опис лежишта највећим дијелом односи на њих. Иако на први поглед хомогена, ова продуктивна јединица идући од површине (виших етажа) према дубини показује извјесне различитости, нарочито у погледу компактности.

Промјене и различит изглед јединице су евидентне и бочно, по пружању јединице. Веома важно структурно обиљежје лежишта представља расјед са елементима пада расједне површине Ер 290/50. Ријеч је о гравитационом расједу са спуштеним запад - сјеверозападним крилом. Тај расјед практично квалитативно дијели лежиште. Западни повлатни блок расједа је са мање пукотина и уједначеније је боје. Источни блок је са више пукотина дуж чијих површина су лимонитске црвенкасто мрке скраме које су учиниле овај дио лежишта мање потенцијалним. Све то је потврђено скоро десетогодишњом експлоатацијом камена.

На јужном дијелу лежишта стијенска маса је значајно тектонски оштећена са неколика расједа генералног правца исток – запад које прате и попречни, а све њих пукотине, прслине и пукотински системи. У том дијелу лежишта су редуковане контуре резерви јер је ријеч о већој зони у којој се не могу добијати комерцијални блокови камена. Југоисточни дио лежишта граде једри, компактни, кречњаци са интервалима који садрже мање иливише црвенкастих и лимонитских жилица по прслинама стијене. Слојеви падају благо (падни угао 5°) према сјевер - сјеверозападу. Испресјецани су са више пукотина међу којима доминирају дијагоналне са стрмим падним углом (око 70°). У сваком случају ријеч је о продуктивној зони лежишта која је источним расједом правца пружања сјевер – југ, донекле редуковала резерве овог дијела лежишта, а расјед је вјероватно утицао и на нешто другачију оријентацију слојева од генералне.

Западни дио лежишта садржи више пукотина и прслина и мање је потенцијалан за будући рад каменолома, посебно југозападни дио у зони главног расједа. Слојеви у том дијелу лежишта често имају пружање сјевер – југ. Према сјеверозападу стијена је масивнија, слојеви се рјеђе уочавају, пресјечена често вертикалним и субвертикалним пукотинама, некада на блиским растојањима.

Најниже нивое лежишта изграђују свијетло сиви једри, компактни кречњаци са мало пукотина. То је дио лежишта на коме је изведена истражно – експлоатациона етажа. Банкови кречњака падају према сјевероистоку са падним углом од 20°. Поред међуслојних регистроване су и тензионе пукотине.

На цијелом лежишту и његовој ужој околини видљиви су ефекти карстификације, затим бројне шкрапе, жлијебови, каменице и други мањи карактеристични површински крашки облици. Знатан диокречњачких маса је прекривен елувијалним творевинама изграђеним од црвенице и хумуса са мало ситних комадића кречњака. На продуктивним једрим карстификованим свијетложутим кречњацима га нема, а у расједним и пукотинским зонама му је дебљина и до 0,5 m.

Приповршинску зону лежишта изграђују карстификоване, растрошене и испуцале кречњачке насlage дебљине до 8 метара. Са дужином чврстоћа стијенске масе се повећава, тако да дубље зоне лежишта чине углавном компактнији и чвршћи кречњаци. Приликом извођења експлоатационих радова понегдје се уочавају и мање каверне. Кречњаци имају уједначене и повољне квалитативне карактеристике, с тим што се у пливим зонама лежишта и у расједним зонама мора рачунати са губицима чврсте стијенске масе, углавном због повећане карстификације, кавернозности, испуцалости, знатног учешћа глиновитог материјала и веће запуњености пукотина глиновитим материјалом.

Геолошке карактеристике терена

На лежишту архитектонско-грађевинског камена "РУДИНЕ" у основи, избушено је пет истражних бушотина на језгру и изведено шест истражних засијека.

На терену, захваћеном детаљном геолошком картом лежишта и истражним радовима, констатовано је да грађу овог лежишта чине сљедећи чланови горње креде.

Турон, сенон - старији члан (${}^1K_2^{2,3}$)

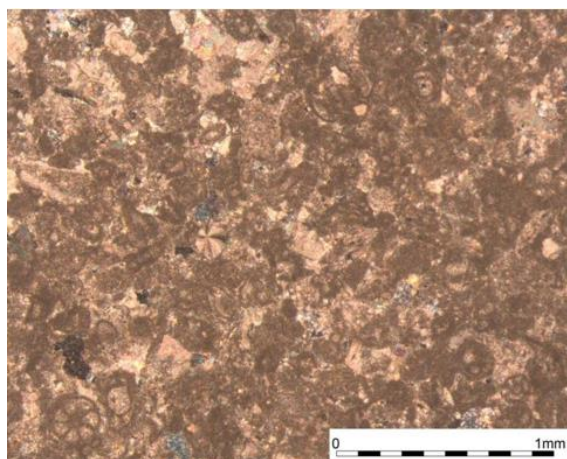
Старији члан заузима мање површине на југозападном дијелу терена. Изграђују га добро услојени бијели до свјетлосиви кречњаци. Дебљине слојева варирају у распону од 10 центиметара до преко једног метра. Дјелимична покривеност и морфолошка заравњеност терена скривају слојевитост, те није било могуће издвајање слојева и прецизно мјерење њихове дебљине. Кречњци се јављају као разноврсни литотипови. Заступљени су зрнасти биогени кречњаци, фосилиферни микрити, микрокинити, биоспарити и др. Неки од слојева су богати остацима сенонских рудиста. Имају висок садржај калцијум карбоната, преко 99 %, степен бјелине је изразито висок, а присуство теригених честица није уочено.

Турон, сенон - млађи члан (${}_2K_2^{2,3}$)

Млађи члан изграђују дебело слојевити до масивни свјетло сиви до бијели кречњаци. Континуирано леже преко напријед описаног литостратиграфског члана. Граница је постављена апроксимативно тамо гдје слојеви постају дебљи и када почињу превладавати микрити. Дебљине неких слојева, интересантних за експлоатацију, видљивих на површини крећу се од 2 до 6 метара.

У бушотини РБ1 установљен је изузетно квалитетан интервал фосилиферног свјетло сивог микрита дебљине око 14 m који може припадати једном или више слојева. На ширем простору лежишта "РУДИНЕ", у подини и у кровини ових дебело слојевитих кречњака установљени су и бројни слојеви мањих дебљина. Обраслост терена густом макијом и дјелимична покривеност онемогућавају детаљније издвајање слојева како по дебљини тако и по литолошким особинама. Најинтересантнији слојеви који се јављају на површини набушени су и препознати у истражним бушотинама.

У петрографском смислу кречњаци су у свим слојевима веома слични. Преовлађују микрити, рјеђе фосилиферни микрити, те ријетко други типови кречњака. На основу петрографских карактеристика може се рећи да је присутна хомогеност и изотропност како хоризонтално тако и вертикално унутар слоја, а такође и између слојева. У микритима који су доминантан литотип преовлађују честице од љуштура и кућица а ријетко се сусрећу сачувани облици врло ситних љуштурица фосила (калцисфере).

Слика бр. 23. Фосилне љуштурице (калцисфере)

Везиво је карбонатни муљ и једнолично је распоређено између честица. Количина калцијум карбоната прелази 99 %. Теригене честице нису примјећене. Ови органогени кречњаци настали су у заштићеним маринским срединама током сенона. На цијелом лежишту кречњаци се појављују на површини терена. На основу података истражног бушења (РБ1; РБ2; РБ3; РБ4 и РБ5) и експлоатационих радова (основни ниво експлоатације 684 мнв) дебљина кречњака износи 30 m. Дебљина кречњака се може прогнозировать на преко 50 m.

Геолошке карактеристике ширег подручја

У геолошкој грађи ширег подручја лежишта учествују седиментне стијене стратиграфског распона од горње креде до горњег еоцена. У разматраном подручју најстарији су кречњаци с хондродонтама ценоман-турона а најмлађи су кластити средњег и горњег еоцена.

Кречњаци с хондродонтама - ценоман и турон ($K_2^{1,2}$)

У облику ужег континуираног појаса динарског пружања, налазимо ове стијене у крајњем југозападном дијелу терена. Доњи, старији дио овог литостратиграфског члана изграђују бијели "мермерисани" и зрнасти гребенски кречњаци. Слојевитост се у њима ријетко запажа. Садрже бројне остатке шкољки - хондродонти и рудиста.

Горњи, млађи дио заступљен је сивим, свјетлосивим и смеђесивим услојеним кречњацима. Остаци рудиста и хондродонти много су рјеђи него у старијем члану. Овај литостратиграфски члан може бити и другачије развијен, па сусрећемо локалитете гдје доминирају добро услојени сиви и смеђесиви кречњаци. Ради се о бочним еквивалентима.

Кречњаци с рудистима – турон и сенон ($K_2^{2,3}$)

Ови кречњаци континуирано леже преко напријед описаног литостратиграфског члана. Заступљени су на великим површинама које су обухваћене геолошком картом. Лежиште архитектонско - грађевинског камена "РУДИНЕ" налази се у овом литостратиграфском члану. Доминантни су кречњаци, а подређено долазе спорадична сочива доломита. Кроз цијели литолошки стуб сусрећемо једноличне кречњаке. У нижим дијеловима профила који припадају турону сусрећемо свјетло и тамносиве кречњаке, док у вишим секвенцијама превладавају свјетлосиви до бијели "мермерисани" кречњаци. Дебело су услојени или се слојевитост не запажа. Масивног су хабитуса. На површини су захваћени крашким процесима (многобројне шкрапе).

Од типова кречњака најзаступљенији су микрити, фосилиферни микрити, пелетни микрити, биомикрити, рудистни биомикрити, интраспарити и биоспарити. Доминира микритни цемент што указује на мирне-заштићене средине таложења. Садржај калцијум карбоната је изузетно висок (99 %). Садржај нетопивог остатка је низак и креће се у границама од 0,04 до 0,6% и не прелази никада 1 %. У његов састав улазе глиновито-органогене компоненте, те незнатно кварц, мусковит и фелдспат. Кроз цијели развој овог литостратиграфског члана сусрећу се бројни остаци фосила.

Доминирају остаци шкољки - рудиста, фораминифера и кречњачких алги. Дебљина му износи и до 500 метара.

Алвеолонско нумулитни кречњаци – доњи и средњи еоцен (E_{1,2})

У облику три уже континуиране зоне динарског пружања јављају се стијене овог литостратиграфског члана у средишњем и сјевероисточном дијелу подручја. Леже трансресивно преко кречњака горње креде. Највећи дио алвеолинско нумулитних кречњака изграђују микрити, фосилиферни микрити, интраспарити, биомикрити и интрамикрити. Комплетан развој је богат фосилним садржајем. У најстаријем пакету доминирају милиолиде затим слиједе слојеви са алвеолинама и у горњем најмлађем дијелу превладавају нумулити. Запажено је преклапање и мијешање фосилних заједница. Кречњаци су добро услојени, понекад банковити. Свјетлосиве су до бјелиђасте боје, рјеђе крем нијанси. Садрже висок проценат калцијум карбоната (98-99%). Дебљина овог литостратиграфског члана варира на различитим локалитетима али може досећи до 300 метара.

Конгломерати, пјешчари, лапори и глине – средњи и горњи еоцен (E_{2,3})

У облику велике јединствене неправилне површине, у југоисточном дијелу терена, локалитети Дабрица и Брштаник, заступљене су кластичне наслаге средњег и горњег еоцена. Велике су дебљине и благо боране. Исталожене су дискордантно на кречњаке горње креде. Наслаге су јако лијепо услојене а изграђују их конгломерати, пјешчари, лапори и глине. За ово подручје је значајно да ове наслаге чине кровину бројним и економски значајним лежиштима боксита.

Инжењерско-геолошке карактеристике лежишта

На предметном лежишту кречњаци се јављају банковито, рјеђе масивни и још ријеђе у виду слојева. Интензивно су тектонски обликовани са расједима и пукотинама различите оријентације и димензија, од микропукотина до центиметарских. Пукотине су испуњене глином са ситном кречњачком дробином, рјеђе калцитом, а у површинској зони испод хумуса и земљом црвеницом. Са дужином се испуцалост смањује, а стијена постаје компактнија. Картиране су и каверне. Такође, уочена су карстификациона удубљења испуњена глиновитим материјалом. У инжењерско геолошком погледу, кречњачке масе представљају чврсту стијенску масу. Са аспекта стабилности засјека и падина, терени са предметним кречњацима спадају у групу стабилних терена и поред тога што су кречњаци тектонски оштећени. Дисконтинуитет се манифестује издјељеношћу стијенске масе на блокове.

У лежишту „РУДИНЕ“ природни дисконтинуитети, углавном пукотине и мањи расједи диктирају стабилност стијенске масе на вертикалним површинама етажа. Упркос дисконтинуитетима, захваљујући њиховој храпавости, очекује се релативно стабилна стијенска маса. Међутим, код одвајања блокова на етажама, у зонама расједа или јаче изражених пукотина када су њихове површине нагнуте према смјеру одвајања блокова, може доћи до неконтролисаног одвајања – рушења дијелова стијенске масе. Мање количине земље црвенице у дијелу зјапећих пукотина, као и у површинском дијелу стијенске масе немају утицај на стабилност.

Испитивањем физичко механичких карактеристика кречњака опробованог из истражних бушотина и истражних засјека, добијени су слиједећи параметри радне средине:

- чврстоћа на притисак у сувом стању.....125,44 МПа;
- чврстоћа на притисак у водом засићениом стању.....115,87 МПа;
- чврстоћа на притисак после смрзавања.....107,00 МПа;
- порозност.....0,49 %;
- упијање воде0,12 %;
- запреминска маса2694 kg/m³.

Генерално гледано, најзначајнија инжењерско-геолошка особина кречњачких терена су велика, јасна, распуцалост, обично неједнака карстификација и подложност механичком разарању. Стабилност кречњачких терена је велика. Клизишта су изузетно ријетка и јављају се у кречњачким масама само онда ако у овима има лапоровито-глиновитих прослојака и сочива. Компактне кречњачке масе спадају у категорију "IIIа чврсте стијене", са коефицијентом чврстоће $f = 8$. Угао природног нагиба падина β је од 45° - 85° .

На терену нису примјећени процеси и појаве клизања и обрушавања, па се уз све наведено може говорити о повољним инжењерско-геолошким карактеристикама лежишта.

Хидролошке и хидрогеолошке карактеристике терена

У ближој околини лежишта "РУДИНЕ" терен представљају брда и блага узвишења. Лежиште се налази на падинама брда Градина (од 674 мнв до 707 мнв). Источно од лежишта истичу се два брда Разушља (707 мнв и 716 мнв). На ширем и ужем простору доминирају крашки облици, у првом реду вртаче различитих облика (љевкасте и тањирасте) и димензија (метарске и декаметарске). С обзиром да простор општине Берковићи представља крашке терене, ако се изузму ријека Брегава и њена притока Радимља која је највећим дијелом свога тока понорница, природни површински водени токови скоро да нису заступљени.

Сагледавајући хидрогеолошке прилике, главни водоток и основно обиљежје овог терена су понорнице.

Површина терена лежишта је безводан карст, готово без вегетације, тек с нешто ниског растиња. На ширем и ужем простору терен изграђују кречњаци са видљивим крашким облицима, као што су шкрапе, вртаче различитих облика и димензија, јаруге и вододерине, у које се оборинске воде по пукотинама гравитацијски дренажују дубоко у подземље.

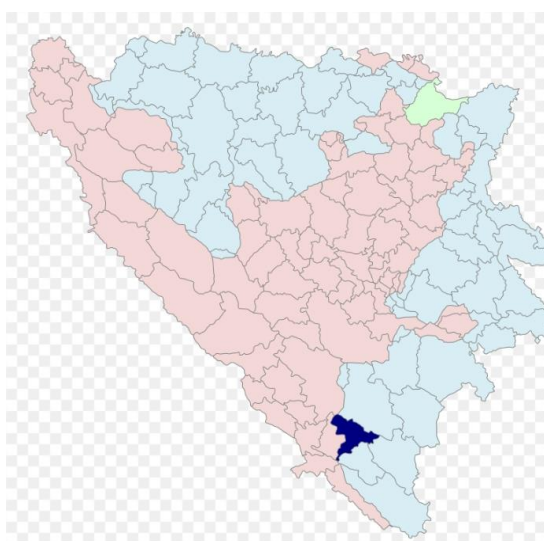
Опис макролокације

Општина Берковићи налази се у јужном дијелу РС. Средиште општине је насељено мјесто Берковићи које је смјештено у Дабарском пољу. Заузима површину од 267,41 km², а број становника је 2 354, на основу пописа из 2013. године.

Граничи се са општином Невесиње на сјеверу, Билећом на истоку, Љубињем на југу и Стоцем на западу. Општински центар је са границом општине Невесиње повезан регионалним путем дужине 7,5 km. Са општином Билећа га везује пут исте категорије дужине 22 km, а новоизграђени пут према Љубињу је дужине 30 km. Са сусједном општином Столац, Берковићи су повезани регионалним путем Р 427.

Од укупне територије општине на пољопривредно земљиште отпада 14.833 ha што износи 58,51%. Највећи дио овог земљишта лоциран је у Дабарском пољу, Трусинском пољу и Дабрици што је добрим дијелом утицало да се становништво бави пољопривредом. На територији општине је за потребе изградње стамбеног насеља Берковићи у 2001. години израђен регулациони план са површином обухвата од око 19 ha.

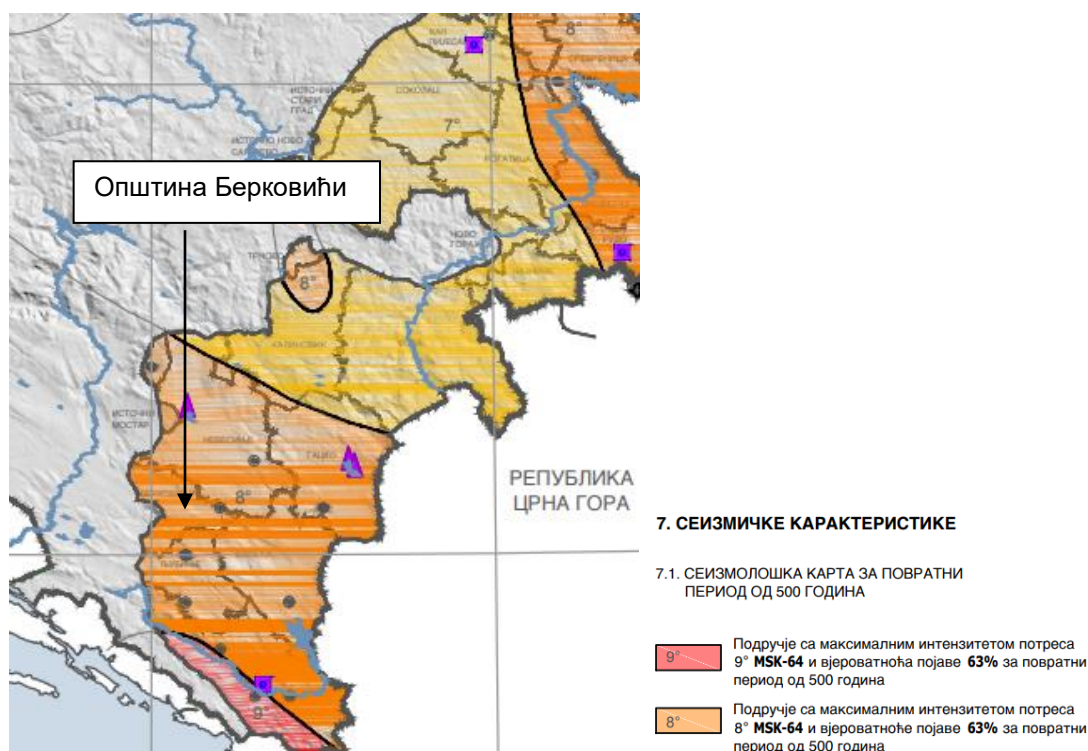
На преосталом дијелу општине налазе се насељена мјеста Хатељи, Књенци, Долови, Струпићи, Клечак, Трусина, Блаца, Меча, Сузина, Љути До, Трусина, Потком, Љубљеница, Брштаник, Горња Битуња, Доња Битуња, Хргуд, До, Предолје, Коритник, Дабрица, Шћепан Крст, Жегуља, Пољице, Поплат, Дулаћи, Поцрње, Велиш и Саџаци.

Слика бр. 24. Положај општине Берковићи у БиХ (РС)

Сеизмолошке карактеристике

На основу Измјена и допуна просторног плана РС до 2025. године, општина Берковићи се налази на подручју максималног интензитета потреса 8° MSK-64 и вјероватноће појаве 63% за повратни период од 500 година.

Слика бр. 25. Извод из сеизмолошке карте, Измјене и допуна просторног Плана Републике Српске до 2025. године

Флора

Источна Херцеговина припада медитеранско-динарској вегетацијској области, а у складу са општим физичко-географским карактеристикама, основно обиљежје је деградирана вегетација. Брежуљкасти терени разматране области покривени су крашким растињем, шумом и шикаром, а између њих благе падине и равни терени покривени су пашњачком и ливадском вегетацијом. Обрадиве површине се налазе углавном у равним дијеловима поља и око насеља. Већи степен шумовитости имају виши дијелови, гдје састав шума чине лишћари (буква, храст, граб, јасен, клен, јавор, липа, бреза, јасика, брест) и четинари (јела, бор, смрча, оморика, клека). У котлинама ријека и потока расту: врба, јова, топола и врсте којима погодује већа влажност.

Биљни и животињски свијет на подручју општине Берковићи је веома разноврстан, а на њега највише утичу рељеф и клима. Ово подручје је богато самониклим љековитим биљем и то: кадуља (жалфија), вријесак, драча, глог, хајдучка трава, кантарион, маслчак, црни и бијели сљез, преслица, подбјел, мајчина душица (тимијан), мацина трава, трава ива, пчелиња љубица, мелиса или матичњак, морач, нана, жута и плава љубичица, боквица, зова, коприва, купина, пиревина, бршљан, имела, смиље, бијела липа, клека, горки пелин, шипак, дивља јагода, зечији трн (гладишевина), метвица и многе друге. Како је истакнуто, поједине од наведених биљака (кадуља, вријесак, драча, маслчак) су веома медоносне, а неке се могу успјешно и плантажирати. Од шумских плодова у респективним количинама могу се наћи: дрењина, дивља јабука, дивља крушка, црвени и црни глог, трњина, купина, дивља трешња и др. Наведени плодови су изванредна сировина за добијање квалитетних производа у органском поступку, који су веома тражени на свјетском тржишту.

Шумски покривач у општини Берковићи је врло разноврстан и типичан за субмедитеранске просторе. Посматрано вертикално, издвајају се сљедећи појасеви: галеријске шуме, храстове шуме и букове шуме. Галеријске шуме простиру се на необрађеним дијеловима и ободима поља. Овој асоцијацији припадају врба, топола, јаблан, јова, јасика и зова. Појас храстових шума заузима највећи простор, мада је у највећој мјери прекривен нискорастућим шибљем: макија, црни трн, дивља ружа, дивља купина, глог и др. Од вриједнијих врста дрвећа, поред храста расту: црни граб, липа, јасен, дријен, клек, мљечика, лијеска, дивља крушка, дивља јабука и дивља трешња.

Мочварна вегетација је заступљена на плавним дијеловима Дабарског поља, са најчешћим флористичким саставом: трска, шевар, рогоз, барска млечика, раставић, љутић и друге, углавном коровске биљке. Ливадско – пашњачка вегетација се јавља у дијеловима крашких поља, заравнима, брдима, планинама и планинским висоравнима. Долинске ливаде се развијају у крашким пољима на којима се вода не задржава дуже, као и на нешто сувљим стаништима. У овој асоцијацији најчешће се јавља смјеша класастих трава и легуминоза. Према истом извору, у брдима ливаде и пашњаци се углавном појављују у склопу шума и ораница, док су на планинама знатно већа пространства.

Најчешћи састав ових ливада сачињавају: росуља, вијук, бијела дјетелина, мирисавка, жути звјездан, ивањско цвијеће, љубичица, звончић, боквица, хајдучка трава, мразовац и др. Код планинских ливада и пашњака најзаступљенија је зубача.

Фауна

Од дивљачи на овим просторима среће се углавном дивља свиња, зец, вук, дивокоза, јаребица камењарка, медвјед, итд. Ареал ових врста је уско везан за поједине типове станишта. На Дабарском пољу у току зиме понекад се појављују и јата дивљих патака.

Климатске карактеристике

Подручје општине Берковићи налази се на граници медитеранске и умјерено-континенталне климе. Клим у овог краја условљавају бројни фактори, као што су: близина мора, надморска висина, географска ширина, орографске карактеристике, ваздушна струјања, геолошки састав и др.

Благу медитеранску климу, која долином ријеке Брегаве продире са Јадранског мора, дјелимично заустављају и модификују планина Хргуд и хладније масе са сјевера, односно из правца Невесиња. Зиме су по правилу благе и са доста водених талоба, прољећа релативно топла, љета дуга, топла, понекад и жарка а најчешће са дугим сушним периодом. Јесени су дуже, топлије и сувље од прољећа.

На подручју Берковића, не постоји мјерно мјесто, односно метеоролошка станица, те се за приказ појединих климатолошких елемената користе подаци најближе метеоролошке станице, (метеоролошка станица Билећа). Анализом појединих

сложених климатолошких елемената у вишегодишњем низу за Билећу, добијена је слика климатских карактеристика Билећког подручја, а самим тим и Берковића

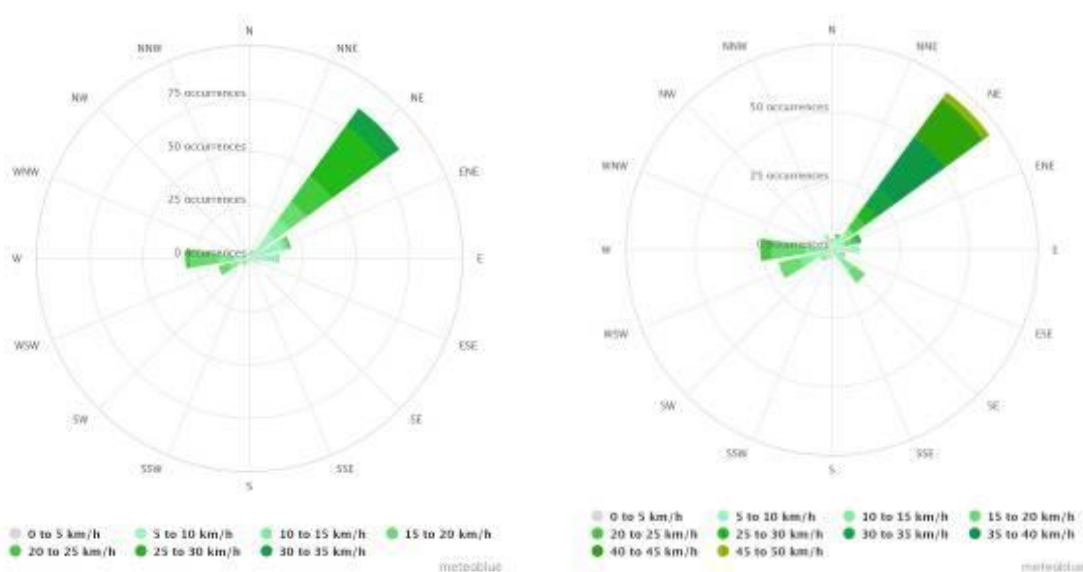
Средње годишње температуре ваздуха износе 11,6°C (прољеће 10,5°C, јесен 12,4°C). Касни прољећни мразеви јављају се у априлу (-1,4°C), рани јесењи у новембру -6,7°C

Средња годишња сума падавина износи 1553 mm, али је њихов распоред неповољан (зима - 435 mm, прољеће – 421 mm, лјето – 139 mm, јесен – 504 mm). Најсушнији мјесеци по правилу су јули и август, а веома често и јуни и септембар.

Ружа вјетрова

Вјетар је такође значајан климатолошки фактор. Врло често он представља фактор за одређивање климатских карактеристика неког мјеста. Вјетар директно утиче на температуру ваздуха и падавине, а такође и на влажност ваздуха, облачност др. Вјетар је као метеоролошка величина одређена својим правцем и својом брзином. За приказ заступљености вјетра на неком подручју, користи се ружа вјетрова која садржи графички приказ просјечних честина појаве вјетра из осам праваца одговарајућих брзина.

На основу руже вјетрова, може се закључити да су најчешћа и најинтензивнија струјања из правца сјевера.

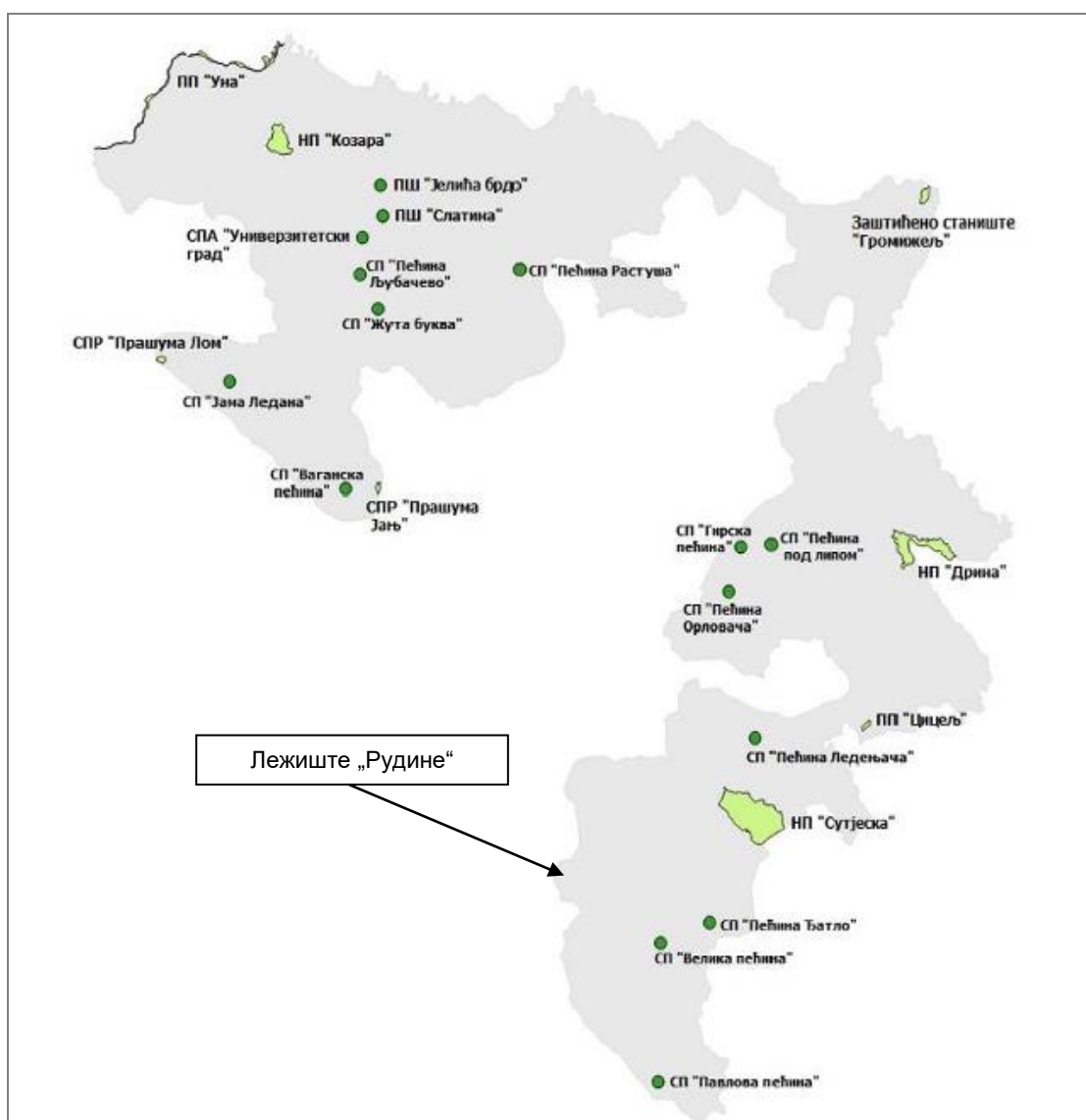
Слика бр. 26. Графички приказ средње честине вјетрова

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | E-mail: rtzavodpd@gmail.com

Културно-историјско наслеђе

На лежишту „РУДИНЕ“ до сада у току извођења радова на експлоатације аг-
кречњака нису констатовани археолошки и културно историјски објекти.

На подручју лежишта нема заштићених подручја Републике Српске.

Слика бр. 27. Заштићена подручја Републике Српске (Извор: Евиденција Републичког завода за заштиту културно историјског и природног наслеђа Републике Српске)

Одлуком Владе Републике Српске, утврђена је средњовјековна некропола стећака „Радовац“, село Потком, општина Берковићи, непокретним културним добром од великом значаја („Службени гласник РС“, број: 20/23).

Просторним планом општине Берковићи 2009-2030. године планирана је заштита клисуре Радимље у категорији „заштићени пејзаж“.

Такође, битно је напоменути вриједан објекат геонаслеђа – геоморфолошког типа- клисуру Крушевачког потока.

На простору насељеног мјеста Шћепан Крст налази се средњовјековна некропола уз цркву и гробље, гдје је сачувано око 150 споменика.

Предметно лежиште се налази на удаљености од неколико километара од поменутих вриједности, тако да се не очекује негативан утицај на исте.

Слика бр. 28. Удаљеност лежишта „РУДИНЕ“ од некрополе стећака „Радовац“

Обавеза извођача радова, у складу са чланом 82. Закона о културним добрима је, да уколико у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, одмах без одлагања прекине радове, и обавјести Завод и да предузме мјере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на мјесту и у положају у којем је откривен.

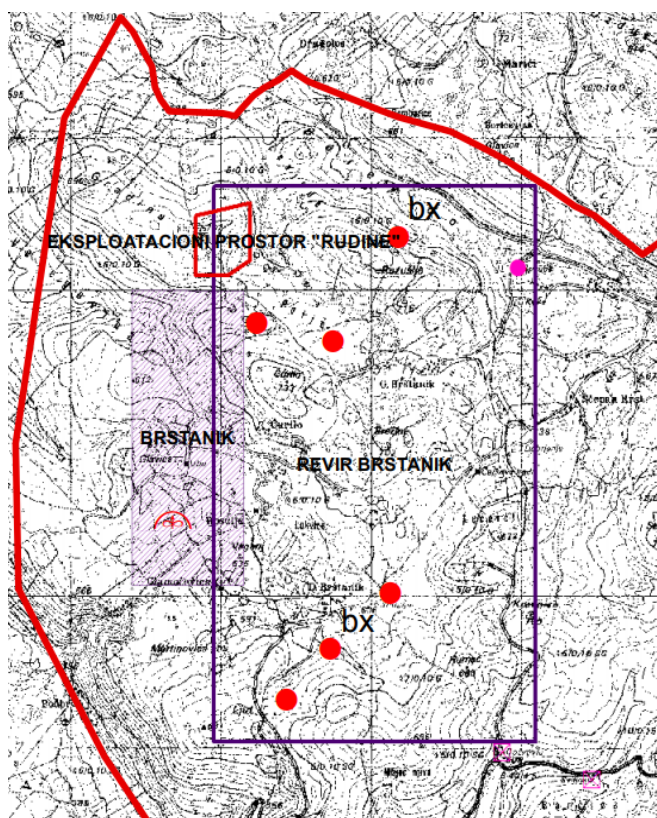
б) ПОДАЦИ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОЈЕКТА СА ПЛАНСКИМ АКТОМ И ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКОГ АКТА

На основу уговора о концесији број 05.07/310-630/12 од 26.10.2012. године и анекса уговора о концесији број 05.04/310-262-16/21, од 31.05.2022. године предметни простор је дефинисан као експлоатационо поље архитектонско-грађевинског камена-кречњака.

На основу уговора о концесији, Инвеститору је додијељена концесија на период од 30 година.

Просторни план дефинише опште стратешке циљеве дугорочног просторног развоја, уређења и заштите општине, њених еколошких, социјалних и економских подсистема, посебне циљеве, као и основна планска рјешења упућена као општим и посебним циљевима просторног развоја. План даје опште смјернице и нуди конкретна рјешења у оној мјери уколико је сукладна реална могућност у сарадњи са локалном заједницом.

У Просторном плану општине Берковићи (2009.-2030. године), земљиште на којем се налази лежиште "РУДИНЕ" предвиђено је за експлоатацију минералних сировина, тако да се може рећи да је експлоатација архитектонско-грађевинског камена-кречњака на предметном лежишту усаглашена са просторним и урбанистичким плановима општине Берковићи.

БЕРКОВИЋИ 2009-2030

МИНЕРАЛНЕ СИРОВИНЕ

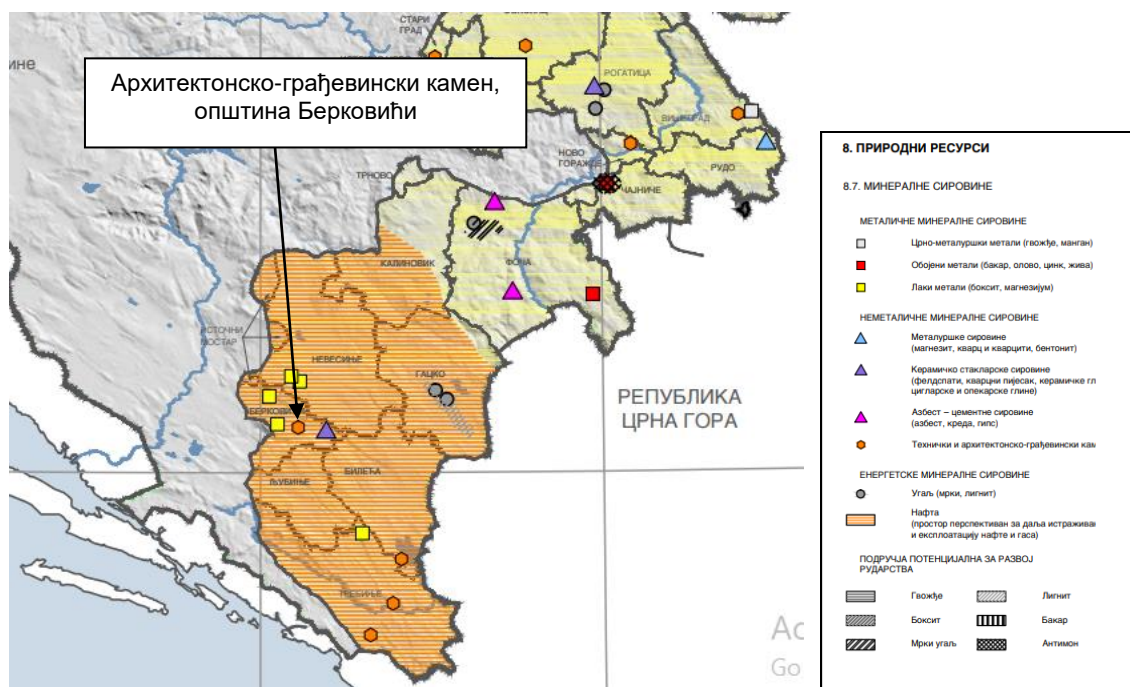
Легенда:

- ГРАНИЦА ОПШТИНЕ
- bx ЛЕЖИШТЕ БОКСИТА
- b ПОЈАВА БИТУМЕНА
- ЛОКАЦИЈА ПЛАНИРАНЕ ПЛИТКЕ БУШОТИНЕ
- ЛЕЖИШТЕ КАОЛИНА
- ЛЕЖИШТЕ ГРАЂЕВИНСКОГ КАМЕНА - КРЕЧЊАКА
- ИСТРАЖНИ ПРОСТОР ЗА КОЈИ ПОСТОЈИ ОДОБРЕЊЕ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ
- ПОЈАВЕ И ЛЕЖИШТА МИНЕРАЛНИХ СИРОВИНА ЗА КОЈА НЕ ПОСТОЈЕ ОДОБРЕЊА ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈУ И ИСТРАЖИВАЊА
- ИЗВОРИ
- КАПТАЖА

Слика бр. 29. Експлоатационо поље „РУДИНЕ“ на карти минералних сировина
(Просторни план општине Берковићи, 2009.-2030. године)

У тачки Б.И.6. Руде и други минерални ресурси Просторног плана општине Берковићи (2009.-2030. године) дефинисан је експлоатациони простор „РУДИНЕ“.

Према Просторном плану Републике Српске (Измјене и допуне Просторног плана Републике Српске до 2025), као највишем стратешком документу просторног уређења, у текстуалном дијелу, у табели бр. 45-Табеларни приказ потенцијалних пројеката у области рударства и геологије, на стр. 375 под ставком за општину Берковићи, наводи се лежиште архитектонско-грађевинског камена „РУДИНЕ“.

Слика бр. 30. Минералне сировине на територији РС (Измјена и допуна просторног плана РС до 2025. године)

в) ОПИС ЕЛЕМЕНАТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА КОЈЕ БИ ПРОЈЕКАТ ВЈЕРОВАТНО МОГАО УТИЦАТИ

Експлоатација на површинском копу, без обзира на сва техничко-технолошка рјешења, представља опасност за раднике као и извор загађења животне средине.

Приликом извођења радова на експлоатацији аритектонско-грађевинског камена - кречњака могући су сљедећи утицају на ближу, а у случају већег инцидента и на ширу околину:

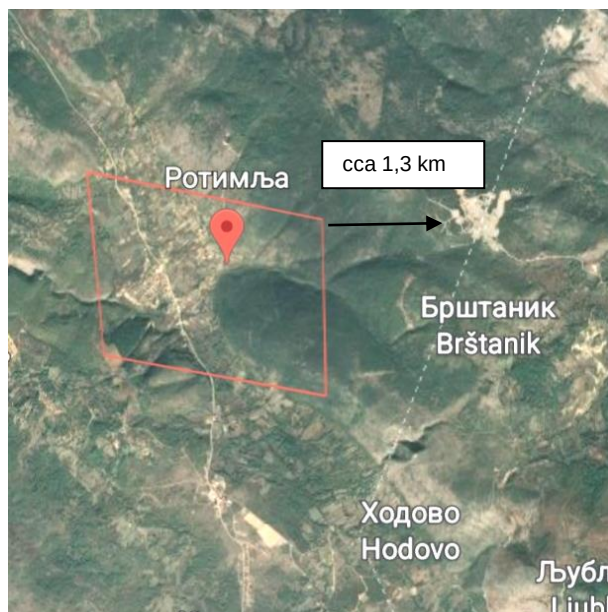
- Загађење земљишта и водотокова, односно подземних вода, у случајевима неконтролисаног изливања нафте и нафтних деривата и отпадних вода.
- Уклањање површинског слоја земљишта и тиме потрошња земљишта, односно утицај на површину и структуру, као и квалитативна својства земљишта и тла предметне локације.
- Нарушавање пејзажа као и промјене у диверзитету флоре и фауне предметног подручја.
- Загађење атмосфере и то емисијама од сагоријевања дизел горива, емисија прашине, емисија буке.
- Појава локалних дивљих депонија које се јављају услед неадекватног и неконтролисаног одлагања отпада који настаје приликом функционисања објеката.
- Негативан утицај на становништво и то: буком, емисијама прашине (током експлоатације и при манипулисању минералном сировином и јаловином).
- Утицај на микроклиматске факторе локалитета и то прије свега измјењеним микрорељефом, који може бити модификатор климатских елемената.

Могући утицаји у пограничном подручју

Лежиште „РУДИНЕ“ се налази у потпуности на територији Републике Српске, у мјесту Брштаник, општина Берковићи. Брштаник се до потписивања Дејтонског споразума налазио у саставу општине Столац.

Општина Берковићи, односно мјесто Брштаник гдје се налази предметно лежиште са западне стране граничи са ФБиХ, односно гранични са градом Стоцем.

Удаљеност предметног лежишта од најближег мјеста који припада ФБиХ, општини Столац (Ротимља) износи око 1,3 km.

Слика бр. 31. Удаљеност лежишта „РУДИНЕ“ од мјеста Ротимља (ФБиХ)

Са обзиром на близину међуентитетске границе, могуће је очекивати сљедеће утицаје:

Утицај прашине: Уважавајући удаљеност најближег насељеног мјеста у ФБиХ од предметног лежишта не очекују се негативни утицаји прашине на прекогранично подручје. Потребно је нагласити да је околина предметног лежишта обрасла шумом чиме је створен заштитни зелени појас.

Према искуственим подацима мањи до незнатни утицаји прашине могу се очекивати само у пречнику максимално до око 100 m ваздушне линије од експлоатационог поља у најнеповољнијим условима, што зависи од климатских услова и рељефа терена.

Утицај на земљиште: Утицај на земљиште односи се на простор експлоатационог поља, у смислу да ће простор на којем се налази лежиште бити деградирано експлоатационим радовима.

Утицај на воде: На предметном лежишту се збрињавају атмосферске отпадне воде (таложник), као и санитарно-фекалне отпадне воде (септичка јамa). Подручје лежишта је безводно без сталних или повремених водотокова. Самим тим се не очекују негативни утицаји како на воде предметног подручја, тако и на воде прекограничног подручја.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

Утицај на становништво: Подручје на којем се налази предметно лежиште је ненасељено, као и подручје према граници мјеста Ротимља (општина Столац) у ФБиХ (подручје обрасло шумским екосистемом), тако да се не очекују негативни утицаји на становништво.

Исто тако, не очекују се негативни утицаји приликом експлоатације агк-кречњака на сусједну државу Хрватску, са обзиром на удаљеност њене границе од предметног лежишта (око 25 km).

У Усвојеним пројектним рјешењем експлоатације техничког грађевинског камена-кречњака и мјерама предвиђеним у предметној процјени, реализација предметног пројекта неће негативно утицати на животну средину подручје Брчко Дистрикта, Федерације Босне и Херцеговине, као ни на друге државе.

г) ОПИС ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, У СМISЛУ ОЧЕКИВАНИХ ЕМИСИЈА И ПРОИЗВОДЊЕ ОТПАДА КАО И ИСКОРИШТАВАЊА ПРИРОДНИХ ДОБАРА, ПОСЕБНО ЗЕМЉИШТА, ВОДЕ И БИЛОШКЕ РАЗНОЛИКОСТИ (БИОДИВЕРЗИТЕТА), У ТОКУ ЊЕГОВЕ ИЗГРАДЊЕ ИЛИ ИЗВОЂЕЊА И У ТОКУ ЊЕГОВОГ РАДА ИЛИ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ

При процесу експлоатације техничког грађевинског камена – кречњака могуће је предвидјети сљедеће утицаје на животну средину:

- утицаји на квалитет ваздуха,
- утицаји на површинске и подземне воде,
- утицаји на квалитет земљишта,
- утицаји на укупан ниво буке, интензитета вибрација, зрачења,
- продукција отпада,
- утицаји на становништво,
- утицаји на флору и фауну,
- утицаји на природна и културна добра посебних вриједности,
- утицаји на комуналну инфраструктуру,

Утицаји на квалитет ваздуха

Промјене квалитета ваздуха у овој врсти дјелатности могу бити узроковане појавом емисије и имисије камене прашине у околни простор. Карактеристични извори загађивања ваздуха суспендованим честицама су: тачкасти (бушилица, булдозер, утоваривач), линијски (путеви на ПК), површински (активне површине на ПК). Примарне изворе чине рударске машине и технолошка опрема у раду, а секундарне изворе чине све активне површине, које под утицајем вјетра емитују у ваздушну средину лебдећу фракцију изнад наталожене прашине. Могућност стварања и подизања прашине углавном је везана за ерозију радних површина, нарочито у сушним периодима када вјетар може узвитлати велике облаке прашине. Прашина се највише ствара на саобраћајницама услед кретања радне механизације. Интензитет аерозагађења зависи од низа фактора: природних карактеристика стијенског масива, климатских и метеоролошких услова, технологије експлоатације лежишта, ефикасности примијењеног поступка за спречавање емитовања прашине. Сагласно наведеној констатацији, интензитет аерозагађења прашином на површинским коповима се креће у широким границама.

Прашина настала у току транспорта и кретања транспортних камиона и радне механизације најчешће се јавља у периоду суше и смањење влажности. У пракси се до сада показало да се смањење концентрације прашине може успјешно смањити или елиминисати орошавањем путева. Загађивање ваздуха издувим гасовима из мотора радних и транспортних машина везано је за емисије слједећих гасова: угљен-диоксид CO_2 , угљен-моноксид CO , азотних оксида NO_x , сумпордиоксида SO_2 и др. Количине гасовитих продуката сагоријевања течних горива из мотора машине су у функцији снаге и погона, времена рада машине, специфичне потрошње горива и коефицијента искориштења инсталисаног погона, а израчунава се на бази потрошње горива и специфичних емисија гасовитих продуката његова сагоријевања. Полутанти, као што су издувни гасови на површинском копу са дисконтинуалном технологијом експлоатације по интензитету емисија су мањи извори загађења и не евидентирају се као значајни узрочници угрожавања животне средине у предметном подручју.

У току прераде агк-кречњака прашина која настаје у процесу прераде обара се водом која се додаје у току резања на резне органе машина.

Утицаји на квалитет подземних и површинских вода

Кречњаци су типични хидрогеолошки колектори - спроводници, са веома израженом пукотинском порозношћу. Имају добра филтрациона својства нарочито у зонама захваћеним пукотинама. Оваква карактеристика кречњака у хидрогеолошком смислу, условљава да је површина масива без извора и других видова површинских токова. Услјед овакве опште хидрогеолошке слике лежишта кречњака, одводњавање површинских и подземних вода са каменолома одвија се природним путем.

Отпадне воде које се јављају на предметном лежишту су:

- атмосферске отпадне воде са радних етажа лежишта,
- отпадне воде са радних и манипулативних површина,
- отпадне воде које настају приликом прераде камена.

Утицаји на подземне и површинске воде јављају се у случају:

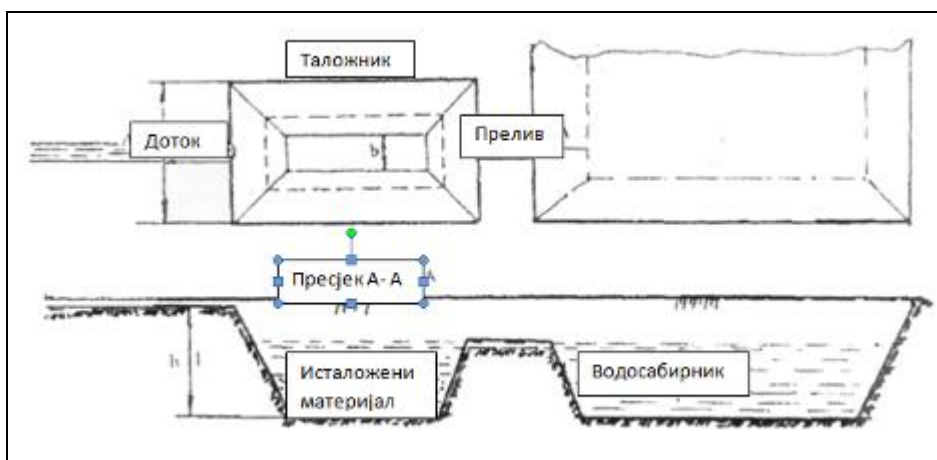
- таложења прашине створене на лежишту као посљедица рада рударске механизације, транспортних средстава;
- спирања честица атмосферским падавинама на површинама лежишта;
- услјед непостојања система одводње атмосферских отпадних вода;

- услед неодржавања система за одводњу и таложника за пречишћавање атмосферских отпадних вода.

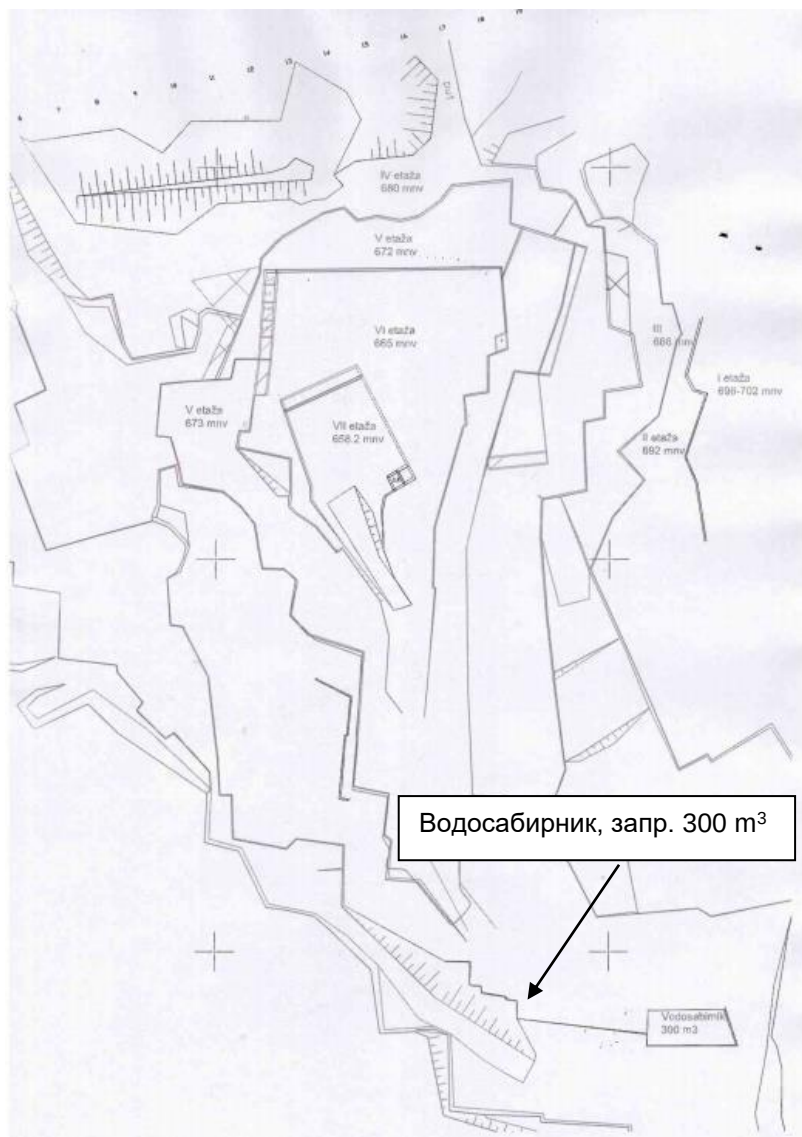
Посљедица експлоатације кречњака је перманентно таложење гасовитих и чврстих материја на ужем и ширем простору лежишта које се код примјене орошавања и код појаве атмосферских падавина спирају и транспортују до коначног реципијента.

У рударској пракси се проблем одводњавања оборинских вода са експлоатационих површина рјешава у Главном рударском пројекту експлоатације, који обавезно садржи техничко рјешење за прикупљање и контролисано усмјеравање површинских (оборинских) вода према реципијенту.

Лежиште "РУДИНЕ" је брдског типа, а у хидрогеолошком погледу већи дио падавинских вода отиче низ падине, док се мањи дио инфилтрира кроз пукотине и понире. У том смислу све етажне равни и платои на ширем подручју воде се под благим нагибом (1 - 2 %) у правцу слијевања воде природним падом. С обзиром да атмосферске воде могу бити оптерећене суспендованим честицама, канале за одвођење атмосферских вода свести у таложник гдје ће се вршити таложење седиментних честица, а затим воду из таложника испуштати у крајњи реципијент. Такође, воде употријебљене за влажење материјала и интерних манипулативних површина у сврху спречавања развијања прашине се углавном вежу за прашину, али се морају пречишћавати у поменутом таложнику у циљу избистравања замуљене воде.

Слика бр. 32. Изглед водосабирника

Слика бр. 33. Положај водосабирника на лежишту „РУДИНЕ“

На предметном лежишту, водосабирник је дужине 22,2 метра, ширине 9 метара, дубине 1,5 метара, запремине 300 m³.

Анализа отпадне воде из прелива са таложника на локацији лежишта „РУДИНЕ“ извршена је маја 2024. године, од стране ЈЗУ „ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВСТВО РС“, (извјештај је дат у прилозима). Резултати анализе дати су табели бр. 6.

Табела бр. 6. Резултати отпадне воде са прелива таложника на локацији лежишта „РУДИНЕ“

Parametar	Utvrđena vrijednost	Referentna vrijednost	Jedinica mjere	Metoda ispitivanja
Ukupne čvrste materije (isparni ostatak)	308	/	mg·L ⁻¹	SMEWW 23 rd 2540 B:2017
Ukupne suspendovane materije	2,2	≤ 35	g·m ⁻³	BAS ISO 11923:2002
Talog nakon 0,5h taloženja	< 0,1	≤ 0,5	mL·L ⁻¹	SMEWW 23 rd 2540 F:2017
HPK-dihromatni	10	≤ 125	g·O ₂ ·m ⁻³	BAS ISO 15705:2005
BPK ₅	3,8	≤ 25	g·O ₂ ·m ⁻³	BAS EN ISO 5815-1:2020
Amonijačni azot	< 0,01	≤ 10	g·m ⁻³ N	SMEWW 23 rd 4500-NH ₃ F:2017
Ukupni fosfor	< 0,01	≤ 3	g·m ⁻³ P	SMEWW 23 rd 4500-P E:2017
Azot po Kjeldahl-u	< 1,0	/	g·m ⁻³ N	BAS EN 25663:2000
Nitratni azot	0,46	≤ 10	g·m ⁻³ N	SMEWW 23 rd 4500-NO ₃ ⁻ B:2017
Nitritni azot	0,02	≤ 1	g·m ⁻³ N	SMEWW 23 rd 4500-NO ₂ ⁻ B:2017

Утврђене вриједности параметара су у границама референтних вриједности према Правилнику о условима за испуштање отпадних вода у површинске воде („Службени гласник РС“, БР. 44/01).

Вода се у процесу прераде агк-кречњака користи за потребе обарања прашине и хлађења радних органа те се иста додаје у континуитету у току резања или обраде камена. Вода која излази из реза носи са собом ситне честице кречњака, а иста гравитацијски са позиције сваке радне машине отиче до базена за таложење ситних честица. У наведеном систему вода је у затвореном циклусу, тако да нема отицања воде (пумпом се поново враћа у технолошком процесу резања и пиљења).

Вода се по потреби додаје у базен, у зависности од губитака у току резања. На слици бр. 34. приказан је дио канала којим се скупља вода, док је слици бр. 35. дат је изглед изграђеног базена за воду.

Слика бр. 34. Дио канала којим се сакупља вода

Слика бр. 35. Базен за воду

Могући утицај на квалитет вода може настати услед испуста отпадних материја приликом евентуалних превентивних поправки механизације, претакања нафте и приликом испуста санитарно-фекалних отпадних вода.

Сву механизацију која се користи на лежишту потребно је свакодневно прегледати и благовремено отклањати недостатке. Према Главном рударском пројекту, превентивни прегледи и евентуално отклањање мањих кварова се врше

належишту, у радионици која се налази у оквиру експлоатационог поља, док се већи кварови отклањају у некој од добро опремљених специјализованих радионица.

У случају инцидентног изливања горива и мазива из рударске механизације може доћи до загађености подземних вода. Процес ширења нафте може трајати врло дуго, док се не постигне капацитет засићења тла. Имајући наведено у виду потребно је примјенити одређене мјере заштите како би се заштитио квалитет подземних и површинских вода на предметном локалитету.

Санитарно-фекалне отпадне воде могу утицати на квалитет вода уколико се неконтролисано збрињавају и не третирају по санитарно-хигијенским и околинским прописима.

На локацији лежишта санитарно-фекалне воде збрињавају се преко септичке јаме.

Утицаји на земљиште

Велики број могућих утицаја на земљиште при експлоатацији агг-кречњака може се систематизовати у двије основне групе:

1. деградација земљишта и
2. загађење земљишта.

Деградација земљишта, обзиром на процесе који се одвијају на наведеној локацији првенствено се огледа кроз процесе:

- нарушавања пејзажа природне околине, стварањем удубљења површинских откопа,
- формирања нове конфигурације терена.

Рекултивацијом и затварањем копа негативан утицај на земљиште свешће се на најмању могућу мјеру.

Могућа загађења земљишта, на датој локацији, у фази експлоатације су сљедећа:

- загађења настала таложењем прашине,
- загађења као посљедица просипања нафте и њених деривата, одлагањем отпадних уља и мазива, уљних филтера, те зауљених и замашћених крпа и сл.
- обзиром на природу технолошког процеса, загађење земљишта може настати и као посљедица неадекватног третмана свих отпадних вода, услед акцидентних цурења нафте и нафтних деривата

- неконтролисаним одлагањем чврстог отпада, те разне врсте амбалаже, ако се на вријеме не дислоцирају, могу имати негативне посљедице на земљиште, јер се ови материјали јако споро разграђују.

Утицај на земљиште везан за промјену рељефа, има трајни карактер, док промјене везане за евентуално загађење земљишта су привременог карактера.

Утицаји на укупан ниво буке и интензитета вибрација

Бука је један од најприсутнијих загађивача како у животној тако и у радној средини. Рударство са својим специфичностима, између осталих повећани нивои буке, у великом броју технолошких подпроцеса добијања минералних сировина, спада, према оцјенама низа мјеродавних институција, у групу индустрија "високог ризика" са становишта буке. Овај облик загађења у рударству јавља се готово на свим машинама на лежишту (машине за откопавање, транспорт и помоћне радове: бушилице са компресорима, утоваривачи-багери, камиони и сл.) и њој су углавном изложени руковаоци. . Буку такође стварају машине које се користе у процесу обраде камена. Здравствени ефекти који су директно везани за повећани интензитет буке укључују: повишени крвни притисак, аритмију, отежану комуникацију како на послу тако и код куће, отежано спавање итд.

Радно вријеме експлоатације је само у току дневне свјетлости, тако да ће се емисије буке јављати само у дневним условима, а с обзиром на локацију и конфигурацију терена, овом негативном утицају ће бити изложени само запослени радници.

На предметном лежишту дјеловање буке може утицати на:

- ометање говорне комуникације и комуникације путем уређаја (бука изнад 65 dB смањује могућност споразумијевања говором на удаљености испод једног метра, а отежава фонску комуникацију),
- смањење радне способности, продуктивности и концентрације услед дужег излагања јакој буци и
- оштећења слуха.

У односу на чињеницу да ће главни утицај буке бити на самом каменолому, у наредној табели дато је допуштено вријеме излагања буци обзиром на ниво трајања буке.

Табела бр. 7. Допуштено вријеме излагања буци у односу на ниво буке

Дневно излагање у сатима	Ниво буке у dB
8	90
6	92
4	95
3	97
2	100
1,5	102
1	105
0,5	110
0,25 и мање	115

Вибрације се могу јавити као посљедица рада рударске механизације и машина које се користе у процесу обраде камена.

Вибрација, као и бука ће највећи утицај има на раднике који раде на предметном каменолому.

Одржавањем у исправном стању рударских машина и механизације, машина које се користе у процесу обраде камена, придржавањем основних мјера заштите радника (кориштење заштитних личних средстава), одржавањем заштитног зеленог појаса, утицај буке на простору лежишта може се свести на ужи радни простор, без прекограничног ширења на околну животну средину.

Чврсти отпад

Према Закону о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“ бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21), отпад је свака материја или предмет садржан у листи категорија отпада (Q-листа) који власник одбацује, намјерава или мора да одбаци, у складу са законом. Приликом извођења радова на површинском копу могуће је да настану мање количине отпада. Правилним прорачунима, правилним извођењем радова и одговорним поступањем са отпадним материјалом, количине отпада биће минималне.

За потребе управљања отпадом, одговорно лице за управљање отпадом дужно је да класификује отпад према важећем Каталогу отпада. Према Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“ бр. 19,18, 79/18) отпад се сврстава у 20 категорија. Сходно наведеном Правилнику, врсте отпада које се јављају у току експлоатације на предметном каменолому се сљедеће:

Табела бр. 8. Врсте отпада према каталогу отпада

Шифра	Назив отпада
01 01	отпади од откопавања минералних сировина
01 01 02	отпади од ископавања неметалних минералних сировина
01 04	отпади од физичке и хемијске обраде металичних сировина
01 04 08	отпадни шљунак и дробљени камен другачији од оних наведених у 01 04 07
13 01	отпадна хидраулична уља
13 02	отпадна моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање
13 02 08*	остала моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање
13 05 02*	муљеви из сепаратора уље/вода
13 05 06*	уља из сепаратора уље/вода
15 01	амбалажа (укључујући посебно сакупљену амбалажу у комуналном отпаду)
15 01 01	папирна и картонска амбалажа
15 01 02	пластична амбалажа
15 01 10*	амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама

15 02	апсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одјећа
15 02 02*	апсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама
20 03	остали комунални отпади
20 03 01	мијешани комунални отпад
20 03 04	муљеви из септичких јама

Напомена: Ознаком звијездица (*) у каталогу отпада обиљежава се опасни отпад

Одлагање јаловине на предметном лежишту врши се на предвиђеном одлагалишту који је довољног капацитета да прихвати читаву количину јаловине.

Опасан отпад (остаци отпадног уља и мазива, отпадна контаминирана амбалажа) одлаже се на локацији у посебне најменске (водонепропусне посуде). Збрињавање ове врсте отпада може обављати само овлаштена институција, односно овлаштено правно лице које је регистровано и има одобрење за руковање и прикупљање опасних материја.

На самом лежишту обављају се само превентивни прегледи рударске механизације и евентуално отклањање мањих непланираних кварова - мањих оправки. Стога је потребно евентуално зауљене отпадне воде третирати у сепаратору уље/вода.

Садржај сепаратора уље/вода чистити и збрињавати од стране овлашћене институције за овакву врсту отпада.

Мијешани комунални отпад и други безопасни отпад сакупља се у намјенску посуду и повремено одвозити на комуналну депонију ангажовањем надлежног комуналног предузећа. Комунални отпад на предметном лежишту одвози овлашћено предузеће ЈП „Водовод“ д.о.о. Берковићи.

Уз путеве и стазе у кругу локације мора се поставити потребан број посуда за одлагање комуналног и другог безопасног отпада.

Управна зграда која се налази у границама експлоатационог поља спојена је на трокоморну септичку јаму, димензија (3x3x3) m.

Поступање са отпадом на простору лежишта „РУДИНЕ“ детаљно ће бити дефинисано Планом о управљању отпадом који мора бити израђен у складу са чланом 22, Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС“, број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21).

Утицај на флору и фауну

Утицај експлоатације агк-кречњака на флору и фауну односи се на измјену рељефа и самим тим биљног и животињског свијета. На површини захваћеној експлоатацијом агк-кречњака ће доћи до промјене рељефа, биљног покривача и миграције заступљених животиња у оближња станишта. Штетни продукти сагоријевања фосилних горива од механизације и транспортних возила (багер, утоварач и камиони) ће се заједно са прашином насталом у току експлоатације таложити на листове и иглице биљака и на тај начин спрјечавати фотосинтезу и тако лагано придоносити пропадању флоре на подручју предметне локације. Бука и вибрација која настаје током рада експлоатационог поља потиче од транспортних возила, рударске механизације, бушења, као и саме присутности људи. Наведени утицаји буке и вибрација биће присутни током трајања експлоатације, али уз примјену одговарајућих мјера се не предвиђа значајан утицај на популације животињских врста ширег подручја захвата. Трајни утицај након експлоатације је промјењена морфологија терена на подручју експлоатацијског поља, али се процјењује да ће након проведене рекултивације бити обезбијеђени услови за обнављање вегетације при чему ће се формирати амбијент прилагођен амбијенту праметног локалитета. Коначном рекултивацијом предметног лежишта створиће се услови за обнову одређених станишта, што ће позитивно утицати на даљи развој флоре и фауне и придонијети разноликости пејзажа. Најизраженије су миграције птица, инсеката и гмизаваца у околна станишта. На овим површинама нису установљене ријетке и угрожене биљне врсте за које би био потребан посебан третман за обезбјеђење услова њиховог опстанка.

Утицаји на становништво

Прашина је један од неизбежних и најчешћих загађивача на каменоломима. Прашина се ствара приликом бушења, обарања минералне сировине и материјала, утовара и транспорта, обраде агк-камена. Примјена механизације, пнеуматских алата и повећање учинака, повезани су и са повећаним стварањем прашине. Негативни утицаји на здравље околног становништва могу се јавити у случају загађења вода (површинских или подземних), као и загађењем радне и животне средине због неправилног збрињавања отпада.

Подручје на којем се налази предметно лежиште је ненасељено, тако да се не очекују негативни утицаји на становништво.

Могући утицаји на становништво могући су приликом транспорта сировине, гдје камиони пролазе кроз насељена мјеста. У овом случају може доћи до повећаног нивоа буке, концентрације прашине и гасовитих продуката који настају сагоријевањем дизел-горива из транспортних возила. Може се претпоставити да штетни утицаји (прашина, бука, штетни гасови, вибрације) неће имати већег утицаја на здравље околног становништва ако се проведу све превентивне мјере заштите. Из превентивних разлога потребно је вршити мониторинг концентрација загађујућих материја. Горе поменути негативни утицаји су изложени и запослени радници. Заштита радника на каменолому захтјева: што бољу механизацију процеса рада, одржавање машина у исправном стању и изолацију њихових покретних дијелова да би се спријечиле повреде, добру изолацију кабине од буке, вибрација и аерозагађења. Радницима се мора обезбиједити одговарајућа одјећа, обућа и лична заштитна средства: шљемови и антифони за заштиту слуха итд. Медицинска заштита обухвата претходне и периодичне прегледе радника према програму за ову врсту дјелатности.

Утицаји на природна и културна добра посебних вриједности

У зони утицаја разматраног предметног постројења не налазе се објекти културно - историјске вриједности.

Уколико у току извођења радова извођач наиђе на археолошки локалитет за који се претпоставља да има статус културног добра, потребно је да о томе обавјести Републички завод за заштиту културно - историјског наслеђа Републике Српске и предузме све мјере како се културно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица (Закон о културним добрима, „Службени гласник Републике Српске“, број 38/22).

Инвеститор се обавезује да уколико наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минералошко-петрографског поријекла, а за које се претпоставља да има својство споменика природе, обавијести Републички завод и предузме све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица, члан 42. Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, број 20/14).

Утицаји јонизујућег и нејонизујућег зрачења

Електромагнетна зрачења су посљедица кретања електрично набијених честица. Тај наизмјенични ток електричног набоја производи временски промјењиво магнетно поље које у процесу названим индукција, производи временски промјењиво (наизмјенично) електрично поље. Наизмјенично промјенљиво електрично поље производи наизмјенично промјенљиво магнетно поље тако редом. На локацији предметног лежишта налази се трафо станица снаге 1000 kVA, 10/0.4 kV.

Према Закону о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник Републике Српске", бр. 36/19) у члану 11., став 2, се наводи да се испитивање нивоа нејонизујућих зрачења обавља за изворе нејонизујућих зрачења, дистрибутивну трансформаторску станицу изван стамбеног објекта или другог објекта гдје људи дуже бораве називног напона 35 kV и већег. На основу свега наведеног, можемо констатовати да нејонизујућа зрачења која настају радом предметне трафостанице нису значајна.

Утицаји на комуналну инфраструктуру

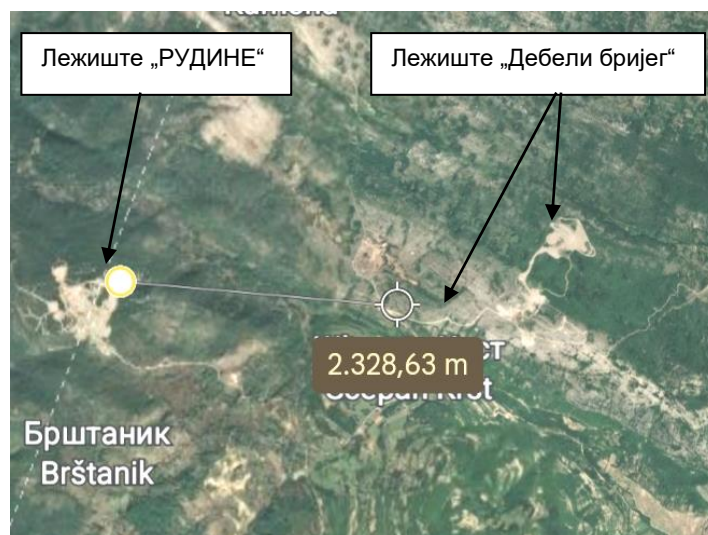
Експлоатација агк-кречњака на лежишту „РУДИНЕ“ може утицати на саобраћајну инфраструктуру која је повезана са предметним лежиштем, због превоза готових производа. Превозом агк-кречњака са предметног лежишта, повећаће се промет теретних возила локалном магистралном путу, а услед повећаног оптерећења може доћи до оштећења коловоза, али и до могућности саобраћајних несрећа.

Кумулативни утицаји

Поред експлоатације агк-кречњака на лежишту „РУДИНЕ“, врши се и експлоатација агк-кречњака на лежишту „Дебели бријег“.

Лежишта су удаљена једно од другог неколико километара (око 2,3 km).

Процјена је да, уз примјену мјера заштите животне средине, наведени пројекти кумулативно неће имати значајан утицај на животну средину. Највећи утицај се огледа у деградирању простора, (површина експлоатационог поља „Дебели бријег“ износи 88,5 ha од којих ће 31 ha бити деградиран експлоатационим радовима).

Слика бр. 36. Међусобна удаљеност лежишта „РУДИНЕ“ и лежишта „Дебели бријег“

d) ОПИС МЈЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, СМАЊИВАЊЕ ИЛИ УКЛАЊАЊЕ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

На основу процјене угрожености земље, ваздуха и околних водних ресурса, имајући првенствено у виду локацију објекта, његову намјену, физичко - хемијске особине материјала са којима се манипулише у објекту, те могућности инцидентних ситуација, потребно је предвидјети максимално могуће мјере заштите природне средине у непосредној околини. Инвеститор је дужан да током рада и престанка рада предметног лежишта, примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија. Заштита животне околине се може осигурати само одабиром метода експлоатације пројектованих на економским рационалним и дуготрајним плановима.

Мјере за заштиту ваздуха

- Мјере заштите ваздуха од прекомјерног загађивања треба предузимати и проводити на свим изворима емисија загађивача ваздуха. То подразумјева предузимање, прије свега, поступака и система за спречавање и ограничавање емисија минералне прашине
- У периоду сувог ваздуха, прашину која настаје при раду на предметном лежишту на транспортним трасама и радним површинама обарати прскањем водом из цистерне. Прскање вршити из мобилне цистерне са уграђеним распрскивачем. Спровођењем прописаних мјера, прскања и квашења саобраћајница на лежишту, може се значајно смањити емисија прашине у радној средини, а тиме и њен штетни утицај на животну средину.
- На радилишту, приликом припреме блокова, користити воду за хлађење радних органа машина (машине за резање камена за дијамантском жичном пилом, бушилице), којом ће се уједно обарати и прашина на радилишту.
- Прашину која настаја приликом прераде камена у постројењу за прераду обарати водом која се додаје у току резања на резне органе машина.
- За смањење прашине на привременим "депонијама" готових производа вршити прскање водом површинског слоја депонија.
- За вријеме сушног периода и при појави јачих вјетрова чија је брзина већа од 8 m/s сви радови на лежишту се морају обуставити.
- Приликом транспорта камених агрегата ван граница лежишта кроз насељена мјеста, нарочито за вријеме ваздушних струјања, сандуци транспортног средства

морају бити прекривени церадама или се товар по површини мора добро овлажити водом. Строго водити рачуна да камиони не буду препуњени.

- Прије изласка на јавне саобраћајнице камиони и остала возила за транспорт морају бити очишћена од наслага земље, камења и сл.
- Ограничити брзину кретања на локацији лежишта и на приступним саобраћајницама на 20 km/h.
- Херметички затварати кабине рударских машина како се не би угрозило здравље радника.
- За смањење штетних материја-издувних гасова који потичу од механизације која за погон користи моторе са унутрашњим сагоријевањем, користити течно гориво D-2 са ниским садржајем сумпора.
- Слободне површине на локацији, које се не користе за манипулацију одржавати уредним, без отпадног материјала.
- Одржавати исправност машина и придржавати се техничких упутстава.

Мјере за заштиту вода

- Придржавати се услова из водне дозволе.
- Одводњу површинског копа вршити у складу са техничким рјешењима.
- Етажне равни и платое на ширем подручју извести под благим нагибом (1-2%) у правцу слијевања воде природним падом.
- Депоновање и пречишћавање санитарних отпадних вода вршити у складу са Правилником о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације („Сл. Гласник РС“, бр. 68/01).
- Отпадне воде које се користе за хлађење у процесу обраде камена механички пречишћавати путем одговарајућег таложника те их поново користити за исту намјену.
- Пречишћене и друге санитарне отпадне воде испуштати у крајњи реципијент у складу са граничним вриједностима прописаним Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Сл. Гласник РС“, бр. 44/01).
- Оборинске воде са кровова и платоа објекта одводити посебним канализационим системом у крајњи реципијент.
- Чишћење, транспорт и депоновање отпадних материја насталих функционисањем предметног лежишта вршити у сарадњи са надлежним органима општине Берковићи.

- У случају мањих неопходних техничких поправки и пуњења транспортних средстава енергентима на лежишту, испод мјеста поправки или гдје се врши пуњење, мора се поставити лимена посуда одговарајуће величине да може да прикупи евентуално проливено гориво или уље.
- Уколико дође до просипања нафте или уља, мора се одмах извршити чишћење тог простора просипањем пиљевине или другог средства које може да упије ове материје по загађеном земљишту и на крају механички одстранити загађено земљиште.
- Вршити редовно одржавање септичке јаме, у ту сврху ангажовати надлежно комунално предузеће.
- Радницима се треба обезбједити хигијенски и здравствено исправна вода за пиће у задовољавајућим количинама (мин. 50 л/дан) и у скалду са одредбама Правилника о здравственој исправности воде намјењене људској потрошњи („Сл. гласник РС“, бр. 88/17).

Мјере за заштиту земљишта

- Ограничити укупну површину земљишта захваћеном експлоатацијом на површину од 32,3 ха у складу са Главним рударским пројектом и Допунским рударским пројектом.
- Изводити све радове на лежишту према Главном рударском пројекту и Допунским рударским пројектом.
- Инвеститор је обавезан према Закону о рударству ("Службени гласник Републике Српске", бр. 62/18) да на простору у коме се врши експлоатација минералне сировине изврши техничку и биолошку рекултивацију деградираног простора након завршетка експлоатације, чиме ће се простор деградиран рударским радовима довести у стање приближно првобитном или ће се преуредити за кориштење у неке друге сврхе. У току експлоатације вршити техничку фазу рекултивације на мјестима гдје је то могуће тј. на мјестима гдје су завршени експлоатациони радови, а по завршетку експлоатације мора бити рекултивисана површина читавог подручја које је заузимао површински коп. Техничку и биолошку рекултивацију терена који ће бити деградиран рударским радовима, извршити према пројекту рекултивације и заштите животне средине. Рекултивацијом деградираног процеса спрјечиће се ерозиони процеси, позитивно ће утицати на стабилност терена као и на микроклиматске услове подручја.

- С обзиром да биолошка рекултивација представља мјере на избору култура након завршене техничке рекултивације, у обзир могу доћи само оне биљне врсте које немају превелике и неке додатне захтјеве за посебним квалитетом еколошких фактора и специјалне узгојне системе.
- Приликом рекултивације предлаже се избор сличних врста с обзиром на доказану прилагодљивост условима климе и земљишта, добар пријем при садњи и способност везивања земљишта.
- Изводити све радове на лежишту према Главном рударском пројекту.
- Јаловину одлагати на за то пројектовано одлагалиште.
- Хумусни слој у току експлоатације скидати, сачувати и искористити за рекултивацију простора који ће бити деградиран експлоатацијом.
- Током експлоатације на лежишту обликовати завршне косине у циљу повећавања структурне и механичке стабилности тла.
- У случају акцидентног просипања горива и уља, неопходно је на локацији површинског копа обезбједити одговарајућу количину апсорбента који служи за спречавање отицања запаљивих смјеша.
- Вршити редовну контролу механизације у циљу спречавања цурења уља из машина и уређаја.
- У случају потребе да се квар на механизацији мора отклонити на радној етажи, потребно је користити заштитне тацне како би се спријечило загађење земљишта.
- При транспорту агг-кречњака примијенити мјере којима ће се онемогућити расипање, како унутар експлоатационог подручја тако и ван њега (водити рачуна о количини утовареног материјала и вршити прекривање камиона).
- За складиштење и одлагање чврстог отпада мора бити познато и уређено мјесто одлагања, а типски контејнери морају бити постављени на бетонираним површинама.
- Збрињавање отпада обављати са надлежним институцијама.
- При реализацији пројекта неопходно је придржавати се одредаба чл. 27., 30. и 31. Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник Републике Српске“, бр. 93/06, 86/07, 14/10, 5/12 и 58/19), као и чл. 42., 43., и 44. Закона о шумама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 75/08 и 60/13).

- Теретна возила која одвозе камене блокове са предметног лежишта морају бити очишћена од остатака земље на точковима, прије изласка на саобраћајнице у складу са Законом о безбједности саобраћаја на путевима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 63/11).

Мјере заштите од буке и вибрација

- Вршити редован преглед и испитивања исправности машина и опреме и одржавање истих према упутству произвођача.
- Механизовану опрему одржавати на нивоу који искључује појаву непотребних извора буке (вибрирајући лимови, оштећења узглобљења, лежајеви итд.).
- Користити атестиране уређаје који морају бити конструисани или изоловани да у спољну средину не емитују буку преко дозвољеног нивоа.
- Уколико измјерени ниво буке при мјерењима у току редовног рада машина буде изнад прописаних вриједности примјенити мјере за редукцију буке за појединачне дијелове постројења и машина.
- Буку насталу од транспортних средстава ублажавати временским режимом рада.
- Све радове на лежишту у циљу смањења буке ограничити на извођење у периоду дневне свјетлости, придржавати се одређеног броја радних сати.
- Ради заштите слуха од прекомјерне буке гдје се смањење буке не може постићи примјеном техничких мјера, примјењују се лична заштитна средства. За заштиту од буке нивоа до 75 dB може се примјенити обична вата ако се стави у уши. За заштиту од буке преко 75 dB примјењују се чепови за уши који могу бити обликовани и необликовани, односно да се могу обликовати стављањем у уши.
- Материјал за израду чепова мора бити лош проводник буке, а да је подесан за стављање у уши и да не отпушта боју. Примјеном чепова за уши ниво буке смањује се за 15 dB. За заштиту слуха од буке до 105 dB примјењује се штитник за уши.

Мјере за управљање отпадом

- Израдити План управљања отпадом према Закону о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21) и именовати лице одговорно за управљање отпадом.
- Отпад прикупљати и разврставати у складу са Планом управљања отпадом за предметни каменолом и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске", број 79/18), те збрињавати на основу Уговора са овлашћеним оператерима.
- Контролисати провођење Плана управљања отпадом од стране одговорног лица.
- Водити евиденцију о количини, врсти отпада, мјесту настанка и третману отпада, периодично ажурирати План управљања отпадом и у свему поступати у складу са усвојеним Планом управљања отпадом.
- Сви контејнери и посуде на локацији морају бити јасно означени типом и нивом опасности.
- Опасан отпад у виду отпадних уља и мазива привремено складиштити у водонепропусне металне бачве, заштићене од атмосферских утицаја и предавати овлашћеном предузећу.
- Редовно чистити сепаратор уља и масти од стране овлашћене институције.
- Јаловину одлагати на Главним рударским пројектом одређено одлагалиште.
- У случају неконтролисаног испуштања горива, техничких уља и масти из механизације и машина које се користе при раду, обезбиједити средства за упијање нафтних деривата-апсорбент (пијесак, пиљевина), а загађено земљиште механички одстранити без испирања водом. Загађено земљиште које се одстрани мора се одложити у водонепропусан контејнер (предвиђен за одлагање опасног отпада), до његовог коначног збрињавања. Отпад који настаје на овај начин представља опасан отпад и наведена врста отпада се не смије мијешати и одлагати заједно са другим отпадом.
- Забрањује се неконтролисано одлагање вишка материјала, бацање смећа, истрошене амбалаже која садржи остатке опасних супстанци и испуштање отпадног уља у водотоке и животну средину.

- Инвеститор је дужан склопити Уговоре (зависно од врсте отпада- неопасан, опасан), са овлашћеним институцијама за коначно збрињавање отпада раздвојеног по каталогу, у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске", број 79/18).

Мјере за заштиту флоре, фауне и екосистема

- У току радова на експлоатацији агк-кречњака мјере заштите биљног и животињског свијета осигурати кроз провођење мјера заштите ваздуха, земљишта, воде и заштите од буке и вибрација.
- Придржавати се свих прописаних мјера за заштиту ваздуха које се односе на смањење прашине и издувних гасова због могућег негативног физичког утицаја на вегетацију која се налази непосредно уз експлоатационо поље, с обзиром да се запрашивањем листова биљака ремете њихове физиолошке функције (процес фотосинтезе), што у одређеној мјери резултира смањењем количине синтетизоване органске материје и смањеним прирастом биомасе и дрвећа и приземног растиња.
- Крчење и сјечу шума обављати изван периода гњежђења птица.
- Уклањање вегетације не изводити у периоду између 1. априла и 1. септембра
- Сјечу и уклањање шумске вегетације вршити искључиво у сарадњи са надлежним шумским газдинством и уз њихов надзор.
- Пројекат рекултивације урадити етапно, како би се у што већој мјери смањила визуелна деградација простора.
- Код рекултивације се, колико је год то могуће, препоручује садња аутохтоних врста, не само због очувања природног изгледа крајолика, него и због очувања животињских станишта која су у великој мјери повезана са биљним заједницама.
- Високо растиње и другу вегетацију на простору лежишта чувати у што дужем периоду, уништавање дрвећа и друге вегетације вршити само онда када је неопходно,
- Завршетком експлоатације минералне сировине провести Програм рекултивације у складу са Пројектом.
- Радове изводити у складу са Рударским пројектом имајући у виду да је ресурс необновљив, те спријечити да сировина која нема довољно квалитета за постизање тржишне цијене буде одложена са јаловином, јер на тај начин остаје трајно неискоришћена, нити се смију остављати зоне мање квалитетног материјала у оквиру пројектованих етажа.

Мјере за заштиту становништва

- У циљу заштите становништва морају се провести све прописане мјере за спречавање емисије прашине и буке у ваздух животне средине.
- При транспорту коначног производа са лежишта, производ мора бити прекривен, како би се при транспорту јавним путевима спријечила емисија прашине у ваздух.
- На лежишту се морају редовно проводити поступци за заштиту на раду и предузимати програми обуке и провјере за стручно оспособљавање за рад са машинама, опремом и запаљивим материјама.
- Редовно вршити мониторинг у радној средини на лежишту, испитивања услова радне средине и анализе вода из таложника.
- Редовно вршити мониторинг квалитета ваздуха и нивоа буке у животној средини у околини каменолома.
- Обавеза Инвеститора је да изврши благовремено обавјештавање уколико се појави било који негативан утицај на здравље људи и животну средину у току експлоатације каменолома у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и надлежностима Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.
- За заштиту здравља радника на лежишту примјенити личну опрему за рад и лична заштитна средства (заштитна одјећа, заштитна обућа, заштитне рукавице, шлемови...).
- Послодавац је дужан обезбједити мјере личне и колективне заштите на раду радника, у складу са Законом о заштити на раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 01/08, 13/10), важећим Актом о процјени ризика на радном мјесту и у радној средини и Правилником о претходним и периодичним љекарским прегледима радника на радним мјестима са повећаним ризиком („Службени гласник Републике Српске“ бр. 68/18) и периодичне прегледе у надлежној установи.
- Радницима код којих су претходним прегледом утврђени респираторни поремећаји или дијагностификоване хроничне болести, законски није дозвољен рад на каменоломима.

Мјере за заштиту природног и културног-историјског наслеђа

- Обавеза је извођача радова, у складу са чланом 53. Закона о културним добрима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 38/22), да уколико у току извођење грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или налазе, одмах без одлагања прекине радове и обавјести Завод и да предузме мјере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на мјесту и у положају у коме је откривен.
- Уколико се у току експлоатационих радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минеролошко-петрографског поријекла, а за које се претпоставља да има својство споменика природе о томе обавијести Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузме све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлаштеног лица, Закон о заштити природе ("Службени гласник Републике Српске", бр. 20/14).
- Исто тако, уколико се у било којем тренутку приликом евентуалног рада на активном дијелу експлоатационог поља наиђе на спелолошки објект (пећина, јама и др), потребно га је пријавити Министарству за просторно уређење, грађевинаство и екологију или Републичком заводу за заштиту културно – историјског наслеђа, према одредбама члана 43. Закона о заштити природе.

Мјере заштите при раду са дијамантском жичном пилом

- Слједити техничка упутства издата од стране произвођача; у складу с тим проводити техничке прегледе и водити евиденцију о провођењу истих, те исправности машине.
- Машином се може руковати само на начин предвиђен упутствима за сигуран рад машине, односно управљање пилом ће се изводити преко управљачке плоче (централне) која мора бити бочно постављена од погонског мотора и правца пиљења блока.
- Уколико се пили хоризонтални рез, испред управљачке плоче мора се поставити непробојна дрвена, метална или камена заштита од могућих летећих дијелова потргане дијамантске жице.
- При покретању и раду машине не смије се примицати покретним дијеловима.
- У случају потребе примикања погонском дијелу машине и дијамантској жици обавезно је искључивање машине на управљачкој плочи.

- Након прекинутог рада машине, поновно пуштање у рад може се обавити када се сви радници удаље на прописану удаљеност.
- Изнад погонског мотора дијамантске жичне пиле (замајца) потребно је поставити металну плочу за заштиту од разлетања поломљених дијелова (у случају пуцања жице).
- На правцу пиљења, како испред тако и иза машине у радијусу од 20 m, не смије се кретати, нити обављати било какви послови;
- На машини морају бити истакнуте плоче упозорења (забрана, чишћења покретних дијелова и др.).

Мјере заштите при раду са кружним пилама

- Слиједити техничка упутства издата од стране произвођача; у складу с тим проводити техничке прегледе и водити евиденцију о провођењу истих, те исправности машине.
- Машином се може руковати само на начин предвиђен упутствима за сигуран рад машине, односно управљање ће се изводити преко управљачке плоче.
- При покретању и раду машине не смије се примицати покретним дијеловима.
- У случају потребе примицања погонском дијелу машине и покретним дијеловима машине, обавезно је искључивање машине на управљачкој плочи.
- Након прекинутог рада машине, поновно пуштање у рад може се обавити када се сви радници удаље на прописану удаљеност.
- На машини морају бити истакнуте плоче упозорења (забрана, чишћења покретних дијелова и др.).

Мјере које се предузимају у случају несрећа већих размјера

- Разрадити могуће инцидентне ситуације на површинском копу и урадити планове спасавања у случају несреће било природне или изазване од стране човјека.
- У случају загађења земљишта и подземних вода, истицање погонског горива или мазива из уређаја и возила, потребно је имати интервентне количине екопора на радилишту.
- У сврху заштите од пожара стално проводити мјере заштите од пожара, имати исправна средства за заштиту и оспособити људство за поступање у случају од пожара, а све у складу са Законом о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске, бр. 94/19). Врши се звучно упозорење на избијање пожара, обавјештава полиција и најближа ватрогасна јединица и гаси се пожар до њиховог доласка, а потом учествује заједно у гашењу расположивим људством и средствима.

ђ) КРАТАК ПРЕГЛЕД ОПЦИЈА КОЈЕ ЈЕ НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА РАЗМАТРАО И НАВОЂЕЊЕ РАЗЛОГА ЗА ОДАБРАНО РЈЕШЕЊЕ, С ОБЗИРОМ НА УТИЦАЈЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Одлука за изабрано рјешење је донесена на основу проведених истражних радова. Предметна локација, лежиште архитектонско-грађевинског камена кречњака, управо је изабран ради квалитета кречњака са изузетно добрим особинама.

Лежиште има, поред богатог и неискоришћеног налазишта и низ других предности које су носиоца пројекта одредиле за почетак радова, а то су прије свега близина саобраћајница и радна снага.

Рударски радови на лежишту архитектонско-грађевинског камена - кречњака "РУДИНЕ" врше се од 2014. године. У току првих година рада приоритет је био производња блокова запремине сса 9 m³ који су били комерцијални производ. Остали материјал, блокови који нису пласирани на тржиште су одлагани на депонију.

Управа привредног друштва „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. је донијела одлуку да врши прераду блокова који су депоновани. Прерада блокова подразумијева сјечење (пилење) у плоче и коцке различитих димензија у складу са радним параметрима машина и захтијевима тржишта.

Код избора локације, Инвеститор се одлучио за одабрану локацију, не презентујући друга могућа алтернативна рјешења. Изабрана локација је резултат одређене процјене за успјешну експлоатацију предметног лежишта, који је прилагођен ситуацији на терену. Лежиште је управо изабрано као најприкладније рјешење са економског становишта и има низ предности због којих се носиоц пројекта одредиле за почетак радова, а то су прије свега повољне комуникативне прилике, тржиште за производ, остваривање експлоатације властитом механизацијом и опремом (механизацијом којом Инвеститор већ располаже). Предузимањем овог захвата, предузеће се оприједјелило за обављање дјелатности у складу са позитивним законима из домене заштите животне средине и закључцима који ће се утврдити рјешењем надлежне институције, односно условима и ограничењима који ће бити садржани у одобрењу за употребу објекта. Обзиром на предвиђено вријеме трајања експлоатације, Инвеститор се одредилио за стално праћење савремених технологија и метода рада, уз стални непосредни

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | E-mail: rtzavodpd@gmail.com

контакт с локалном заједницом који ће укључивати и извјештавање јавности о могућим проблемима везаним уз заштиту животне средине. Заштита животне средине, а посебно заштита пејзажних вриједности, ваздуха као и подземних и површинских вода представља трајну и важну задаћу носиоца захвата. Из наведенога се види да предузеће жели проводити политику заштите животне средине на постојећој локацији.

е) НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ

Лежиште архитектонско-грађевинског камена кречњака "РУДИНЕ" налази се на земљишним парцелама означеним као к.п. бр. 25/1 и к.п. бр. 25/66д К.О. Љубљаница, општина Берковићи, посједник ЈПШ „ШУМЕ РС“ АД СОКОЛАЦ.

Предметна локација архитектонско-грађевинског камена-кречњака налази се у ненасељеном подручју.

Положај експлоатационог поља лежишта „РУДИНЕ“ дефинишу граничне тачке са сљедећим координатама:

Табела бр. 9. Координате граничних преломних тачака експлоатационог поља

Тачка	X	Y
1	6 496 187	4 782 745
2	6 495 790	4 782 657
3	6 495 790	4 782 548
4	6 495 638	4 782 247
5	6 495 738	4 782 149
6	6 496 840	4 782 100
7	6 496 050	4 782 100
8	6 496 200	4 782 200
9	6 496 282	4 782 333
10	6 496 295	4 782 483
11	6 496 341	4 782 510
12	6 496 350	4 782 552

Површина експлоатационог поља износи 32,3 ha.

Експлоатација архитектонско-грађевинског камена кречњака је површинска, која се одвија методом дисконтинуалне технологије и има неколико сегмената рада. Технолошки процес вађења блокова на експлоатационој етажи се изводи у фазама, и то:

- острањивањем откривке,
- машинским сјечењем и вађењем блокова (ослобађање блока од њиховог лежишта), одвађивањем или обарањем блока и формирањем блокова.
- прерада блокова.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | E-mail: rtzavodpd@gmail.com

Годишњи капацитет лежишта износи 3.000 m^3 архитектонско-грађевинског камена-блока и 10.606 m^3 техничко-грађевинског камена као додатног производа који ће се појављивати приликом експлоатације, припреме терена за експлоатацију као и у процесу прераде (резања) архитектонско грађевинског камена.

У току израде Претходне процјена утицаја на животну средину, а у циљу смањења утицаја предметног лежишта на животну средину извршена је идентификација извора емисије. Извори емисија у животну средину се огледају кроз емисије штетних материја (прашине, издувних гасова машина) у ваздух и воду, на квалитет воде, биљни и животињски свијет, пејзаж, као и емисије буке и вибрација у животну средину. Анализирајући сваки од утицаја, дефинисане су мјере за спречавање, умањивање или ублажавање тих утицаја на животну средину у току експлоатације предметног лежишта кроз дефинисање: мјера за заштиту ваздуха, за спречавање емисија у воду, за заштиту земљишта, за спречавање или смањење емисија буке, мјере заштите флоре и фауне, заштите пејзажа, заштите културног наслеђа, затим мјере по завршетку експлоатаце, мјере које се подузимају у случају несрећа већих размјера и мјере заштите на раду.

КОРИШТЕНИ ПРОПИСИ

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	
ЗАКОНСКИ ПРОПИСИ:	Службени гласник Републике Српске
Закон о заштити животне средине	71/12, 79/15, 70/20
Закон о Фонду и финансирању заштите животне средине Републике Српске	117/11, 63/14, 90/16
ПОДЗАКОНСКИ АКТИ:	
Уредба о висини накнаде за трошкове издавање лиценци из области заштите животне средине	19/16
Правилник о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача	92/07
Правилник о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о обавези спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину	124/12
Правилник о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу	124/12
Правилник о облику, садржају и начину вођења евиденције обвезника плаћања накнада	34/12
Правилник о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола	28/13, 104/17
Правилник о условима за обављање делатности из области заштите животне средине	28/13, 74/18, 63/22
Правилник о садржају извјештаја о стратешкој процјени утицаја на животну средину	28/13
Правилник о критеријумима за одлучивање о потреби спровођења стратешке процјене утицаја на животну средину	28/13
Правилник о еко-ознакама и начину управљања еко-ознакама	108/13
Правилник о садржају и начину вођења регистра издатих еколошких дозвола	108/13
Правилник о активностима и начину израде најбољих расположивих техника	108/13
Упутство о садржају студије утицаја на животну средину	108/13
Правилник о условима и начину полагања стручног испита за обављање дјелатности из области заштите животне средине	105/16, 37/22
Правилник о граничним и ремедијационим вриједностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту	82/21

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	
ЗАКОНСКИ ПРОПИСИ:	Службени гласник Републике Српске број:
Закон о управљању отпадом	111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21
ПОДЗАКОНСКИ АКТИ:	
Уредба о одлагању отпада на депоније	36/15
Уредба о управљању амбалажом и амбалажним отпадом	24/21
Уредба о листама отпада и документима за прекогранично кретање отпада	86/15
Уредба о термичком третману отпада	54/17
Правилник о финансијским гаранцијама којима се може осигурати прекогранично кретање отпада	86/05
Правилник о управљању отпадним уљима	9/22, 62/22
Правилник о управљању медицинским отпадом	74/22
Правилник о начину управљања отпадним гумама	16/22
Правилник о обрасцу захтјева за издавање дозволе за складиштење, третман и одлагање отпада	18/15
Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада	19/15, 79/18
Правилник о обрасцу документа о кретању опасног отпада и упутству за његово попуњавање	21/15
Правилник о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање	21/15
Правилник о престанку важења Правилника о транспорту опасног отпада	21/15
Правилник о садржини програма мјера са динамиком прилагођавања за рад постојећих депонија	41/15
Правилник о садржини, начину вођења и изгледу регистра издатих дозвола за управљање отпадом	43/15, 14/18
Правилник о садржини и изгледу дозволе за управљање отпадом	43/15
Правилник о начину складиштења, паковања и обиљежавања опасног отпада	49/15
Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије	61/15
Правилник о методологији прикупљања података о отпаду и њиховој евиденцији	71/15
Правилник о општој и посебној документацији која се подноси уз захтјев за издавање дозволе за увоз, извоз и транзит отпада	5/16
Правилник о престанку важења Правилника о врстама отпада и дјелатностима управљања отпадом за које је потребна дозвола	18/17
Правилник о управљању отпадом који садржи азбест	47/18
Правилник о начину и поступку управљања отпадом од титан-диоксида и мјерама мониторинга животне средине на локацији	7/19

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | E-mail: rtzavodpd@gmail.com

Правилник о начину и поступку управљања отпадом од дуготрајних органских загађујућих материја	32/19
Правилник о поступању са уређајима и отпадом који садрже полихлорована једињења	51/19
СТРАТЕГИЈЕ :	
Одлука о усвајању Стратегије управљања отпадом за период 2017-2026. године	67/17
Одлука о усвајању Републичког плана управљања отпадом за период 2019-2029. године	43/20

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | E-mail: rtzavodpd@gmail.com

ЗАШТИТА ПРИРОДЕ

ЗАКОНСКИ ПРОПИСИ:

Службени
гласник
Републике
Српске

Закон о заштити природе

20/14

Закон о шумама

75/08, 60/13
и 70/20

Закон о ловству

60/90, 50/13

Закон о репродуктивном материјалу шумског дрвећа

70/90

ПОДЗАКОНСКИ АКТИ:

Правилник о шумском реду

50/17

Правилник о начину праћења здравственог стања шума

12/15

Правилник о регистру сорти шумског биља

111/09

Правилник о елементима и садржају шумскопривредних основа

52/09, 43/11

Правилник о обнављању стручно-техничких послова у шумама у приватној својини

19/14

Правилник о евиденцијама извршених радова на заштити, шумскоузгојним радовима, гајењу и коришћењу (сјечи) шума

47/09,
106/15

Уредба о црвеној листи заштићених врста флоре и фауне Републике Српске

124/12

Уредба о строго заштићеним и заштићеним дивљим врстама

65/20

Правилник о систему праћења намјерног држања и убијања заштићених животиња

85/05

Правилник о начину успостављања и управљања информативним системом за заштиту природе и систем праћења

85/05

Правилник о регистру заштићених природних добара

55/15

Правилник о садржају, утврђивању и спровођењу мјера управљања у заштићеним подручјима

83/15

Правилник о изгледу знака заштите природе, поступку и условима за његово коришћење

50/16

Правилник о специјалним техничко-технолошким рјешењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња

66/17

Правилник о начину обиљежавања заштићених подручја

3/18, 116/20

Правилник о условима које треба да испуњава управљач заштићеног подручја

65/19

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | E-mail: rtzavodpd@gmail.com

ВАЗДУХ	
ЗАКОНСКИ ПРОПИСИ:	Службени гласник Републике Српске
Закон о заштити ваздуха	124/11, 46/17
ПОДЗАКОНСКИ АКТИ:	
Уредба о постепеном искључивању супстанци које оштећују озонски омотач и замјенским супстанцама	66/20
Уредба о одређивању зоне и агломерација	100/12
Уредба о условима за мониторинг квалитета ваздуха	124/12
Уредба о вриједностима квалитета ваздуха	124/12
Уредба о успостављању републичке мреже мјерних станица и мјерних мјеста	124/12
Одлука о јединичним накнадама за загађивање животне средине за моторна возила	116/18, 119/18
Правилник о мјерама за спречавање и смањење загађивања ваздуха и побољшање квалитета ваздуха	03/15, 51/15, 47/16, 16/19
Правилник о условима за издавање дозволе за мониторинг квалитета ваздуха	3/18, 57/18, 63/19

Остали прописи

- Закон о водама (Службени гласник Републике Српске, бр. 50/06, 92/09, 121/12, 74/17),
- Закон о заштити вода (Службени гласник Републике Српске, бр. 53/02),
- Закон о рибарству (Сл.гласник Републике Српске бр. 72/12),
- Закон о шумама ("Службени гласник Републике Српске", бр. 75/08 и 60/13, 70/20),
- Закон о ловству ("Службени гласник Републике Српске", бр. 60/09 и 50/13),
- Закон о уређењу простора и грађења (Службени гласник Републике Српске бр. 40/13, 106/15, 3/16, 84/19),
- Закон о заштити од пожара (Службени гласник Републике Српске бр. 94/19),
- Закон о заштити на раду ("Службени гласник Републике Српске", бр. 01/08 и 13/10),
- Закон о културним добрима РС (Службени гласник Републике Српске бр. 38/22),
- Закон о рударству („Службени гласник Републике Српске", бр. 62/18),
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник Републике Српске", бр. 36/19),
- Закон о промету експлозивних материја и запаљивих течности и гасова („Службени гласник Републике Српске", бр.78/11 и 58/16),
- Правилник о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Српске", број 124/12),
- Правилник о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу ("Службени гласник Републике Српске", број 124/12),
- Правилник о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације ("Службени гласник Републике Српске", број 68/01),
- Правилник о условима испуштања отпадних вода у површинске воде (Службени гласник Републике Српске бр. 44/01),
- Правилник о граничним вриједностима интензитета буке („Сл. гласник РС", бр. 2/2023),
- Правилник о извођењу рударских површинских радова („Сл. гласник РС", бр. 7/14),
- Стратегија развоја животне средине РС („Сл. Гласник РС", бр. 118/22).

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | E-mail: rtzavodpd@gmail.com

Коришћена документација:

- Технички пројекат експлоатације и прераде архитектонско-грађевинског камена на лежишту „Рудине“ код Берковића,
- Допунски рударски пројекат изградње хале и кориштења опреме за обраду камена на површинском копу “Рудине” код Берковића,
- Просторни план општине Берковићи, 2009.-2030. године

Приложена документација

- Уговор о концесији.
- Анекс уговора о концесији.
- Рјешење о експлоатационом пољу.
- Рјешење о извођењу радова по допунском рударском пројекту изградње хале.
- Посједовни лист.
- Водна дозвола.
- Рјешење о еколошкој дозволи.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

РЕПУБЛИКА СРПСКА

ВЛАДА

УГОВОР О КОНЦЕСИЈИ

ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈУ АРХИТЕКТОНСКО-ГРАЂЕВИНСКОГ КАМЕНА КРЕЧЊАКА НА
ЛЕЖИШТУ „РУДИНЕ“, ОПШТИНА БЕРКОВИЋИ

Бања Лука, октобар, 2012. године

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

1

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Овај Уговор закључен је у Бањој Луци дана 26. 10. 2012. године

Будући да је:

- а) Влада Републике Српске донијела Рјешење број: 04/1-012-2-649/12 од 21.03.2012. године којим се утврђује јавни интерес за додјелу концесије за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена-кречњака на лежишту „Рудине“, општина Берковићи. Овим рјешењем утврђено је да ће се предметна концесија додијелити на основу јавног позива у складу са чл. 23-26 Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 25/02, 91/06 и 92/09),
- б) Комисија за концесије Републике Српске Рјешењем број: 01-221/12 од 26.04.2012. године одобрила Студију економске оправданости за додјелу концесије за експлоатацију архитектонског грађевинског камена-кречњака на лежишту „Рудине“, општина Берковићи, на основу које би се расписао јавни позив за додјелу концесије,
- в) Влада Републике Српске донијела Одлуку о условима за расписивање јавног позива за додјелу концесије за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена-кречњака на лежишту „Рудине“, општина Берковићи, број: 04/1-012-2-1181/12 од 16.05.2012. године,
- г) Комисија за концесије Републике Српске Рјешењем број: 01-320/12 од 15.06.2012. године одобрила Приједлог јавног позива и пратећу документацију: Студију економске оправданости за додјелу концесије, Критерије за оцјењивање понуда и додјељивање концесије и Нацрт уговора о концесији,
- д) Дана 11.07.2012. године, објављен јавни позив за додјелу концесије за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине“, општина Берковићи, Комисија за концесије Републике Српске предложила Влади Републике Српске да додјели концесију најповољнијем понуђачу „Кремнице“ д.о.о. Берковићи,
- ђ) Влада Републике Српске на сједници одржаној 13.09.2012. године, донијела Рјешење број: 04/1-012-2-2210/12 од 13.09.2012. године, о додјели концесије за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине“ општина Берковићи, привредном друштву „Кремнице“ д.о.о. Берковићи.
- ж) Правобранилаштво Републике Српске, својим актом број: М-42/12 од 11.10.2012. године, дало мишљење у коме се наводи да је уговор у складу са Законом о концесијама и Законом о рударству.

Уговорне стране закључиле су Уговор о концесији како слиједи:

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

2

УГОВОРНЕ СТРАНЕ

Члан 1.

1. Влада Републике Српске, Министарство индустрије, енергетике и рударства, Бања Лука, Трг Републике Српске бр. 1, које заступа министар др Жељко Ковачевић на основу овлашћења Владе Републике Српске број: 04/1-012-2-2210/12 од 13.09.2012. године године (у даљем тексту: Концедент)
и
2. „Кремнице“, д.о.о. Берковићи заступано по Маринку Пуљић – директор (у даљем тексту: Концесионар)

ПРЕДМЕТ УГОВОРА

Члан 2.

Концедент додјељује Концесионару концесију за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена кречњака (у даљем тексту: минерални ресурс) на лежишту „Рудине“, општина Берковићи.

Земљиште на којем ће се обављати концесиона дјелатност означено је као к.ч. број 25/1 уписано у посједовни лист број 7, катастарска општина Љубљаница, посједник ЈПШ „Шуме РС“ а.д. Соколац, Центар за газдовање кршом Требиње, 1/1.

Посједовни лист из става 2. овог члана налази се у прилогу бр. 1 и чини саставни дио овог уговора.

Експлоатационо поље лежишта „Рудине“ ближе ће бити дефинисано управним актом Концедента, у складу са одредбама Закона о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број 107/05 - Пречишћени текст и број 75/10), а на основу Елабората о класификацији, категоризацији и прорачуну резерви.

Члан 3.

На основу овог уговора Концесионар стиче право на експлоатацију минералног ресурса на експлоатационом пољу из члана 2. став 4. на начин и под условима утврђеним овим уговором, Елаборатом о класификацији, категоризацији и прорачуну резерви, Главним рударским пројектом и осталом техничком документацијом (у даљем тексту: пројектна документација).

УСЛОВИ ПОД КОЈИМА СЕ ДОДЈЕЉУЈЕ КОНЦЕСИЈА

Пројектна документација

Члан 4.

Концесионар се обавезује да ће прије почетка изградње рударских објекта, обезбједити, из властитих средстава, израду Главног рударског пројекта и остале техничке документације, и исту ревидовати.

Концесионар има право и обавезу да, сходно позитивним прописима, у границама одобреног експлоатационог поља, гради објекте, монтира опрему и постројења и изводи радове који су предвиђени пројектном документацијом.

Рјешавање имовинско правних односа

Члан 5.

Концесионар се обавезује да ће за обављање концесионе дјелатности из властитих средстава, финансирати рјешавање имовинско – правних односа на некретностима предвиђеним у

3

сврху експлоатације минералног ресурса и приступних путева, при чему Концесионар преузима обавезу да досадашњем носиоцу права коришћења и располагања непокретности обезбиједи накнаду, у складу са важећим прописима.

Концесионар нема право тражити одштету од Концедента ако је његово право коришћења концесије ограничено ранијим правима лица, која су му била или морала бити позната у тренутку закључења уговора.

Прибављање сагласности и одобрења за грађење

Члан 6.

Концесионар се обавезује да ће прије почетка изградње рударских и других објеката прибавити локацијске услове, одобрење за грађење, водну, еколошку и друге дозволе, као и сва потребна овлашћења, у складу са прописима Републике Српске.

Концедент ће пружити подршку Концесионару при обезбјеђењу свих дозвола, одобрења, сагласности и сл., које ће бити тражене у складу са важећим прописима.

Употребна дозвола

Члан 7.

По завршеној изградњи рударских и других објеката и уградњи опреме, а прије пуштања у пробни рад, Концесионар је дужан да осигура потребне услове за обављање техничког прегледа предметних објеката и на тај начин обезбиједи добијање употребне дозволе.

Регистрација концесионара

Члан 8.

Концесионар се обавезује да ће за потребе обављања концесионе дјелатности ускладити свој правни статус са Законом о привредним друштвима и Законом о концесијама, у року од 60 дана од дана закључења овог уговора.

Упис у јавне евиденције

Члан 9.

Концесионар ће поднијети приједлог за упис права коришћења некретнина из овог уговора у јавне евиденције о непокретности.

Концедент је сагласан да без његовог знања, присуства и одобрења Концесионар упише права из Уговора о концесији на катастарским парцелама из члана 2. став 2. овог уговора у јавне евиденције о непокретности код Републичке управе за геодетске и имовинско правне послове.

Права из става 2. овог члана уписују се на период утврђен чланом 17. овог уговора.

Обезбјеђење средстава за финансирање концесионе дјелатности

Члан 10.

Укупна вриједност инвестиције за реализацију овог пројекта износи 1.496.000,00 KM.

Услови и начин финансирања, укупна вриједност инвестиције, као и висина појединих улагања исказани су у Студији економске оправданости додјеле концесије за експлоатацију архитектонског грађевинског камена-кречњака на лежишту „Рудине“ општина Берковићи и прихваћеној понуди на јавном позиву од стране Концесинара (Прилог бр. 2).

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

4

Концесионар се обавезује да Концеденту, у року од 30 дана од дана потписивања овог уговора, достави динамику улагања финансијских средстава.

Локална компонента

Члан 11.

Концесионар се обавезује да ће при изградњи рударских и других објеката дати предност домаћој опреми и потрошном материјалу, те извођачима из Републике Српске, под условом да домаћи понуђачи имају одговарајући квалитет опреме и услуга и да се нуде по конкурентним цијенама.

Рокови

Члан 12.

Концесионар се обавезује да ће израду документације и изградњу рударских и других објеката за почетак комерцијалног рада завршити у следећим роковима:

- израда пројектне документације за експлоатацију и набавка опреме у року 5 мјесеци,
- почетак комерцијалног рада у року 6 мјесеци.

Рокови из претходног става рачунају се од дана закључивања овог уговора.

Заштита околине и накнада штета

Члан 13.

Концесионар се обавезује да при експлоатацији минералног ресурса спроводи мјере заштите на раду, обезбједи заштиту животне средине, здравља људи и материјалних добара, у складу са важећим прописима Републике Српске и БиХ.

Концесионар посебно гарантује да ће експлоатацију минералног ресурса вршити у складу са важећим еколошким и другим законима, уредбама и другим прописима који регулишу заштиту животне средине, као и свим прописима који буду донесени у периоду трајања ове концесије.

Концесионар се обавезује да експлоатацију минералног ресурса врши на начин којим неће наносити штете трећим лицима, режиму вода и природној околини.

Ако и поред пажње Концесионара, обављањем концесионе дјелатности, настане штета за трећа лица, режим вода и природну околину, Концесионар је обавезан да надокнади штету и предузме све потребне мјере у циљу отклањања узрока који су штету изазвали.

Концесионар се обавезује да, при обављању концесионе дјелатности врши рекултивацију деградираног земљишта у складу са Пројектом рекултивације земљишта деградираног експлоатацијом минералне сировине, одобреног од надлежног органа Концедента и законским и другим прописима.

Заштита природног, историјског и другог наслијеђа Републике Српске

Члан 14.

Ако за вријеме изградње објеката експлоатације и истраживања минералног ресурса Концесионар пронађе предмете који представљају вриједности природног, историјског и грађевинског наслијеђа Републике Српске дужан је одмах предузети мјере над заштитом таквих предмета и о проналаску обавјестити надлежни орган Републике Српске.

5

У случају из става 1. овог члана Концесионар је дужан предузети мјере за заштиту тих предмета, привремено обуставити радове и даље коришћење концесије по овом уговору дјелимично или у цијелини.

ОСИГУРАЊЕ И ГАРАНЦИЈА

Члан 15.

Концесионар је обавезан да прије почетка изградње објеката и за све вријеме експлоатације на које је по овом уговору додијељена концесија, обезбједи осигурање које укључује:

- а) осигурање од свих оштећења и ризика који су уобичајни за оваку врсту објеката и постројења;
- б) осигурање запослених, у складу са законом;

Осигурање из става 1. овог члана укључује и подизвођаче када Концесионар ангажује подизвођаче на реализацији овог уговора.

Концесионар је дужан обавијестити Концедента о полисама осигурања које је закључио у складу са овим уговором.

Члан 16.

Концесионар се обавезује у року од тридесет дана од дана закључења овог уговора доставити Концеденту за уредно извршење посла неопозиву, безусловну банкарску гаранцију, наплативу на први позив, на износ од 5% вриједности инвестиције из члана 10. овог уговора, са роком важења од 7 мјесеци.

Гаранција ће бити враћена Концесионару и прије истека рока из претходног става, у случају да Концесионар реализује планирану инвестицију из члана 10. овог уговора.

Ради извршења рекултивације земљишта, у складу са прописима и пројектном документацијом, Концесионар се обавезује да обезбједи гаранцију у виду неопозиве безусловне банкарске гаранције наплативе на први позив у износу од 5 % од свог годишњег укупног прихода, просјечно оствареног у три посљедње године рада, као осигурање средстава за довршење рекултивације.

Гаранцију из претходног става Концесионар ће доставити Концеденту шест (6) мјесеци прије завршетка експлоатације и иста ће бити враћена Концесионару по завршетку рекултивације.

Концедент има право наплатити износ гаранције из ст. 1. и 3. овог члана у цијелости, ако Концесионар не испуњава своје обавезе из уговора, у складу са прописима и пројектном документацијом.

Концесионар се обавезује да ће обезбједити оптимално коришћење сировине која је предмет уговора, а најамње 50% од капацитета предвиђених актима из члана 10. став 2. овог уговора.

ВРИЈЕМЕ ТРАЈАЊА КОНЦЕСИЈЕ

Члан 17.

Концесија по овом уговору додјељује се на одређено вријеме у трајању до 30 година рачунајући од дана закључења овог уговора.

Члан 18.

По истеку рока трајања концесије одређеног у члану 17. овог уговора, право коришћења ове концесије може се продужити за одређени период, под условима утврђеним Законом.

НАКНАДА ЗА КОНЦЕСИЈУ

Члан 19.

За коришћење концесије, Концесионар се обавезује платити накнаду која се састоји из једнократне накнаде за концесионо право и мјесечне накнаде за коришћење минералног ресурса.

Једнократна накнада за концесионо право за експлоатацију минералног ресурса износи 7.500,00 КМ и биће уплаћена до момента закључења овог уговора.

Концесионар ће, за коришћење минералног ресурса на начин дефинисан овим уговором плаћати Концеденту концесиону накнаду у висини од 3,8 % од годишњег бруто прихода оствареног коришћењем минералног ресурса.

Концесиона накнада се обрачунава мјесечно, а плаћање се врши до 15.-ог у мјесецу за претходни мјесец.

Плаћање накнаде за концесију не ослобађа Концесионара плаћања других законских обавеза.

Члан 20.

Концесионар је обавезан да води мјесечну евиденцију о експлоатацији минералног ресурса и уз сваку уплату достави Концеденту обрачун, који детаљно приказује основ за израчунавање накнаде.

Једнократну накнаду за концесионо право и концесиону накнаду из члана 19. овог уговора Концесионар ће уплаћивати на рачун јавних прихода Републике Српске код пословне банке и на број рачуна, према обавјештењу Концедента.

Обавеза обрачунавања и плаћања концесионе накнаде по овом уговору почиње тећи од првог сљедећег мјесеца од истека рока одређеног у члану 12. овог уговора за почетак комерцијалног рада.

Члан 21.

За неплаћање или неблаговремено плаћање концесионе накнаде у висини, на начин, и у роковима утврђеним овим уговором Концесионар, је дужан да плати и затезну камату у висини стопе законске затезне камате.

КОНТРОЛА

Члан 22.

Концесионар је дужан да сними нулто (почетно) стање лежишта минералне сировине која је предмет концесије и исти достави Концеденту најкасније у року од 6 мјесеци од дана закључења овог уговора.

Ситуациони план почетног стања из става 1. овог члана чини саставни дио овог уговора и налази се у Прилогу број 3.

Контролу стања откопаних маса једном годишње вршиће верификована стручна установа коју овласти Концедент, а трошкове контроле сноси Концесионар.

Обрачун концесионе накнаде из члана 19. став 3. овог уговора подразумјева обавезу Концесионара да на одговарајућем мјесту угради мјерну опрему.

Члан 23.

Контролу експлоатације минералног ресурса, правилност и благовременост обрачунавања и плаћања накнаде за концесију и затезне камате, као и подношења извјештаја у складу са одредбама из овог уговора Концедент врши редовним инспекцијским прегледима од стране Републичке рударске и геолошке инспекције, других инспекција, стручних лица или институција овлашћених за одређену врсту дјелатности, сходно законским овлашћењима.

Члан 24.

Ако се установи да Концесионар не подноси или неблаговремено подноси писани извјештај о обрачунавању и плаћању концесионе накнаде или ако не плаћа или не плаћа у потпуности и на вријеме концесиону накнаду, затезну камату и порезе и доприносе Концедент задржава право да, у смислу члана 39. овог уговора, раскине уговор на штету Концесионара.

КОРИШЋЕЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ ЕКСПЛОАТАЦИОНОГ ПОЉА, РУДАРСКИХ И ДРУГИХ ОБЈЕКТА

Члан 25.

Концесионар има право и дужност да експлоатационо поље, изграђене рударске и друге објекте, који су у функцији концесионе дјелатности, користи и одржава за све вријеме трајања концесије по овом уговору.

Члан 26.

Концесионар је обавезан да пажњом доброг привредника користи и одржава рударске и друге објекте, под условима утврђеним овим уговором, управним актима издатим за изградњу и њихово коришћење, као и стандардима и правилима важећим на територији Републике Српске за ту врсту објеката, и на тај начин осигура да објекти и опрема буду у потпуно употребљивом и функционалном стању за намјене за које су изграђени.

Члан 27.

Ако Концедент утврди да Концесионар не користи и не одржава објекте на начин и под условима утврђеним у чл. 25. и 26. овог уговора, дужан је на то Концесионара писано упозорити и одредити му примјерен рок у коме је Концесионар обавезан да предузме све потребне мјере које је пропустио да изврши и тиме експлоатационо поље, објекте и опрему доведе у функционално стање.

Уколико и поред писаног упозорења, у смислу става 1. овог члана, Концесионар не изврши своје обавезе у остављеном року Концедент може раскинути уговор на штету Концесионара.

Члан 28.

Концесионар је обавезан да трајно, у складу с прописима Републике Српске о архиву, осигура чување пројектне и друге документације која је служила за уређење и одржавање експлоатационог поља, изградњу и коришћење рударских и других објеката и опреме, атесте и гаранције произвођача опреме и њихова упутства за одржавање опреме, наредбе и упутства о коришћењу и одржавању објеката и опреме, документацију о ријешеним имовинско-правним односима и другу расположиву техничку, финансијску и правну документацију у вези са концесионом дјелатношћу.

ПРЕДАЈА КОНЦЕСИОНИХ ОБЈЕКТА У ВЛАСНИШТВО КОНЦЕДЕНТА

Члан 29.

Концесионар је обавезан да земљиште са изграђеним рударским објектима, исправну фиксну опрему и документацију из члана 28. овог уговора који су служили за обављање експлоатације минералног ресурса, без дугова, обавеза и терета преда у посјед и власништво Концедента у року 15 дана рачунајући од дана престанка овог уговора.

Потписивањем овог уговора Концесионар је дао сагласност Концеденту да своје право власништва над земљиштем на коме се налазе рударски објекти, а како је већ дефинисано у

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | E-mail: rtzavodpd@gmail.com

8

претходном ставу, објектима и опремом из става 1. овог члана који су били у функцији ове концесије упише у катастар непокретности код надлежног органа, без обавезе Концедента да за тај упис тражи од Концесионара накнадно одобрење или сагласност.

Концедент је дужан да најмање шест (6) мјесеци прије истека рока трајања концесије именује комисију за примопредају у коју обавезно укључује представника Концесионара.

Комисија из претходног става ће у писаној форми констатовати стање земљишта, објеката, опреме, постројења и документације који се предају Концеденту.

ВИША СИЛА

Члан 30.

Под вишом силом, у смислу овог уговора, сматрају се узроци који су изван контроле било које уговорне стране која се позива на вишу силу, укључујући, али се не ограничавајући на земљотрес, поплаве, епидемије, пожаре, експлозије, ударе грома, урагане, ратове, грађанске немире и други слични случајеви, односно разлози, све док такав догађај траје, односно колико трају посљедице тог догађаја и који не могу бити под контролом стране која је најавила случај више силе, под условом да није узрокован нехатом те стране или намјерним лошим управљањем.

Ако је било која страна спријечена да извршава неку од својих обавеза из овог уговора у случају више силе, та уговорна страна није обавезна да дату обавезу испуни све док виша сила спречава извршење обавеза под условом:

- а. да је уговорна страна, која се позива на вишу силу, хитно обавијестила другу уговорну страну о постојању више силе, факсом или телеграмом о природи више силе и обиму у којем суспендује уговорне обавезе угрожене стране и
- б. да је уговорна страна, која се позива на вишу силу, са своје стране предузела потребне радње да отклони посљедице више силе, како би поново успоставила стање у коме ће моћи да извршава обавезе из овог уговора до разумно могуће мјере.

ПРЕНОС ПРАВА И ОБАВЕЗА КОНЦЕСИОНАРА

Члан 31.

Концесионар може пренијети овај уговор на друго правно лице уз одобрење Концедента и уз сагласност Комисије за концесије Републике Српске.

Нови Концесионар преузима права и обавезе претходног Концесионара.

Пренос права и обавеза из овог уговора на новог Концесионара врши се искључиво на писани захтјев Концесионара, у складу са важећим прописима.

Члан 32.

Концесионар може вршити промјену власничке структуре у проценту већем од 30% или промјену власника уз претходно прибављену сагласност Комисије за концесије Републике Српске и одобрења Концедента, у складу са важећим прописима.

РЈЕШАВАЊЕ СПОРОВА

Члан 33.

У случају да у току трајања овог уговора дође до спора између уговорних страна по питању из овог уговора, уговорне стране се обавезују да ће спорно питање ријешити путем својих овлашћених представника у духу добрих пословних обичаја, пословног морала и једнакости обје уговорне стране,

9

пред Арбитражом коју чине чланови: два члана испред Комисије за концесије Републике Српске, два члана испред Концесионара и један члан представник неутралне стране.

Ако се спорно питање не ријеши на начин утврђен у ставу 1. овог члана, за спор је надлежан Окружни привредни суд у Бањој Луци.

ПРИМЈЕНА ДРУГИХ ПРОПИСА

Члан 34.

На питања која нису уређена овим уговором примјењиваће се законски прописи Републике Српске и БиХ.

ИЗМЈЕНЕ И ДОПУНЕ ОВОГ УГОВОРА

Члан 35.

Измјене и допуне овог уговора врше се анексима који се прилажу уз овај уговор и чине његов саставни дио, а на начин и под условима из Закона о концесијама.

Иницијативу за измјену и допуну овог уговора може дати свака од уговорних страна у писаном облику.

Уговорна страна која је добила иницијативу за измјену и допуну овог уговора дужна је да се у року 30 (тридесет) дана писано изјасни о предложеној иницијативи и о томе обавијести даваоца иницијативе.

Ако се у остављеном року из става 3. овог члана уговорна страна која је добила иницијативу за измјену и допуну овог уговора писано не изјасни о истој, сматраће се да је предложена иницијатива прихваћена.

ТРАЈАЊЕ, ПРЕСТАНАК И РАСКИД ОВОГ УГОВОРА

Члан 36.

Овај уговор закључује се на одређено вријеме и траје до истека времена одређеног у смислу члана 17. овог уговора.

Члан 37.

Овај уговор престаје да важи:

- истеком рока из члана 17. овог уговора,
- престанком постојања предмета концесије,
- раскидом уговора прије истека уговореног рока и
- другим случајевима утврђеним законом.

Члан 38.

Овај уговор може се раскинути и прије истека уговореног рока :

1. ако је правоснажном судском одлуком Концесионару забрањено обављање дјелатности која је предмет концесије,
2. ако је концесионар несолвентан дуже од шест мјесеци узастопно или је у стечају,
3. ако Концесионар не одржава објекте и опрему или самовољно мијења услове под којима је додјелена концесија,
4. ако Концесионар не плаћа или нередовно плаћа накнаду за концесију,
5. ако Концесионар не поштује рокове из члана 12. овог уговора,
6. ако концесионар не поштује одредбе Уговора у смислу члана 13, 14, 15, 16. и 22. овог уговора,

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

10

7. у случају неправилности утврђених инспекцијским налазом у смислу непоштовања минималних услова прописаних законским и подзаконским актима, који се односе на предмет концесионе дјелатности и
8. другим случајевима предвиђеним овим уговором.

Члан 39.

Право на раскид уговора, прије истека концесионог периода, има свака уговорна страна, ако друга уговорна страна битно крши овај уговор не извршавајући своје обавезе у вези са Концесијом и уколико не престане са таквим кршењем уговора ни у накнадно остављеном року од 60 (шездесет) дана по пријему писаног упозорења о намјераваном раскиду уговора.

Уговорна страна која намјерава раскинути уговор услед кршења уговора обавезна је о томе обавијестити писаним путем другу страну, а писмено којим се најављује раскид уговора садржаће разлоге за намјеравани раскид и приједлог за регулисање новонасталих односа.

Сматра се да је уговор раскинут даном када друга страна прими писано обавјештење о раскиду уговора након истека рока из става 1. овог члана.

НАДЗОР

Члан 40.

Надзор и провјеру рада Концесионара врши Комисија за концесије Републике Српске, у складу са Законом о концесијама и овим уговором.

Поред надзора из претходног става право и обавезу да врши надзор над радом Концесионара из овог уговора има и Концедент, путем надлежних органа у складу са важећим законским прописима.

Члан 41.

Овлашћено лице Комисије односно Концедента, у вршењу надзора из претходног члана овог уговора, има право да прије и у току надзора улази у све објекте и просторије Концесионара, врши надзор над радом, врши контролу пословних књига, записника, извјештаја, рачуна и других списа од значаја за вршење надзора, тражи умножавање дијелова пословних књига, записника, извјештаја, рачуна и других исправа, или њихову непосредну предају и достављање Комисији, односно Концеденту.

Одговорно лице Концесионара и други запослени Концесионара немају право да спречавају или ометају надлежно службено лице у вршењу надзора из претходног става овог члана.

Члан 42.

Овлашћено лице, у вршењу надзора из члана 41. овог уговора, води записник о извршеном прегледу и примјерак тог записника одмах предаје овлашћеном лицу Концесионара.

Концесионар је обавезан да одмах поступи по писменим налазима овлашћеног лица из става 1. овог члана или да у дозвољеном року поднесе писани приговор надлежном органу.

Концесионар је обавезан да одмах поступи по коначној одлуци донесеној по приговору.

ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 43.

Овај уговор ступа на снагу даном потписивања.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

11

Члан 44.

Саставни дио овог уговора чине следећи прилози:

- Прилог бр. 1. – Извод из катастра непокретности (посједовни лист),
- Прилог бр. 2. – Студија економске оправданости додјеле концесије за експлоатацију архитектонског грађевинског камена-кречњака на лежишту „Рудине“ општина Берковићи и прихваћена понуда на јавном позиву од стране Концесинара,
- Прилог бр. 3. – Ситуациони план почетног (нултог) стања лежишта минералне сировине,
- Прилог бр. 4. – Доказ о уплати једнократне концесионе накнаде.

Члан 45.

Сва обавјештења, документација и друга кореспонденција између уговорних страна, у вези са овом концесијом вршиће се писаним путем.

Сва потребна обавјештења или друге комуникације у складу са овим уговором сматраће се прописно извршеним према другој страни уколико су досатављени лично, путем препоручене поште или телефаксом на адресу друге стране која је назначена ниже у тексту или на другу адресу коју писаним обавјештењем одреди било која од уговорних страна.

Адреса Концедента: Влада Републике Српске, Министарство индустрије, енергетике и рударства, Трг Републике Српске бр. 1, Бања Лука.

Адреса Концесионара: Брштаник бб, Берковићи.

Члан 46.

Овај уговор сачињен је у 9 (девет) истоветних примјерака од чега по 3 (три) задржава свака уговорна страна, а по 1 (један) примјерак се доставља Комисији за концесије, Министарству финансија – Пореска управа и општини Берковићи.

За Концесионара

Маринко Дуљић

01/10/12

За Концедента

Др Жељко Ковачевић

01.04/10-630/12

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | E-mail: rtzavodpd@gmail.com

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

АНЕКС I
УГОВОРА О КОНЦЕСИЈИ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈУ АРХИТЕКТОНСКО-ГРАЂЕВИНСКОГ
КАМЕНА КРЕЧЊАКА НА ЛЕЖИШТУ „РУДИНЕ“, ОПШТИНА БЕРКОВИЋИ

Бања Лука, мај, 2022. године

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

Полазећи од чињенице:

- да су Република Српска, Влада Републике Српске, у својству Концедента и Концесионар „Кремнице“ д.о.о. Берковићи закључили Уговор о концесији за експлоатацију архитектонско - грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине“, код Берковића, број: 05.07/310-630/12 од 26.10.2012. године,
- да се Концесионар „Кремнице“ д.о.о. Берковићи обратио са захтјевом број: 01/21 од 25.03.2021. године, којим се тражи проширење концесионог простора.
- да је Комисија за концесије Републике Српске, Рјешењем број: 01-874-1/21 од 09.06.2021. године дала претходну сагласност на Студију економске оправданости проширења концесионог поља за експлоатацију архитектонског грађевинског камена – кречњака на лежишту „Рудине“ код Берковића,
- да је Влада Републике Српске донијела Одлуку о о утврђивању простора за експлоатацију утврђених резерви минералне сировине које се налазе ван простора на коме је концесија додијељена, а које чине неодвојиву целину са минералном сировином која је предмет уговора, број: 04/1-012-2-3957/21 1417 од 16.12.2021. године, („Службени гласник Републике Српске“, број: 120/21),
- да је Министарство енергетике и рударства на основу услова из напријед наведене одлуке провело преговоре са Концесинаром,
- да је Комисија за концесије Републике Српске, Рјешењем број: 01-390/22 од 03.03.2022. године дала сагласност на Анекс I Уговора о концесији за експлоатацију архитектонско - грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине“, код Берковића,
- да је Правобранилаштво Републике Српске, актом број: М-50/22 од 05.04.2022. године, дало позитивно мишљење на Анекс I Уговора о концесији,
- да је Влада Републике Српске, Рјешењем број: 04/1-012-2-1445/22 од 28.04.2022. године дала сагласност на Анекс I Уговора о концесији.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

Уговорне стране:

1. Република Српска, Влада Републике Српске, Трг Републике Српске 1, коју заступа министар Петар Ђокић, по овлашћењу Владе број: 04/1-012-2-1445/22 од 28.04.2022. године (у даљем тексту: Концендент) и
2. „Кремнице“ д.о.о. Берковићи, Брштаник 66, које заступа Маринко Пуљић, директор (у даљем тексту: Концесионар)

дана 31.05. 2022. године закључиле су:

АНЕКС I

УГОВОРА О КОНЦЕСИЈИ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈУ АРХИТЕКТОНСКО - ГРАЂЕВИНСКОГ КАМЕНА КРЕЧЊАКА НА ЛЕЖИШТУ „РУДИНЕ“, ОПШТИНА БЕРКОВИЋИ

Члан 1.

У Уговору о концесији за експлоатацију архитектонско - грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине“, општина Берковићи, број: 05.07/310-630/12 од 26.10.2012. године, у члану 2. у ставу 2. после ријечи: „1/1“ додају се нове ријечи које гласе: „и дио парцеле број 25/66, зване Барушине, уписане у Посједовни лист број 7, КО Љубљаница, као посјед ЈПШ „Шуме РС“ а.д. Соколац Центар за газдовањем кршом Требиње и ЗК Извадак (Уложак број 146) уписане као државно власиштво са дијелом 1/1, а омеђено је са следећим преломним тачкама чије су координате:

Тачка	Y	X
1	6 496 050	4 782 100
2	6 496 200	4 782 200
3	6 496 282	4 782 332
4	6 496 295	4 782 482
5	6 496 341	4 782 510
6	6 496 350	4 782 552
7	6 496 187	4 782 745
8	6 495 790	4 782 657
9	6 495 790	4 782 548
10	6 495 638	4 782 247
11	6 495 738	4 782 149
12	6 495 840	4 782 100

У ставу 3. „ријечи: „посједовни лист“ мијењају се и гласе: „посједовни листови и ЗК Извадак“.

Члан 2.

У члану 3. иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

„Концесионар се обавезује да ће експлоатацију минералне сировине вршити на начин прописан Законом о рударству и овим уговором.“

Члан 3.

У члану 16. ст. 3, 4. и 5. мијењају се и гласе:

„Ради извршења рекултивације Концесионар се обавезује да ће, у року од 12 (дванаест) мјесеци прије истека периода на који је додијељена концесија, Конценденту доставити непреносиву, неопозиву, безусловну банкарску гаранцију наплативу на први позив за извршење рекултивације земљишта у износу од 3% троструког износа просјечног годишњег укупног прихода, оствареног обављањем концесионе дјелатности у посљедњих 10 година концесионог периода.“

Гаранција из става 1. овог члана мора бити издата од пословне банке чије су гаранције признате у међународном платном промету.

Концендент има право наплатити износ гаранције из става 1. овог члана у цијелости, ако Концесионар не испуњава своје обавезе из овог уговора, у складу са прописима и пројектном документацијом.

Гаранцију из става 1. овог члана Концендент ће вратити Концесионару након завршетка рекултивације.“

Члан 4.

У члану 19. став 3. се мијења и гласи:

„Концесионар се обавезује да ће плаћати Конценденту концесиону накнаду за коришћење предмета концесије у износу 4% од прихода оствареног обављањем концесионе дјелатности.“

Члан 5.

У члану 23. иза става 1. додаје се став 2. који гласи:

„Пореска управа Републике Српске, Комисија за концесије, надлежно министарство, надлежна инспекција или било који други прописно овлашћени орган ће по слању писаног обавјештења Концесионару, имати приступ финансијској и рачуноводственој документацији и информацијама у вези пословања Концесионара, као и право да узме копије извода из документације.“

Члан 6.

Послије члана 28. додају се нови чланови 28а. и 28б. који гласе:

„Члан 28а.

Концесионар ће током трајања Концесије водити тачне и ажуриране податке у вези са пројектовањем, изградњом, коришћењем и одржавањем опреме, као финансијске и рачуноводствене извјештаје и друге извјештаје и документацију у складу са мјеродавним прописима.

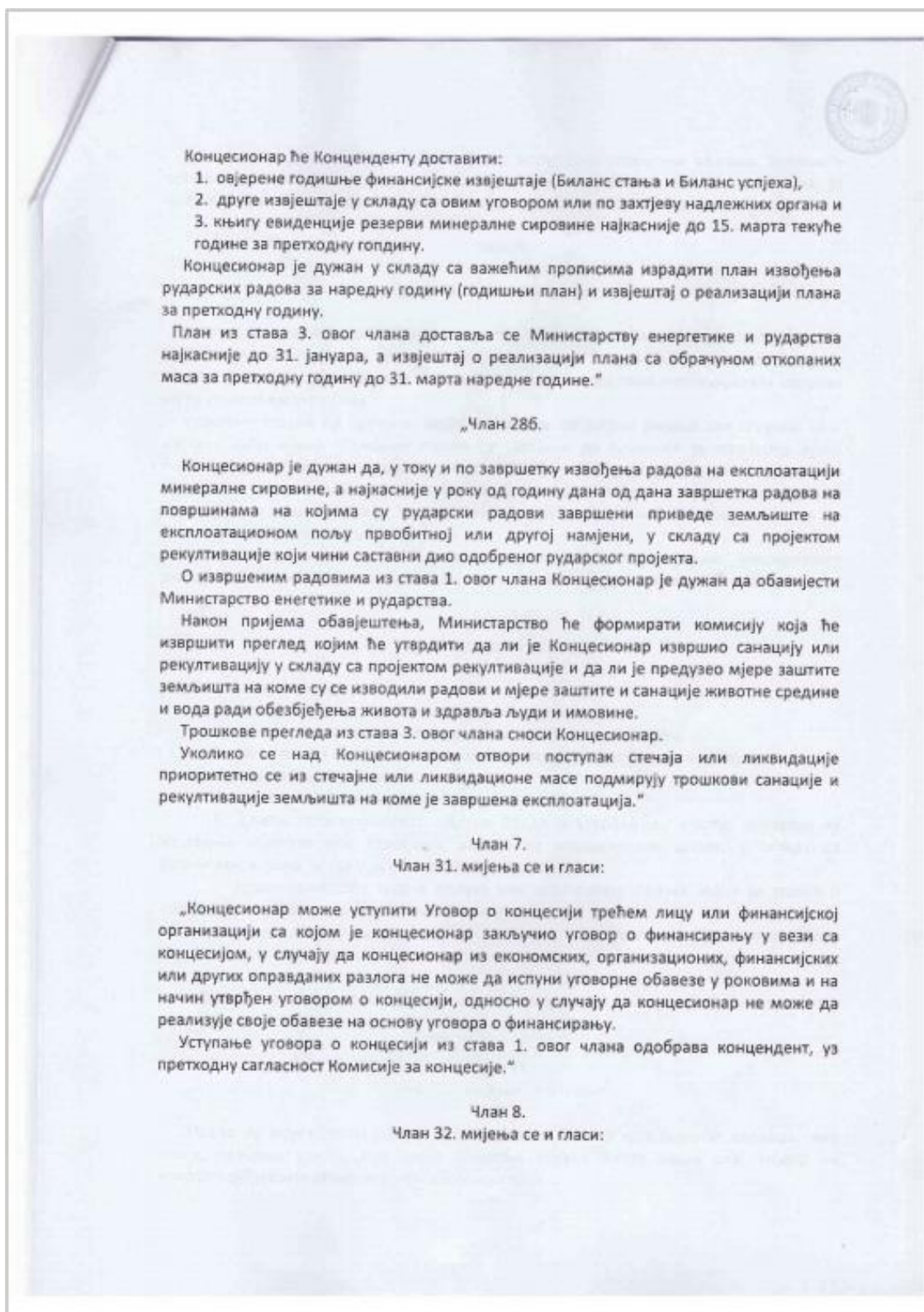

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

„Концесионар може, ради обезбјеђења испуњења уговорних обавеза, извршити промјену власничке структуре у проценту већем од 50% или промјену власника, уз претходну сагласност Комисије за концесије и одобрење концедента.“

Члан 9.

Члан 33. мијења се и гласи:

„Уговорне стране ће обезбиједити да се њихови овлашћени представници састају најмање једном годишње током трајања овог Уговора ради разговора о извршавању својих обавеза из овог Уговора и са циљем избегавања свих потенцијалних спорова међу Уговорним странама.

Уговорне стране ће пружити најбоље напоре да мирно ријеше све спорове који настану међу њима. Уговорне стране су сагласне да Комисија за концесије врши посредовање у мирном рјешавању спорова који настану из уговора о концесији. За рјешавање спора из или у вези са овим уговором, који не може бити ријешен преговорима или на други миран начин између Уговорних страна надлежан је Окружни привредни суд у Бањој Луци.

Изузетно од одредби става 2. овог члана, спорове чији је предмет непокретност рјешаваће стварно и мјесно надлежан суд према мјесту гдје се непокретност налази.“

Члан 10.

Члан 37. мијења се и гласи:

„Овај Уговор престаје да важи:

1. престанком постојања предмета концесије,
2. истеком Концесионог периода у складу са овим уговором,
3. покретањем поступка стечаја или ликвидације над Концесионаром,
4. једностраним раскидом овог уговора,
5. споразумом Концедента и Концесионара,
6. даном правоснажности одлуке Владе о утврђивању општег интереса за изградњу објеката или извођење радова на концесионом добру, у складу са прописима којима се уређује област експропријације,
7. правоснажношћу судске одлуке или арбитражне одлуке којом се уговор о концесији оглашава ништавим или поништава,
8. укидањем, поништавањем или оглашавањем ништавим рјешења о избору најповољнијег понуђача и додјели концесије, након закључивања уговора о концесији и
9. испуњењем услова прописаних другим законом, а који имају за последицу престанак уговора о концесији.“

Члан 11.

Члан 38. мијења се и гласи:

„Право на једнострани раскид уговора, прије истека концесионог периода, има свака уговорна страна ако друга уговорна страна битно крши овај уговор не извршавајући своје обавезе у вези са Концесијом.

Концендент може једнострано раскинути Уговор у следећим случајевима, ако Концесионар:

1. не плати концесиону накнаду три пута узастопно или неуредно плаћа концесиону накнаду,
2. не одржава објекте и опрему или самовољно мијења услове под којима је додјељена концесија,
3. не обавијести Концендента о полисама осигурања у року из члана 15. став 3. овог уговора,
4. обавља концесиону дјелатност на начин којим се угрожава животна средина, здравље људи и законом заштићена јавна добра,
5. не врши рекултивацију у складу са одобреном пројектном документацијом,
6. не извјештава Концендента на начин прописан чланом 28а,
7. пренесе Уговор на треће лице или промјени власничку структуру Концесионара супротно одредбама чл.31. и 32. овог уговора,
8. не извршава било које друге битне обавезе из овог уговора, укључујући и несолвентност Концесионара која траје дужи од шест мјесеци као и ако правоснажном судском одлуком Концесионару буде забрањено обављање дјелатности која је предмет концесије."

Члан 12.

Члан 39. мијења се и гласи:

„Право на раскид уговора, прије истека концесионог периода, има свака уговорна страна, ако друга уговорна страна битно крши овај уговор.

Свака уговорна страна која намјерава раскинути овај уговор, дужна је да другој уговорној страни достави писано обавјештење о намјери раскида уговора остављајући јој рок од 60 дана од пријема писаног обавјештења или дужи период који је разумно неопходан да се поведе отклони.

Ако Концесионар не отклони разлоге за раскид Уговора у року из става 2. овог члана, Концендент доноси рјешење којим једнострано раскида Уговор о концесији.

Ако Концендент не отклони разлоге за раскид Уговора у року из става 2. овог члана, Концесионар може једнострано раскинути Уговор о концесији у складу са одредбама Уговора и општим правилима облигационог права.

У случају раскида овог уговора Концендент, односно Концесионар има право на накнаду штете у складу са правилима облигационог права."

Члан 13.

Овај анекс чини саставни дио Уговора.

Члан 14.

Овај анекс ступа на снагу даном потписивања.

Члан 15.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | E-mail: rtzavodpd@gmail.com

Овај анекс сачињен је у 11 (једанаест) истоветних примјерака од чега по 3 (три) примјерка задржава свака уговорна страна, а по један примјерак Анекса се доставља Комисији за концесије Републике Српске, Министарству финансија – Пореској управи, Републичкој управи за инспекцијске послове, Правобранилаштву Републике Српске и општини Берковићи.

ЗА КОНЦЕСИОНАРА

Маринко Пуљић, директор

Број: 01-07/22

ЗА КОНЦЕДЕНТА

Петар Ђокић, министар

Број: 05.04/310-262-16/4

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

РЕПУБЛИКА СРПСКА МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ И РУДАРСТВА

Трг Републике Српске 1, Бања Лука, тел: 051/339-581, факс: 051/339-651; e-mail: mlier@mlier.vladars.net

Број: 05.04/310-393-1/23

Датум: 06.07.2023. године

На основу члана 15. став 1. Закона о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број 62/18), а у вези са чланом 8. став 1. Правилника о одобравању експлоатационог поља („Службени гласник Републике Српске“, број 99/19), рјешавајући по захтјеву Концесионара „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи, за издавање рјешења којим се одобрава експлоатационо поље архитектонско-грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине“, општина Берковићи, министар енергетике и рударства, д о н о с и

РЈЕШЕЊЕ

- Одобрава се Концесионару „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи, експлоатационо поље архитектонско-грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине“, општина Берковићи.
- Експлоатационо поље из тачке 1. овог рјешења налази се на територији општине Берковићи, и уцртано је праволинијски на карти експлоатационог поља, размјере 1:1000, чије су граничне преломне тачке означене на карти бројевима: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, и 12 просторно дефинисане сљедећим координатама:

Тачка	Y	X
1	6 496 187	4 782 745
2	6 495 790	4 782 657
3	6 495 790	4 782 548
4	6 495 638	4 782 247
5	6 495 738	4 782 149
6	6 495 840	4 782 100
7	6 496 050	4 782 100
8	6 496 200	4 782 200
9	6 496 282	4 782 333
10	6 496 295	4 782 483
11	6 496 341	4 782 510
12	6 496 350	4 782 552

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

3. Концесионар се обавезује да по преузимању овог рјешења, границе одобреног експлоатационог поља обиљежи међним биљегама на терену.
4. Концесионар из тачке 1. овог рјешења, је обавезан да заврши припремне радове и прибави одобрења за изградњу рударских објеката у року који не може бити дужи од рока одређеног у Уговору о концесији за експлоатацију.
5. Концесионар из тачке 1. овог рјешења, дужан је уплатити накнаду за трошкове одобравања експлоатационог поља, у износу од 500,00 КМ, у року од 8 дана од пријема овог рјешења, на рачун јавних прихода Републике Српске: 562-099-0000055687, врста прихода: 722511, организациони код: 1445001 и доказ о уплати доставити овом министарству.

Образложење

Концесионар „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи поднио је овом министарству захтјев, број: 01.05./23 од 30.05.2023. године, којим се тражи издавање рјешења о одобравању експлоатационог поља „Рудине“, општина Берковићи.

Уз захтјев је приложена сљедећа документација:

- уговор о концесији за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине“, општина Берковићи, број: 05.07/310-630/12 од 26.10.2012. године,
- анекс I уговора о концесији за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине“, општина Берковићи, број: 05.04/310-262-16/21 од 31.05.2022. године,
- ситуациона карта експлоатационог поља „Рудине“, општина Берковићи, размјере 1:1000, израђена и овјерена од стране правног лица „ГРИД“ д.о.о. Бања Лука,
- рјешење Министарства енергетике и рударства, број: 05.07/310-495-3/20 од 16.12.2020. године, којим су овјерене резерве архитектонско грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине“, код Берковића,
- доказ о уплати таксе за издавање рјешења.

На основу члана 6. Правилника о поступку одобравања експлоатационог поља, Рјешењем министра енергетике и рударства број: 05.04/310-393-1/23 од 31.05.2023. године именована је Стручна комисија за вршење прегледа на лицу мјеста ради доношења рјешења којим се одобрава експлоатационо поље архитектонско грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине“, општина Берковићи.

Дана 14.06.2023. године, општина Берковићи је обавјештена да ће Стручна комисија 23.06.2023. године извршити преглед на лицу мјеста у поступку давања одобрења за експлоатационо поље „Рудине“, код Берковића.

Комисија је 23.06.2023. године извршила преглед на лицу мјеста на лежишту „Рудине“, општина Берковићи, и о томе сачинила записник у коме је констатовала да предложене границе експлоатационог поља обухватају простор у коме су овјерене резерве минералне сировине, да у оквиру предложених граница постоји простор предвиђен за одлагање минералне сировине и јаловине, као и простор за изградњу рударских објеката, постројења, уређаја и опреме.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

Имајући у виду све наведено Стручна комисија за вршење прегледа на лицу мјеста сматра да је Концесионар доставио потребну документацију и да се може издати Рјешење којим се одобрава експлоатационо поље „Рудине“, општина Берковићи.

Након увида у cjелокупну документацију, утврђено је да су испуњени услови прописани чланом 5. Правилника о поступку одобравања експлоатационог поља.

Уговором о концесији за експлоатацију на лежишту „Рудине“, општина Берковићи, број: 05.07/310-630/12 од 26.10.2012. године, чланом 6. Концесионар се обавезао за израду пројектне документације, израду рударских објеката и прибављањем одобрења, те је ријешено као у тачки 4. овог рјешења.

Накнаду за трошкове одобравања експлоатационог поља сноси подносилац захтјева, примјеном члана 15. став 4. Закона о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број 62/18), рјешено је као у тачки 5. овог рјешења.

У складу са тарифним бројем 77. тачка а) Закона о административним таксама, такса за издавање овог рјешења је 200,00 КМ, а уплаћена је на жиро рачун буџета Републике Српске.

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду Бања Лука у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења. Тужба се таксира износом од 100 КМ судске таксе, према Тарифном броју 22. Закона о судским таксама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/08, 49/09, 67/13, 63/14, 66/18 и 67/20) и предаје се непосредно суду или му се шаље поштом у потребном броју примјерака. Уз тужбу се прилаже и ово рјешење у оригиналу или овјереној копији.

Доставити:

- „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи,
- Општина Берковићи,
- Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију,
- Републичка управа за инспекцијске послове и
- а/а.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

РЕПУБЛИКА СРПСКА МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ И РУДАРСТВА

Трг Републике Српске 1, Бања Лука, тел: 051/339-581, факс: 051/339-651; e-mail: mlier@mlier.vladars.net

Број: 05.04/310-311-1/22

Датум: 11.5.2022. године

На основу члана 34. став 3. Закона о рударству („Службени гласник Републике Српске, број 62/18) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске”, бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18), рјешавајући по захтјеву Концесионара „КРЕМНИЦЕ” д.о.о. Берковићи за издавање рјешења којим се одобрава извођење радова по Допунском рударском пројекту изградње хале и кориштења опреме за обраду камена на површинском копу „Рудине”, код Берковића, министар енергетике и рударства д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Одобрава се „КРЕМНИЦЕ” д.о.о. Берковићи извођење рударских радова по Допунском рударском пројекту изградње хале и кориштења опреме за обраду камена на површинском копу „Рудине”, код Берковића.
2. Рударски радови по пројекту из тачке 1. изводиће се на површинском копу „Рудине”, који се налази на територији општине Берковићи.
3. Носилац одобрења се обавезује да, прије почетка кориштења рударског објекта изграђеног по допунском рударском пројекту из тачке 1. овог рјешења, прибави рјешење којим се одобрава његова употреба, еколошку дозволу, водну сагласност и доказ о промјени намјене земљишта.
4. Носилац одобрења се обавезује да по завршетку извођења радова на експлоатацији минералне сировине, приведе земљиште на експлоатационом пољу првобитној или другој намјени, у складу са пројектом рекултивације и о извршеним радовима обавијести ово министарство.
5. Ово рјешење издаје се на период који не може бити дужи од периода важења Уговора о концесији за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине”, општина Берковићи, број: 05.07/310-630/12 од 26.10.2012. године.

Образложење

Концесионар „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи обратио се овом министарству захтјевом број: 01-04/22 од 27.04.2022. године којим се тражи издавање рјешења којим се одобрава извођење рударских радова по Допунском рударском пројекту изградње хале и кориштења опреме за обраду камена на површинском копу „Рудине“, код Берковића. Уз захтјев је приложена следећа документација:

- Три примјерка Допунског рударског пројекта изградње хале и кориштења опреме за обраду камена на површинском копу „Рудине“, код Берковића
- Уговор о концесији за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена кречњака на лежишту „Рудине“, општина Берковићи, број: 05.07/310-630/12 од 26.10.2012. године.
- Мишљење службе заштите на раду на допунски рударски пројекат изградње хале и кориштења опреме за обраду камена на површинском копу „Рудине“, код Берковића, број: 01/22 од 13.04.2022. године, које је издано од стране „РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД“ д.о.о. Приједор,
- Рјешење, број: 05.07/310-381/13 од 16.01.2014. године којим се Концесионару „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи одобрава експлоатационо поље архитектонског грађевинског камена-кречњака „Рудине“, код Берковића,
- Рјешење, број: 05.07/310-495-3/20 од 16.12.2020. године, којим се Привредном друштву „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи, овјеравају резерве архитектонско-грађевинског камена-кречњака на лежишту „Рудине“, код Берковића, са стањем на дан 01.03.2020. године,
- Извод-препис посједовног листа, број: 7 од 21.10.2021. године, који се односи на К.П. број 25/1, а који је издан од стране Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове Бања Лука Подручна канцеларија Берковићи,
- Локацијски услови за изградњу објекта експлоатационо поље архитектонско-грађевинског камена кречњака „Рудине“, површине 148 800 m², на територији општине Берковићи, број: 15.02-364-107/14 од 14.08.2014. године, а који су издани од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске,
- Доказ о плаћеној републичкој административној такси.

У проведеном поступку, по напријед наведеном захтјеву, утврђено је да је Концесионар „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи приложио потребну документацију чиме је испунио услове из члана 88. став 2. Правилника о изради, ревизији и одобравању рударских пројеката („Службени гласник Републике Српске“, број 11/19).

Чланом 39. став 1. Закона о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број 62/18) прописано је да се рударски објекат изграђен по главном, допунском или техничком рударском пројекту може почети користити, односно ставити у погон, почети са комерцијалним радом, након прибављања рјешења којим се одобрава његова употреба.

Надаље, чланом 79. Закона о рударству прописано је обавеза Концесионара да по завршетку извођења рударских радова на експлоатацији минералних сировина на површинама на којима су рударски радови завршени, приведе правоитној или другој намјени, у складу са одобреним пројектом рекултивације који је саставни дио главног или допунског рударског пројекта и о томе обавијести Министарство.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

Чланом 10. став 1. Закона прописано је да се експлоатација минералних сировина врши искључиво путем концесије, која се додјељује у складу са законом којим се уређује област концесија.

Имајући у виду напријед наведено ријешено је као у диспозитиву овог рјешења.

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ:

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду Бања Лука у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења. Тужба се таксира износом од 100 КМ судске таксе, према Тарифном броју 22. Закона о судским таксама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/08, 49/09, 67/13, 63/14, 66/18 и 67/20) и предаје се непосредно суду или му се шаље поштом у потребном броју примјерака. Уз тужбу се прилаже и ово рјешење у оригиналу или овјереној копији.

Достављено

- „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи.
- а/а.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ
И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ
БАЊАЛУКА
ПОДРУЧНА ЈЕДИНИЦА БИЛЕЋА
ПОДРУЧНА КАНЦЕЛАРИЈА БЕРКОВИЋИ

Берковићи бб, 88363 Берковићи, тел. 059/860-169, факс: 059/860-169, Е-mail: katberkovicia@rgurs.org

Број посједовног листа : 7

Скупштина општине : Берковићи Катаст. Општина : Љубљаница

Списак накнада, ред.бр.

ИЗВОД - ПРЕПИС ПОСЈЕДОВНОГ ЛИСТА

ПОСЈЕДНИК	Мјесто станов.	Кућни бр.	Дио	ПРИМЈЕДБА
ЈПШ „ШУМЕ РС“ А.Д. СОКОЛАЦ ЦЕНТАР ЗА ГАЗОДАЊЕ КРШОМ ТРЕБИЊЕ	ТРЕБИЊЕ			Уписано право концесије на Кремњаци д.о.о. Берковићи на основу Уговора, те аннекса уговора број 01-05/22 од 31.05.2022.г. Владе Републике Српске

К.п. број	ПЛ број	НАЗИВ ПАРЦЕЛЕ	Култура и класа	Катастарск и приход	ПОВРШИНА		
					ха	а	М2
25/1	7	Барушине	Пашњак 5.	9,67 КМ	14	88	00
25/66д	7	Барушине	Пашњак 5.	11,31 КМ	17	40	00

НАПОМЕНА : ИЗВОД ИЗ ПОСЈЕДОВНОГ ЛИСТА

Берковићи, 05.03.2024.г.

ТАЧНОСТ ИЗВОДА ОВЈЕРАВА

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | E-mail: rtzavodpd@gmail.com

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ
И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ
БАЊАЛУКА
ПОДРУЧНА ЈЕДИНИЦА БИЛЕЋА
ПОДРУЧНА КАНЦЕЛАРИЈА БЕРКОВИЋИ

Берковићи 66, 88363 Берковићи, тел. 059/860-169, факс: 059/860-169, E-mail: katberkovici@rgurs.org

Број: 21.55/952.1-3-1/24

Датум: 05.03.2024.г.

На основу члана 105. Закона о општем управном поступку ("Сл.гласник РС", број: 13/02, 87/07 и 50/10) а у вези са чланом 4. став 2. Закона о накнадама за вршење услуга премјера и коришћења података катастра непокретности и катастра земљишта ("Сл.гласник РС", број: 92/09), те Одлуке о висини накнада за коришћење података премјера и катастра некретности и вршења услуга Републичке управе за геодетске и имовинско правне послове ("Сл.гласник РС", број: 34/98, 72/05, 85/11, 93/11 и 18/12, 27/12) Шеф подручне јединице јединице Билећа, подручне канцеларије Берковићи доноси

ЗАКЉУЧАК

Налаже се подносиоцу захтјева "Кремнице" д.о.о. Берковићи да изврши уплату новчаног износа од **236,00 КМ** (двистотинетридесетшест и 0/100) у корист Републичке управе за геодетске и имовинско правне послове Бања Лука, на жиро рачун број: **555-007-0022517643 са сврхом дознаке 55-2** отворен код Нове банке а.д. Бања Лука, те да доказ о уплати наведеног износа достави овом органу у року од 8 дана од дана доставе овог Закључка. Уколико подносилац захтјева у наведеном року не изврши уплату новчаног износа из става 1. диспозитива и не достави доказ о томе неће се извршити тражена услуга.

Образложење

Дана 05.04.2024. године овом органу обратио се "Кремнице" д.о.о. Берковићи са захтјевом за укњижбу Уговора, Службено лице је извршило обрачун трошкова и то: укњижба уговора 50,00 + 0,2% од вриједности Уговора што укупно износи 236,00 КМ и о томе донијело закључак у коме је одредило року у коме је подносилац захтјева дужан уплатити накнаду за извршене услуге премјера и коришћење података премјера и катастра непокретности и катастра земљишта.

Сходно горе наведеном рјешено је као у диспозитиву.

Поука о правном лијеку: Против овог Закључка може се изјавити жалба Републичкој управи за геодетске и имовинско правне послове, Бања Лука у року од 15 дана од дана доставе овог закључка.

Жалба се подноси преко овог органа непосредно или поштом и таксирана је са 10,00 КМ Републичке административне таксе.

Доставити:

1. Подносиоцу захтјева
- У спис

Шеф подручне јединице
Љиљана Алексић

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

РЕПУБЛИКА СРПСКА ЈАВНА УСТАНОВА „ВОДЕ СРПСКЕ“ БИЈЕЉИНА

Милоша Обилића 51, 76300 Бијељина | Централна: 055/201-784 | Факс: 055/211-517
Е-пошта: bijelina@voders.org | www.voders.org

Број: 01/6-2-2880-1/24
Датум: 21.05.2024. године

Јавна установа „Воде Српске“ Бијељина, рјешавајући по захтјеву „Кремнице“ д.о.о. Берковићи, у поступку издавања водне дозволе за површински коп камена са пратећим садржајем, на основу чланова 125, 127. и 142. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“ бр. 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17), члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18) и чланова 17. и 19. Статута, доноси

РЈЕШЕЊЕ О ИЗДАВАЊУ ВОДНЕ ДОЗВОЛЕ

- Издаје се водна дозвола кориснику „Кремнице“ д.о.о. Берковићи, улица: Брштаник бб, ЈИБ: 4402828580006, за површински коп камена кречњака „Рудине“ са производном халом и припадајућом опремом, на земљишту означеном као парцела к.ч. бр. 25/1 и 25/66 к.о. Љубљаница, општина Берковићи.
- Водна дозвола се издаје на одређено вријеме са **роком важења до 21.05.2027. године**.
- Водна дозвола се даје уз сљедеће услове:
 - Да се снабдијевање водом за санитарне, техничке и противпожарне потребе обезбјеђује из цистерни, резервоара који се допуњују довожењем воде камионима и да се иста може користити за пиће уз редовне анализе у складу са Правилником о здравственој исправности воде намијењене за људску потрошњу („Службени гласник Републике Српске“ број: 88/17),
 - Да се одводња површинског копа врши у складу са техничким рјешењима,
 - Да се све етаже равни и платои на ширем подручју изведу под благим нагибом (1-2%) у правцу слијевања воде природним падом,
 - Да се депоновање и пречишћавање санитарних отпадних вода врши у складу са Правилником о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема градске канализације („Службени гласник Републике Српске“ број: 68/01),
 - Да се отпадне воде које се користе за хлађење у процесу обраде камена, механички пречишћавају путем одговарајућег таложника те да се поново користе за исту намену,
 - Да се пречишћене санитарне и друге отпадне воде могу упустити у крајњи реципијент у складу са граничним вриједностима прописаним Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“ број: 44/01),
 - Да се оборинске воде са кровова и платоа објеката одводе посебним канализационим системом у крајњи реципијент,
 - Да се чишћење, транспорт и депоновање отпадних материја насталих функционисањем предметног објекта врши у сарадњи са надлежним органима општине Берковићи.

4. Корисник водне дозволе, обавезан је да доставља извјештаје о заштити вода од загађења ("ПВН-2" и "ПВН-3" образац) и изврши финансијске обавезе – уплати водну накнаду, како је то прописано Уредбом о начину, поступку, роковима обрачунавања, плаћању и одгађању плаћања посебних водних накнада („Службени гласник Републике Српске“ бр. 7/14), Одлуком о стопама посебних водних накнада („Службени гласник Републике Српске“ бр. 53/11 и 119/11) и Правилником о начину и методама одређивања степена загађености отпадних вода као основице за утврђивање водне накнаде („Службени гласник Републике Српске“ бр.79/11, 25/12 и 36/12). Извјештаји се достављају Јавној установи „Воде Српске“ у Бијељини, на адресу Милоша Обилића бр. 51 или у Требиње на адресу Српска бр. 2.
5. Уколико експлоатацијом и функционисањем предметног објекта, дође до промјене природног режима вода, а то проузрокује штете било каквог карактера корисник је обавезан да узроке штете отклони, а штету надокнади.
6. Прије истека важења ове водне дозволе корисник је дужан поднијети захтјев за продужење исте или за издавање нове водне дозволе.

Образложење

„Кремнице“ д.о.о. Берковићи, поднио је захтјев број: 01/Б-2-2880/24 дана 11.04.2024. године за издавање водне дозволе за површински коп камена кречњака „Рудине“ са производном халом и припадајућом опремом, на земљишту означеном као парцела к.ч. бр. 25/1 и 25/66 к.о. Љубљаница, општина Берковићи.

Уз захтјев је достављена сљедећа документација:

- Рјешење о регистрацији број: 062-0-РЕГ-17-000165 издато дана 22.06.2017. године у Окружном привредном суду Требиње,
- Рјешење за употребу издато од стране Министарства индустрије, енергетике и рударства Републике Српске, број: 05.07/310-297-2/14 од 21.01.2016. године,
- Рјешење за извођење радова издато од стране Министарства индустрије, енергетике и рударства Републике Српске, број: 05.04/310-311-1/22 од 11.05.2022. године,
- Водна сагласност број: 01/3-ВА.5-1932-2/15 од 18.05.2015. године, издата од ЈУ „Воде Српске“ Бијељина, Сектор за управљање водама ОРС Требишњице,
- Уговор о концесији закључен дана 26.10.2012. године између „Кремнице“ д.о.о. Берковићи и Владе Републике Српске - Министарства индустрије, енергетике и рударства,
- Анекс уговора о концесији закључен дана 31.05.2022. године између „Кремнице“ д.о.о. Берковићи и Владе Републике Српске-Министарства индустрије, енергетике и рударства.

Након увида у достављену документацију и извршеног прегледа предметног објекта, од стране представника ЈУ „Воде Српске“ Бијељина, Сектор за управљање водама ОРС Требишњице, дана 16.05.2024. године, констатовано је сљедеће:

Површински коп архитектонско-грађевинског камена-кречњака „Рудине“ је на територији општине Берковићи, сјеверно од села Бриштанак. Површина лежишта износи 14 хектара са висинском разликом од 25,00м, рачунајући од најниже коте основне етаже копа 674,00м до највише коте лежишта 700,00м. Највећа ширина лежишта „Рудине“ износи 355м, а највећа дужина 445м. На површинском копу постављени су контејнери који се користе као рударски објекти за потребе нормалног рада и развоја површинског копа (шест контејнера). Уз контејнере изграђена је и монтажна радионица димензија 12х12м. Иза контејнера изграђен је толет са двије кабине. Поред наведених објеката наново је изграђена производна хала димензија 18х30м са надстрешницом од 620м².

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

Због немогућности тренутне изградње водоводне мреже, комплекс ће се снабдијевати водом из три цистерне укупне запремине 90 м³ које се допуњују у сарадњи са надлежним предузећем.
Пречишћавање техничке воде после употребе врши се у таложнику димензија 5x20x1,5м, који ће уједно служити и као резервоар техничке воде.
Санитарне отпадне воде су уведене у септичку јаму процјењених димензија 3x3x3м.
Оборинске воде са кровова су помоћу олук и посебног каналног система уведене директно у крајњи реципијент.
Остале отпадне материје се привремено депонују и одвозе у сарадњи са надлежним предузећем.

Водна дозвола се издаје на одређено вријеме, сходно члану 146. став 1. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“ бр. 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17).

На основу достављене документације и утврђеног чињеничног стања одлучено је као у диспозитиву Рјешења.

Административна такса за издавање водне дозволе, одређена је у износу од 250,00 КМ према Закону о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“ бр. 100/11, 103/11 и 67/13), тарифни број 31, Тарифа републичких административних такса.

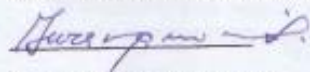
Упутство о правном средству:

Против овог Рјешења може се изјавити жалба Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде у року од 15 дана од дана пријема Рјешења.

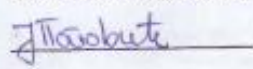
Жалба се предаје непосредно или препоручено путем поште Јавној установи „Воде Српске“ Бијељина и таксира са 10,00 КМ Републичке административне таксе по тарифном броју 2. Тарифе републичких административних такса.

Поступак водили:

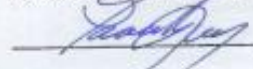
Живомир Турањанин, дипл. менаџ. јавне управе

Јелена Поповић, дипл. правник

Бранко Чолић, дипл. инж. грађ.
Помоћник директора ЈУ „Воде Српске“
Сектор за управљање ОРСТ-Требиње

По овлашћењу
ДИРЕКТОРА

Мирослав Чергић, дипл. грађ. инж.

ДОСТАВЉЕНО:

1. Инвеститору
2. Реп. водна инспекција
3. Општ. водна инспекција
4. Водна књига
5. Архива

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-27/15
Датум: 15.04.2019. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи, којег заступа директор Маринко Пуљић, за обнављање еколошке дозволе за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена кречњака на локалитету „Рудине“, општина Берковићи, површине експлоатационог поља 14,88 ha, а на основу члана 94. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12 и 79/15), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 134/12), члана 5. Правилника о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, број 28/13 и 104/17), члана 82. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број 115/18) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 07/07, 50/10 и 66/18), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Обнавља се рјешење овог министарства, број 15.04-96-27/15 од 17.04.2014. године, којим је издата ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА одговорном лицу „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи, за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена кречњака на локалитету „Рудине“, на земљишту означеном као парцела к.ч. бр. 25/1, посједник ЛПШ РС, уписане у ГЛ Д/4 и Б/2, к.о. Љубљеница, општина Берковићи, површине експлоатационог поља 14,88 ha, са роком важења 17.04.2024. године, под следећим условима:
2. Погони и постројења за која се обнавља еколошка дозвола су:
 - Површински коп „Кремница“ са објектима
 - Приступни пут површинском копу
 - Мобилна дробилица за дробљење техничко-грађевинског камена
3. Одговорно лице „КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи, дужан је да:
 - 3.1. Испуни основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.
 - 3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за издавање еколошке дозволе, а посебно:
 - 3.2.1. Мјере за заштиту земљишта
 - Експлоатацију на предметном копу вршити на површини усклађеној са Главним рударским пројектом.

- Изводити све радове на лежишту према Главном рударском пројекту и испоштовати све мјере утврђене Пројектом рекултивације.
- Јавовину одлагати на за те намјене пројектовано одлагалиште, а хумусни слој скидати, чувати и користити за рекултивацију.
- Дизел гориво допремати у специјалним цистернама за превоз нафте и деривата, тако да не постоји опасност од пролијања.
- Осигурати безбједна мјеста за складиштење горива и мазиива.
- Обезбједити довољне количине адсорбенса за суво чишћење.
- При транспорту техничко-грађевинског камена кречњака (успитљиви камен) примјенити мјера којима ће се омогућити његово расипање, како унутар експлоатационог подручја тако и ван њега и водити рачуна о количини утовареног материјала.
- За складиштење и одлагање чврстог отпада мора бити познато и уређено мјесто одлагања.
- Рекултивацију спроводити фазно када експлоатација површинског копа одмакне, а по завршетку активности на лежишту.

3.2.2. Мјере за заштиту површинских и подземних вода

- Израдити ободне канале за одводњу атмосферских вода са експлоатационог поља и одлагалишта.
- Одржавати ободне канале редовним чишћењем.
- Фекалне отпадне воде збињавати у сарадњи са предузећем у чијој надлежности је коришћење мобилног WC-а или у сарадњи са надлежним комуналним предузећем.
- Подлога на мјесту танкања транспортних средстава, замјена уља и мазиива, мора бити чврста и водонепропусна.
- Уколико дође до неконтролисаног истицања опасних опасних материја (гориво, уља) изван за то предвиђених површина, извршити чишћење простора сувим поступком, механичким путем одстранити загађено земљиште, а његов даљи третман повјерити специјализованој служби која треба да обави уклањање опасних материја и санацију терена, сагласно са Законом о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13, 106/15 и 16/18).
- Обавезно посједовати довољну количину сувог пијеска у металним буредама, којим ће се мјесто евентуалног акцидента залијевања горива и уља посути, а потом сакупити и одложити као опасан отпад.
- У циљу превенције доспијевања остатака горива и уља у оборинске воде у току допуњавања горива или мијењања уља, ако машина поставити заштитну фолију.
- Анализу отпадних вода вршити према Правилнику о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).
- Само пречишћење воде испуштати у крајњи реципијент у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 22/01).

3.2.3. Мјере за управљање отпадом

- За прикупљање комуналног отпада, који настаје свакодневним радом, предвидјети контејнер (канту) на мјестима која су за то погодна и редовно одвозити на одлагалиште (депонију).

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | E-mail: rtzavodpd@gmail.com

- Уклоњени хумусни материјал одложити на Пројектом предвиђено мјесто и искористити за биолошку рекултивацију, а јавовину на површине одређене за ту намену.
- Метални и други некомунални отпад (из редовног процеса) треба да се складишти у посебним металним контејнерима, а затим одаси крајњем нориснику.
- Зауљене отпадне тканине као и истрошену амбалажу одлагати у затворене металне контејнере (бурад).
- Закључити уговоре са овлашћеном институцијом за коначно збрињавање отпада раздвојеног по каталогу (зависно од врсте отпада).
- Придржавати се свих мјера утврђених у Плану управљања отпадом припремљеним у складу са чл. 22. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/13, 106/15 и 16/18).

3.2.4. Мјере за заштиту културно-историјског и природног наслеђа

- Уколико се у току извођења радова наиђе на археолошки локалитет, а за који се претпоставља да има статус културног добра, о томе обавјестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се културно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица (Измјене Закона о културним добрима „Службени гласник Републике Српске“, број 103/08).
- Уколико се у току извођења радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минерално-петрографског поријекла, а за које се претпоставља да има статус споменика природе, обавјестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица (Закон о заштити природе, „Службени гласник Републике Српске“, број 20/14).

3.2.5. Мјере спречавања емисија у ваздух и мјере заштите од бује

- Вршити влажење минералне сировине и јавовине при утовару у току сушних периода или при јачим вјетровима.
- Вршити влажење готових производа на мјесту складиштења.
- Вршити херметичко затварање кабина рударских машина како се не би угрозило здравље радника.
- Обавезно користити нискосумпорна горива, као погонске енергенце.
- Одржавати техничку исправност мотора.
- Радове на каменолому обавезно обустављати за вријеме сушних времена и појачаних вјетрова (>8m/s), посебно радове при којима се ствара прашина.
- Одржавати приступне путеве и путева у каменолому у исправном стању и вршити влажење површинских слојева транспортних и манипулативних површина, нарочито за вријеме сушних дана.
- На дробилишном постројењу користити затворене системе транспорта каменних агрегата и вршити прскање водом како би се створила водена завјеса као штит од лебдећих честица камене прашине, а мјеста гдје се ствара већа запрашеност морају бити оклопљена.
- Орожавати водонепропусни простор око дробилишног постројења.
- Ограничити брзину кретања на локацији површинског кола и на приступним саобраћајницама на 20km/h.
- Одржавати формиран зелени појас и зелене површине на локацији и на рубним дијеловима парцеле.

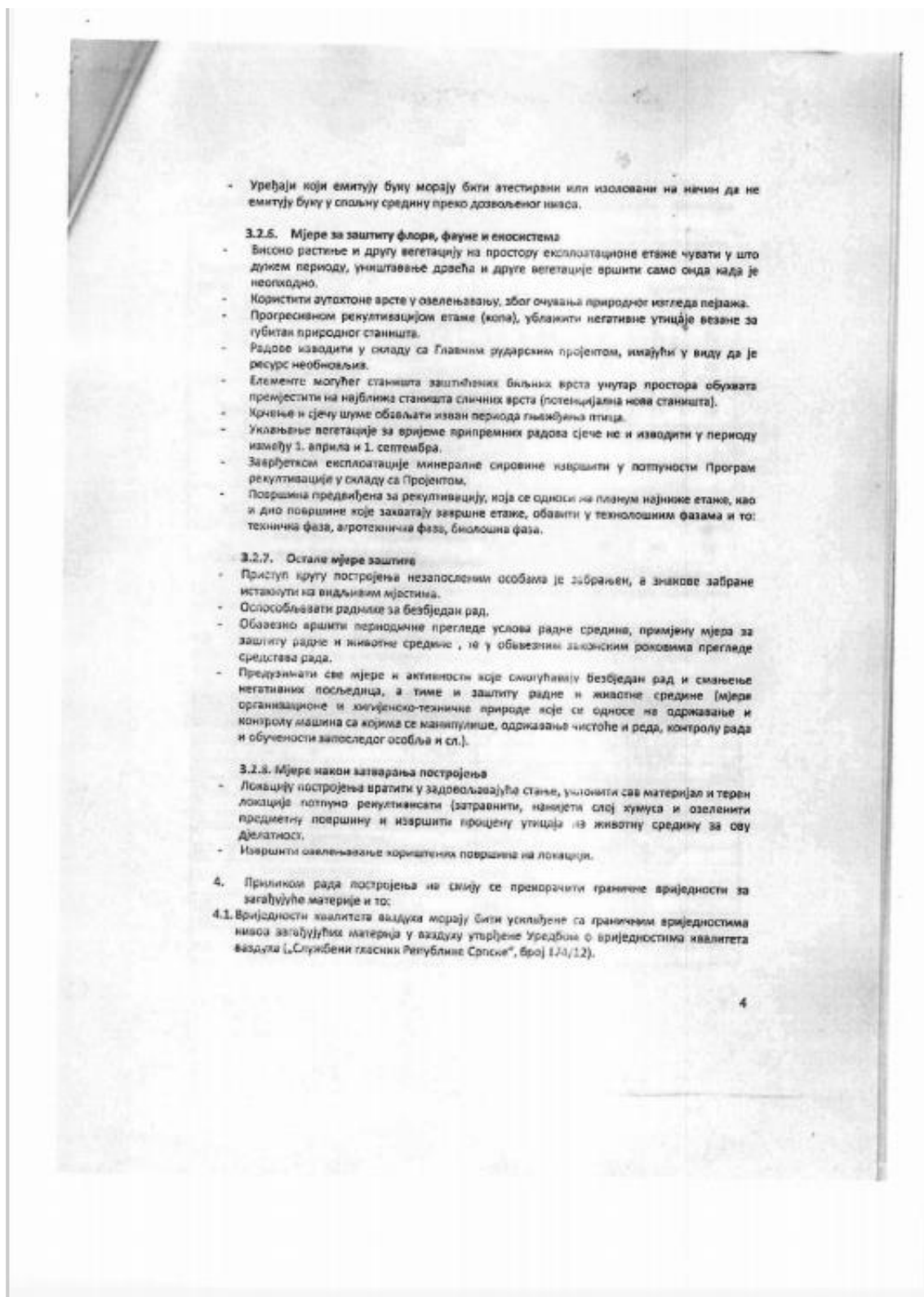

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

4.2. Дозвољени нивои ванске бује према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Сл. лист СРБиХ“, број 46/89):

Подручје (зона)	Намјена подручја	Највиши дозвољени ниво ванске бује (dBA)			
		Еквивалентни ниво		Вршни ниво	
		дан	ноћ	L _{eq}	L _z
I	Болничко, љеčiliшно	45	40	55	60
II	Туристичко, рекреацијско, опоравилишно	50	40	60	65
III	Чисто стамбено, васпитно-образовно и здравствене институције, јавне зелене и рекреацијске површине	55	45	65	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	70	75
V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис)	65	60	75	80
VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно без станова	70	70	80	85

Целокупна буја изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за шесту зону.

4.3. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01):

Ред. бр.	Параметар	Јединица мјере	Гранична вриједност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg CaCO ₃ /l	-
4.	Електропроводљивост	µS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-
8.	Сушењивост материје по Imhoff-у	ml talaga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
	% засићења	% засићења	-
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВРК ₅	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масли и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/l	2 000
19.	Калцијум	mg/l	10
20.	Манган	mg/l	500
21.	Никел	mg/l	10
22.	Олово	mg/l	10
23.	Укупни хром	mg/l	100
24.	Цинк	mg/l	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода:

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
pH – вредност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5–9,0	6,5–9,5	<6,5, >9,5
Алкалитет, као CaCO_3 , g/m ³	>175	175–150	150–100	100–50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO_3 , g/m ³	>160	160–140	140–100	100–70	<70
Електропроводљивост, $\mu\text{S/cm}$	<400	400–600	600–800	800–1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300–350	350–450	450–600	>600
Укупне сулфидије, g/m ³	<2	2–5	5–10	10–15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7–6	6–4	4–3	<3
Засићеност кисеоником, %	80–100	80–70	70–50	50–20	<20
Презасићеност кисеоником		110–120	120–130	130–150	>150
БПК ₅ при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2–4	4–7	7–15	>15
ХПК из KMnO_4 , g O ₂ /m ³	<6	6–10	10–15	15–30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1–0,2	0,2–0,4	0,4–1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01–0,03	0,03–0,05	0,05–0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1–6	6–12	12–30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01–0,03	0,03–0,05	0,05–0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1–0,2	0,2–0,5	0,5–1,0	>1,0
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02–0,04	0,04–0,06	>0,06
Бензолни хидрокарбон, mg/m ³	<1	1–5	5–10	10–20	>20
Минерална уља, mg/m ³	<10	10–30	30–50	50–100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100–200	200–300	300–500	>500
Гвожђе, mg/m ³	<100	100–200	200–500	500–1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50–100	100–200	200–400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1–0,5	0,5–2	2–5	>5
Кадмијум, mg/m ³	-	0,05–1	1–2	2–5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10–20	20–40	40–70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5–15	15–30	30–50	>50
Сульфати, g/m ³	<50	50–75	75–100	100–150	>150

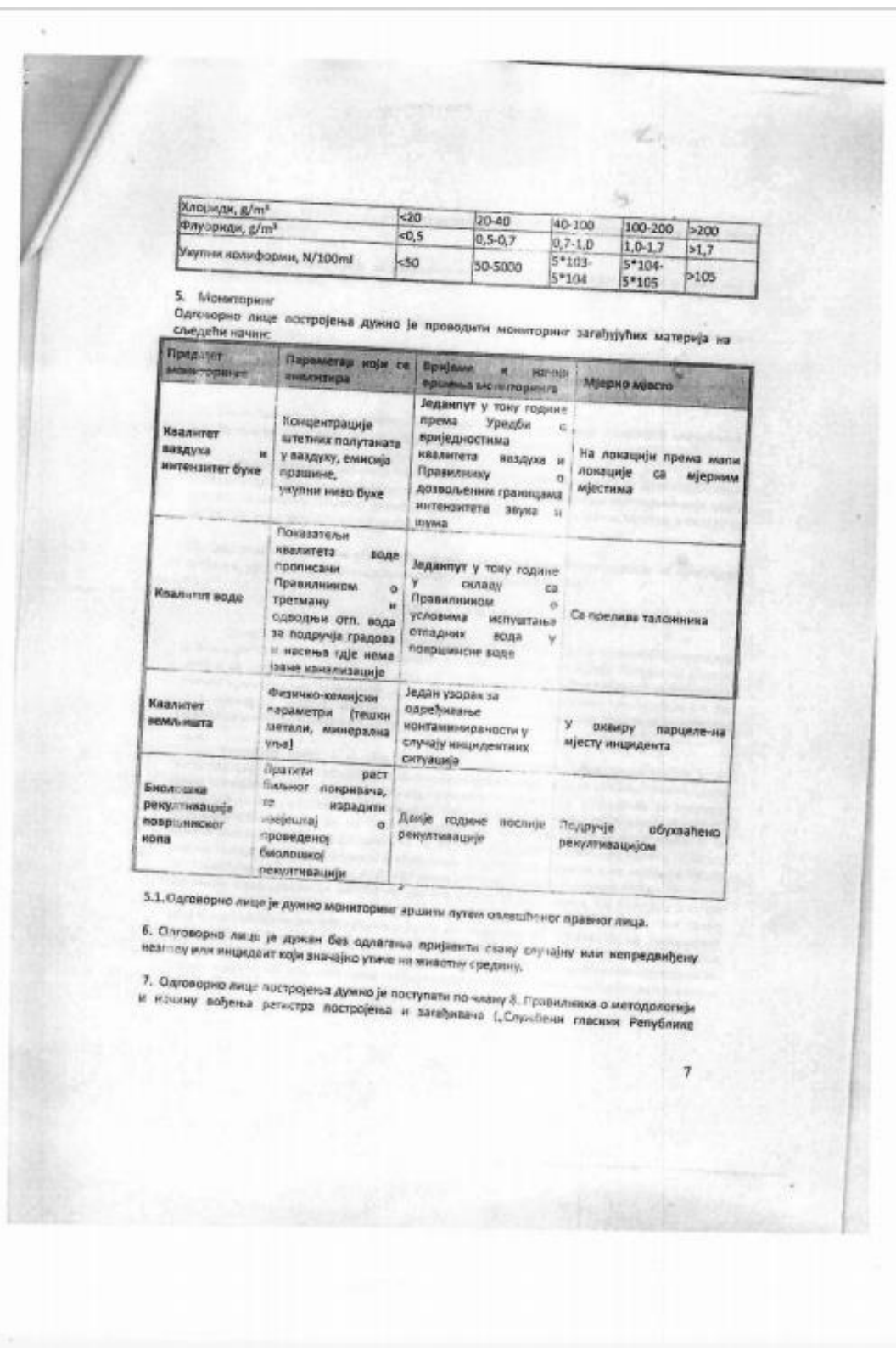

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

Српске", број 92/07) и о томе извјештавати Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске.

8. Административна такса за издавање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

9. Обновљена еколошка дозвола важи пет година од дана достављања свог рјешења одговорном лицу.

10. Одговорно лице је дужно поднијети захтјев за обнављање еколошке дозволе најкасније три мјесeca прије истека важења предметне еколошке дозволе.

11. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чл. 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

12. Уколико одговорно лице постројења, током трајања важења ове дозволе планира промјену природе или функционисања постројења или проширење постројења које може утицати на животну средину, дужно је да о томе обавијести ово Министарство, у складу са чл. 96. Закона о заштити животне средине.

13. Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, урбанизам, грађевинарство и екологију Републике Српске.

Образложење

Дана 19.02.2019. године одговорно лице „ПРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи, поднијело је Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, захтјев за обнављање еколошке дозволе за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена иречњача на локалитету „Рудине“, на земљишту означеном као парцела к.ч. бр. 25/1, посједник ЈПШ РС, уписане у ПЛ Д/4 и Б/2, К.О. Љубљаница, општина Берковићи, површине експлоатационог поља 14,88 ha.

Еколошка дозвола за коју се у овом поступку тражи обнављање издата је за експлоатацију архитектонско-грађевинског камена иречњача која се обавља кроз следеће фазе: приврежа, експлоатација агрегата, утовар и транспорт до постројења за прераду, прерада агрегата (дробљење и класирање). Експлоатација иречњача на лежишту „РУДИНЕ“ код Берковићи изводи се по Главном рударском пројекту. По висини лежиште је ограничено од коте 674 m до коте 694 m, висинска разлика на лежишту износи 20,00 m, разумајући од најниже коте основне етапе копа 674, 00 m до највише коте лежишта 700,00 m. Највећа ширина лежишта „РУДИНЕ“ износи 355 m, а највећа дужина 455 m. Лежиште иречњача морфолошки се налази на јужном дијелу брда Градина. На лежишту постоје ламје врсте отприлике, једна у виду тешког деградисаног покривача који долази преко архитектонско-грађевинског камена и други тип отприлике који се састоји од (испуцалог) камена и јавља се између слојева архитектонско-грађевинског камена. Каменски покривач и роствољени-испуцали камен се одстранјују машински и одлажу на посебно одлагалиште. Један и други тип отприлике представљају сировину која се може користити као технички грађевински камен.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

Технолошки процес вађења блокова на експлоатационој етапи ће се изводити у фазама: одстранявање откритија, машинско сјечење блокова, вађење блокова, тј ослобађање блока од његовог лезишта, одваљивањем или обарањем блока и формирањем блокова. Капацитет произвођаче техничко-грађевинског камена годишње је 10 606 m³ а капацитет привремене депоније је око 10 000 m³ што значи да је неопходно годишње једном ангажовати мобилну дробилницу за дробљење техничко-грађевинског камена, с тим да материјал који се дроби одмах и транспортује због заузимања манипулативног простора.

Уз захтјев су приложени изјава одговорног лица, записник надлежног инспектора и докази о извршеном мониторингу емисија наложеном у дозволи која се обнавља.

У достављеној изјави одговорно лице наводи да су се даном подношења захтјева за обнављање дозволе извршене мјере и обавезе, наложене рјешењем о дозволи и да није дошло до значајнијих промјена услова који се односе на постројење и активности, основне и помоћне сировине, коришћења енергије, извор емисија и локацију на којој се постројење налази.

Уз достављеном записнику надлежног инспектора је наведено да су извршене мјере и обавезе, наложене рјешењем о дозволи и да није дошло до значајнијих промјена услова који се односе на постројење и активности, основне и помоћне сировине, коришћење енергије, извор емисија и локацију на којој се постројење налази.

Из достављених извјештаја о емисијама буке на локацији утврђено је да је мониторинг вршен на начин утврђен еколошком дозволом у свим годинама важења емисионе дозволе, те да су испитивани параметри у дозвољеним границама утврђених важећим прописима, односно указују да није било одступања од прописаних граничних вриједности.

Из достављених извјештаја о квалитету ваздуха утврђено је да је мониторинг вршен на начин утврђен еколошком дозволом и то у 2015, 2016, 2017. години и дјелимично у 2018. години, те да су испитивани параметри у дозвољеним границама утврђених важећим прописима, односно није било одступања од прописаних граничних вриједности, те да је мониторинг вршен од стране овлашћене институције. С обзиром да је на предметном каменолому нису вршене активности у пуном капацитету није вршен мониторинг квалитета ваздуха у 2018. години.

Из достављених извјештаја о квалитету воде на локацији утврђено је да је мониторинг вршен на начин утврђен еколошком дозволом у свим годинама важења емисионе дозволе, те да су испитивани параметри у дозвољеним границама утврђених важећим прописима, односно указују да није било одступања од прописаних граничних вриједности.

С обзиром да су којевом потврђене реализоване мјере заштите квалитета ваздуха и с обзиром да се из достављених извјештаја може утврдити да није било одступања у погледу загађујућих материја у ваздух, а који су повезани са активностима које се обављају у предметном објекту, узимајући чинице о обиму и капацитету активности експлоатације камена, овим рјешењем је смањено учесталост вршења мониторинга

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

квалитета ваздуха, а што је и у складу са Законом о заштити ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, бр. 124/11, 46/17).

Разматрајући захтјев и достављену документацију овај орган је установио да је у поступку обнове рјешења неопходно извршити ревизију услова из предметне еколошке дозволе, а које се односе на прецизирање мјера заштите животне средине у цјелини и по сегментима, ревизију мониторинга загађујућих материја у погледу учесталости вршења истог, те обавезу поступања по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача, што је и учињено у поступку обнове предметног рјешења.

Цијенећи да су испуњени услови из члана 5. Правилника о поступку ревизије и обављања еколошких дозвола, Министарство је на основу члана 94. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Административна такса у износу од 150,00 КМ издвојена је у складу са Законом о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 100/11, 103/11 и 57/13).

Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске.

Удјелно одговорно лице постројења, током трајања важења ове дозволе планира промјену природе или функционисања постројења или проширење постројења које може утицати на животну средину, дужно је да о томе обавјести ово Министарство, у складу са чл. 96. Закона о заштити животне средине.

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема овог рјешења. Тужба се предаје у два истоветна примјерка таксирана са 100 КМ судне таксе непосредно Суду или му се препоручено шаље поштом.

Уз тужбу се прилаже ово рјешење у оригиналу или поштом у два истоветна примјерка.

Достављено:

1. „ГЕОМИНДЕ“ д.о.о. Берковићи, Бошњаци бб
2. Одјелу за просторно ... планирање Берковићи
3. Републичка управа за инспекцијске послове, Бања Лука
4. Евиденција
5. а/а

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

	JAVNA ZDRAVSTVENA USTANOVA INSTITUT ZA JAVNO ZDRAVSTVO REPUBLIKE SRPSKE 78000 Banja Luka, Jovana Dučića 1 Tel: 051/491-600 Faks: 051/216-510, 215-751 E-mail: info@phi.rs.ba Web: www.phi.rs.ba SLUŽBA ZA HIGIJENU	0086
IZVJEŠTAJ O UZORKU		

Broj izvještaja o uzorku	HH-1373/V/03/2024
Datum izdavanja izvještaja	12.03.2024.
Datum prijema uzorka	01.03.2024.
Identifikacioni broj uzorka	1373/V

PODNOŠILAC ZAHTEVA:		
Naziv: RUDARSKO TEHNOLOŠKI ZAVOD		
Adresa: ZANATSKA 9, PRIJEDOR		
Tel:		
Broj i datum podnošenja zahtjeva: REGULISANO UGOVOROM		
PODACI O VLASNIKU UZORKA (ako je različito)		
Naziv: "KREMNIČE" d.o.o.	Adresa: RUDINE BB, BERKOVIĆI	Telefon:

PODACI O UZORKU:	
Naziv uzorka:	OTPADNA VODA, uzorak br. 10
Proizvođač/adresa:	"KREMNIČE" d.o.o. RUDINE BB, BERKOVIĆI
Mjesto uzorkovanja:	PRELIV SA TALOŽNIKA
Datum uzorkovanja:	29.02.2024.
Uzorkovanje izvršio:	INSTITUT ZA JAVNO ZDRAVSTVO RS
Metoda uzorkovanja:	BAS EN ISO 5667-1:2008; Manuelno prema BAS ISO 5667-10:2000 BAS EN ISO 5667-3:2014
Napomene:	

Izveštaj o uzorku sadrži ukupno stranica 3. Sastavne dijelove izveštaja čine sljedeći izveštaji o rezultatima ispitivanja:

1. Izveštaj o uzorkovanju i rezultatima mjerenja na terenu (1)
2. Izveštaj o rezultatima fizičko-hemijskih ispitivanja (1)

Izveštaj o uzorku odobrio:
Načelnik Službe za higijenu
Dr sci.med. Vesna Rudić Grujić

*Izveštaj o uzorku i rezultati ispitivanja se odnose samo na ispitivani uzorak. Za uzorak dobijen od podnosioca zahtjeva/vlasnika uzorka rezultati se primjenjuju na uzorak onakav kako je primljen. Institut ne preuzima odgovornost za tačnost i potpunost dobijenih informacija.

♦ Metode nisu akreditovane od strane BATA prema BAS EN ISO/IEC 17025; Spisak akreditovanih područja dostupan na www.bata.gov.ba, registarski broj akreditacije LI-40-01
Dokument se može reprodukovati i umnožavati isključivo u cijelosti. Nije dozvoljena upotreba u reklamne svrhe.

РУДАРСКО-ТЕХНОЛОШКИ ЗАВОД g.o.o.

Предузеће за рударско-технолошки развој и заштиту на раду

Занатска 9, 79101 Приједор, БиХ | Тел/Факс: 052/212-379, Моб: 065/667-530, 065/676-245 | Е-mail: rtzavodpd@gmail.com

	JAVNA ZDRAVSTVENA USTANOVA INSTITUT ZA JAVNO ZDRAVSTVO REPUBLIKE SRPSKE 78000 Banja Luka, Jovana Dučića 1 Tel: 051/491-800 Faks: 051/218-510, 215-751 E-mail: info@phi.rs.ba Web: www.phi.rs.ba SLUŽBA ZA SANITARNU HEMIJU LABORATORIJA ZA ISPITIVANJE OTPADNIH VODA	O125
IZVJEŠTAJ O REZULTATIMA FIZIČKO-HEMIJSKIH ISPITIVANJA		ID: 1373/V

Broj izvještaja	H-1373/V/03/2024
Naziv uzorka	Otpadna voda, uzorak br.10
Identifikacioni broj uzorka	1373/V
Datum prijema uzorka u laboratoriju	01.03.2024. god.
Datum završetka ispitivanja	06.03.2024. god.

Parametar	Utvrđena vrijednost	Referentna vrijednost	Jedinica mjere	Metoda ispitivanja
Ukupne čvrste materije (isparni ostatak)	308	/	mg·L ⁻¹	SMEWW 23 rd 2540 B:2017
Ukupne suspendovane materije	2,2	≤ 35	g·m ⁻³	BAS ISO 11923:2002
Talog nakon 0,5h taloženja	< 0,1	≤ 0,5	mL·L ⁻¹	SMEWW 23 rd 2540 F:2017
HPK-dihromatni	10	≤ 125	g·O ₂ ·m ⁻³	BAS ISO 15705:2005
BPK ₅	3,8	≤ 25	g·O ₂ ·m ⁻³	BAS EN ISO 5815-1:2020
Amonijačni azot	< 0,01	≤ 10	g·m ⁻³ N	SMEWW 23 rd 4500-NH ₃ F:2017
Ukupni fosfor	< 0,01	≤ 3	g·m ⁻³ P	SMEWW 23 rd 4500-P E:2017
Azot po Kjeldahl-u	< 1,0	/	g·m ⁻³ N	BAS EN 25863:2000
Nitratni azot	0,46	≤ 10	g·m ⁻³ N	SMEWW 23 rd 4500-NO ₃ ⁻ B:2017
Nitritni azot	0,02	≤ 1	g·m ⁻³ N	SMEWW 23 rd 4500-NO ₂ ⁻ B:2017

Utvrđene vrijednosti parametara su u granicama referentnih vrijednosti prema Pravilniku o uslovima za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode (Sl. glasnik RS br. 44/01).

Rezultate ovjerali hemijski analitičari:

Ljiljana Plavc
дипломирани хемичар

♦ Metoda nije akreditovana od strane BATA prema BAS EN ISO/IEC 17025;
Spisak akreditovanih područja dostupan na www.bata.gov.ba; registarski broj akreditacije LI-40-01
Izveštaj o rezultatima fizičko-hemijskih ispitivanja je sastavni dio Izveštaja o uzorku i mogu se koristiti samo zajedno.
Dokument se može reprodukovati i umnožavati isključivo u cijelosti. Nije dozvoljena upotreba u reklamne svrhe.
Mišljenja/tumačenja navedena u ovom izveštaju su izvan akreditovanog područja.

Strana 1 od 1